

BATMAN İL ÖZEL İDARESİ 2015-2019 STRATEJİK PLANI

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	1
MİSYONUMUZ	5
VİZYONUMUZ	6
İLKELERİMİZ	7
A. BATMAN HAKKINDA TEMEL BİLGİLER	8
1. <i>BATMAN TARİHİ</i>	8
2. <i>BATMAN HAKKINDA COĞRAFİ BİLGİLER</i>	10
3. <i>DEMOGRAFİK YAPI</i>	13
B. EKONOMİK ve SOSYAL YAPI	22
1. <i>EKONOMİ</i>	22
2. <i>TARIM, ORMAN ve HAYVANCILIK</i>	24
3. <i>SANAYİ ve TİCARET</i>	29
4. <i>İSTİHDAM ve YOKSULLUK</i>	34
5. <i>EĞİTİM</i>	35
6. <i>SAĞLIK</i>	43
7. <i>KÜLTÜR ve TURİZM</i>	45
Batman’da Gezilebilecek Tarihi Yerler	47
Batman Genelinde Kütüphane, Sinema, Tiyatro Ve Müze Sayıları	61
8. <i>GENÇLİK ve SPOR</i>	62
9. <i>SOSYAL HİZMETLER</i>	65
10. <i>AFET ve ACİL DURUM</i>	65
C. BATMAN İL ÖZEL İDARESİ STRATEJİK PLAN HAZIRLAMA SÜRECİ	69
1. <i>GEREKÇE</i>	69
2. <i>PLANLAMA SÜRECİ</i>	69
3. <i>STRATEJİK PLAN HAZIRLAMA EKİBİ</i>	71
D. MEVCUT DURUM	72
1. <i>KURUMSAL YAPILANMA</i>	72
I. Organizasyon Şeması	72
II. Yasal Yetki Görev Ve Sorumluluklar	72
III. Yetki Ve İmtiyazlar.....	74
IV. Muafiyetler	75
IV. İl Genel Meclisinin Görevleri.....	75
V. İl Encümeninin Görevleri	76

VI. Valinin Görevleri	77
VII. Diğer Kanunlar, Tüzükler Ve Yönetmelikler	77
2. İNSAN KAYNAKLARI ANALİZİ	81
3. MALİ YAPI	84
4. BİLGİ ve TEKNOLOJİK YAPI	86
5. BATMAN İL ÖZEL İDARESİ VERİLERİ	90
I. YOL İCMALİ	90
II. ORTAK OLUNAN ŞİRKETLER.....	91
6. PAYDAŞ ANALİZİ	94
7. GÜÇLÜ ve ZAYIF YÖNLER, BATMAN İÇİN FIRSATLAR ve TEHDİTLER	100
E. AMAÇ ve HEDEFLER	105
1. AMAÇ - HİZMET KALİTESİNİN SÜREKLİLİĞİNİ SAĞLAYARAK KIRSALDA YAŞAYAN HALKIMIZIN EĞİTİM, SPOR, SOSYAL VE KÜLTÜREL ALANLARDA GELİŞMESİNİ ARTIRMAK, İLİMİZİN TURİZM POTANSİYELİNE YÖNELİK ÇALIŞMALARLA DESTEK VERMEK.....	108
2. AMAÇ - KAYNAKLARIN (İNSAN, PARA, MALZEME, VB.) EN UYGUN VE EN VERİMLİ ŞEKİLDE KULLANILMASINI SAĞLAYARAK HİZMET VE FAALİYETLERİ EKONOMİK VE ETKİN BİR ŞEKİLDE YERİNE GETİRMEK VE KURUMSAL KAPASİTEYİ ARTTIRMAK.....	111
3. AMAÇ - İL ÖZEL İDARESİ'NİN YETKİLİ OLDUĞU ALANLARDA HUZURLU, SAĞLIKLI, GÜVENLİ VE KALİTELİ BİR KENT YAŞAMI OLUŞTURMAK, ÇEVRE VE DOĞAL KAYNAKLARIN KORUNMASINI SAĞLAMAK	116
4. AMAÇ - YOL, EMLAK, YAPI VE İMAR HİZMETLERİ İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTLEŞMEYİ SAĞLAMAK	119
5. AMAÇ - ACİL DURUM, AFET, SİVİL SAVUNMA, ARAMA VE KURTARMA HİZMETLERİNİN ETKİN BİR ŞEKİLDE YÜRÜTÜLMESİNİ SAĞLAMAK	121
6. AMAÇ - TARIMSAL VE KIRSAL KALKINMA İÇİN KAYNAKLARIN ETKİN KULLANILMASINI SAĞLAYARAK VERİMLİLİĞİ ARTTIRMAK.....	122
F. İZLEME ve DEĞERLENDİRME.....	123

TABLolar

Tablo 1 Batman İlçe/Belediye/Köy Sayıları.....	12
Tablo 2 Batman ve İlçeler Merkez ve Belde/Köy Nüfusları	13
Tablo 3 Batman Köy ve Belde Nüfusları	15
Tablo 4 Beşiri Köy ve Belde Nüfusları	16
Tablo 5 Gercüş Köy ve Belde Nüfusları	17
Tablo 6 Hasankeyf Köy ve Belde Nüfusları	18
Tablo 7 Kozluk Köy ve Belde Nüfusları.....	19
Tablo 8 Sason Köy ve Belde Nüfusları.....	20
Tablo 9 Batman Seçilmiş Nüfus Göstergeleri.....	21
Tablo 10 Batman Seçilmiş Demografik Göstergeler	21
Tablo 11 Batman Göç Verileri	21
Tablo 12 İlçe ve ekonomik faaliyet kısımlarına göre yerel birim sayısı ve istihdam	22
Tablo 13 Batman Arazi Varlığı.....	24
Tablo 14 Batman Arazi Kullanım Sınıfları	25
Tablo 15 Batman Traktör Varlığı.....	25
Tablo 16 Seçilmiş Göstergelerle Batman'da Tarım.....	25
Tablo 17 Batman'da Tarla Ürünleri Ve Ekim Alanları	26
Tablo 18 Batman'da Sebzeler Üretim Ve Ekim Alanları;.....	26
Tablo 19 Batman'da Meyveler Üretim Ve Alanları;.....	27
Tablo 20 Batman Büyükbaş Hayvan Varlığı;	27
Tablo 21 Batman Kanatlı Hayvan Varlığı	27
Tablo 22 Batman Küçükbaş Hayvan Varlığı.....	27
Tablo 23 Batman Arı Ürünleri Yetiştiriciliği;	28
Tablo 24 Batman Su Ürünleri Yetiştiriciliği;.....	28
Tablo 25 Batman Açılan ve Kapanan İşletme/Şirket/Kooperatif Sayıları.....	29
Tablo 26 Batman OSB Firma Bilgileri	32
Tablo 27 Batman Dış Ticaret Verileri.....	33
Tablo 28 Batman İşgücü ve İstihdam Verileri.....	34
Tablo 29 Batman İş İstatistikleri.....	34
Tablo 30 Batman Okuma Yazma Oranları.....	35
Tablo 31 Okul Mezuniyet İstatistikleri.....	35
Tablo 32 Okul Öncesi Eğitim Verileri	36
Tablo 33 İlköğretim Eğitim Verileri.....	37
Tablo 34 Ortaöğretim Eğitim Verileri	39
Tablo 35 Mesleki Teknik Ortaöğretim Eğitim Verileri.....	40
Tablo 36 Seçilmiş Göstergelerle Eğitim Verileri	41
Tablo 37 ÖSYS Sınavı 2009-2014 Başvuru ve Yerleşen Sayıları	41
Tablo 38 2009-2014 KPSS Başvuru ve Yerleşen Sayıları.....	42
Tablo 39 Batman Sağlık Verileri	43
Tablo 40 Hastane Yatak Sayıları.....	43

Tablo 41 Hastane Verileri.....	44
Tablo 42 Batman'da Görevli Sağlık Personeli Sayıları	44
Tablo 43 Doğumların Gerçekleştiği Yere Göre Dağılımları	44
Tablo 44 Batman Hayat İstatistikleri.....	44
Tablo 45 Batman Geneli Turizm Aktiviteleri	45
Tablo 46 Turizm ve Özel Gün Etkinlik Listesi.....	46
Tablo 47 Batman'da Gezilebilecek Yerler	46
Tablo 48 Batman Geneli Kütüphane, Sinema, Tiyatro Salonu ve Müze Sayıları	61
Tablo 49 Batman Spor Branş, Kulüp ve Sporcu Sayıları	62
Tablo 50 Milli Sporcu Sayısı.....	62
Tablo 51 Branş Bazlı Hakem Sayıları	62
Tablo 52 Branş Bazlı Antrenör Sayıları	63
Tablo 53 Branş Bazında Sporcu Sayıları.....	64
Tablo 54 Batman Geneli Sosyal Hizmet Birim Sayıları	65
Tablo 55 İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü Araç Listesi.....	65
Tablo 56 İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü Malzeme Listesi	66
Tablo 57 2009-2014 Yılları Arası Batman'da Yaşanan Doğal Afetler.....	67
Tablo 58 2009-2014 Yılları Arası Yaşanan Kazalar	67
Tablo 59 Batman Toprak ve Nüfusun Deprem Bölgelerine Göre Yüzdesel Dağılımı	68
Tablo 60 Stratejik Planlama Süreci.....	69
Tablo 61 Stratejik Planlama Ekibi.....	71
Tablo 62 Batman İl Özel İdaresi Organizasyon Şeması.....	72
Tablo 63 B-5 Grubu Norm Kadro Dağılımı	81
Tablo 64 Batman İl Özel İdaresi Fiili Kadro Durumu	81
Tablo 65 Batman İl Özel İdaresi Kadro İcmali.....	82
Tablo 66 Batman İl Özel İdaresi Personel Yaş Dağılımları	83
Tablo 67 Batman İl Özel İdaresi Personel Hizmet Süresi.....	83
Tablo 68 Bütçe Dengesi.....	84
Tablo 69 2009-2013 Arası Gelirlerin Dağılımı.....	84
Tablo 70 2009-2013 Arası Giderlerin Dağılımı.....	85
Tablo 71 Batman İl Özel İdaresi Bilgi İşlem Donanım Envanteri	86
Tablo 72 Batman İl Özel İdaresi Bilgi İşlem Yazılım Envanteri	86
Tablo 73 Batman İl Özel İdaresi Araç Envanteri	88
Tablo 74 Batman İl Özel İdaresi Kiralık Araç Listesi	89
Tablo 75 Batman İl Özel İdaresi Yol Envanteri.....	90
Tablo 76 Batman İl Özel İdaresi'nin Ortak Olduğu Şirketler	91
Tablo 77 Batman İl Özel İdaresi Paydaş Listesi.....	94
Tablo 78 Önceliklendirilmiş Paydaş Listesi	95
Tablo 79 Batman İl Özel İdaresi Amaç ve Hedefleri.....	107

GRAFİKLER

Grafik 1 Cinsiyet Bazlı Nüfus Dağılımı.....	13
Grafik 2 İlçe Nüfusları.....	14
Grafik 3 Batman Arazi Varlığı	24
Grafik 4 Ticaret Odasına Kayıtlı İşletmelerin Dağılımı	29
Grafik 5 Üniversite Yerleşme Oranları.....	42
Grafik 6 Yıllar İtibariyle Personel Sayıları.....	82
Grafik 7 Personelin Eğitim Durumu.....	83
Grafik 8 2013 Yılı Gelirlerinin Dağılımı.....	84
Grafik 9 2013 Yılı Giderlerinin Dağılımı	85

RESİMLER

Resim 1 Batman Haritası.....	10
Resim 2 Batman Havalimanı.....	11
Resim 3 Batman TÜPRAŞ Rafinerisi.....	33
Resim 4 Kozluk Balıklı Göl	46
Resim 5 Hasankeyf Köprü Ayakları.....	49
Resim 6 Batman (Malabadi) Köprüsü	56
Resim 7 Mor Kuryakos Manastırı.....	57
Resim 8 Batman Deprem Haritası	68
Resim 9 Batman İl Özel İdaresi Araçları	87
Resim 10 Yol Çalışmalarından Bir Görüntü.....	90
Resim 11 Yol Açma ve Kurtarma Faaliyetleri.....	92
Resim 12 Çöp Toplama Hizmetleri	92
Resim 13 Kantar Köprüsü.....	93

SUNUŞ

İl Özel İdaresi Anayasanın 127.maddesi çerçevesince 04.03.2005 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu hükümlerine göre görev yapmaktadır. Yasada İl Özel İdaresi, il halkının mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenleri tarafından seçilerek oluşturulan İl Genel Meclisi olup, idari ve mali açıdan özerk, kamu tüzel kişiliği olarak tanımlanmış, İl Özel İdaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisi olan Valiye önemli sorumluluklar getirilmiştir. Vali; İl Özel İdaresini stratejik plana uygun olarak yönetmek, kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi, personelinin performans ölçütlerini hazırlamak, uygulamak, izlemek ve faaliyetleri değerlendirmekle yükümlü tutulmuştur.

Ekonomik stratejik planlarını yapan ve uygulayan ülkeler, çağın gelişimine en hızlı ve verimli uyum sağlayan teknoloji üreten hatta başka ülkelerin doğal kaynaklarını, iş gücünü kullanan ülkelerdir. Stratejik planlama eksikliği sadece ülkelerin değil, şehirlerin de geleceğini etkilemekte, çarpık kentleşme, çevre kirliliği, sanayileşmenin düzensizliği gibi olumsuz gelişmelerin yanında eğitim, sağlık, kültür, turizm, yatırımlar ve hizmet alanlarında idari ve mali kaynak israflarına neden olmaktadır.

Kamuda gerek merkez kurumlar ve gerekse yerel yönetimler nezdinde stratejik plan yeni bir kavramdır. Yaşadığımız çağın değişim ve dönüşüm hızı, bilimden teknolojiye, ekonomiden sosyal hayata insanoğlunun bütün verimlerini kendi terbiyesinden geçirmekte; ölçü ve değer dizgelerine de yeni bir kapsam kazandırmaktadır. Stratejik Plan bu çerçevede, geleceğin senaryosunu yazmak ve takvimin sonuna gelindiğinde de bu kurgunun ne düzeyde gerçekleştirildiğini değerlendirmektir.

Kamu kurumları artık planlarını orta ve uzun vadeli yapacaklardır. Planlama ülkemiz ve ilimiz için yeni fırsatlar doğuracaktır. Yöneticilerimizin ve uzmanlarımızın planlama alışkanlığı kazanmaları ile kaynaklar daha dikkatli ve öncelikli alanlara yöneltilecektir.

Her kurumun kimliği, misyonu ve vizyonu ile açıklığa kavuşabilmektedir. Varlık nedeni hayatı ve insanı nitelik yönünden yükselterek korumak olan kurumlar, bugünden geleceğe uzanan hizmet iddialarını stratejik planda bir yandan sahneye koyarken bir yandan da aynı belge marifetiyle amaç, hedef ve faaliyet vadinin kontrolüne girmektedir. Gösterilen ufuk ile alınacak mesafe arasındaki zaman ve kaynak inisiyatifi, stratejik planın ana eksenidir.

2015 - 2019 yılı Stratejik Planı'mızın, Batman halkına daha etkin ve kaliteli hizmet sağlayacağını düşünerek, çalışmada emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarıma ve BEKAD – Bilişim Eğitim Kültür ve Araştırma Derneği yönetimine ve danışmanlarına teşekkür ederim.

Azmi ÇELİK

Vali

Stratejik Plan, Kamu idarelerince; kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonlarını oluşturmak, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle hazırlanan plandır.

Yerinden yönetim anlayışının öne çıktığı günümüzde, kaynakları etkin ve verimli kullanarak Batman'ımıza kaliteli hizmet vermek hepimizin olmazsa olmazıdır. Günümüz kamu yönetimi anlayışının gereği olarak, sürece demokratik katılımı eklemek, şeffaf ve hesap verebilen bir yönetim oluşturulmasını sağlamak amacıyla yürürlüğe konulan, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, il özel idareleri için stratejik planı bir zorunluluk olarak öngörmektedir.

Bu çerçevede ilgili yasalar uyarınca saydam, hesap verebilir ve ilkelere dayalı bir hizmet anlayışı ile çalışmalarına devam eden idaremiz, önümüzdeki dönemde de hedeflerini gerçekleştirmek için kararlı bir şekilde faaliyetlerini sürdürecektir.

Kamu yönetimi ve kamu mali yönetimi reformları çerçevesinde, bütçe hazırlama ve uygulama sürecinde mali disiplini sağlamak, kaynakları stratejik önceliklere göre dağıtmak, bu

kaynakların etkin kullanılıp kullanılmadığını izlemek ve bunun üzerine kurulu bir hesap verme sorumluluğu geliştirmek Kurumumuzun temel başlıkları olarak karşımızda durmaktadır.

Stratejik planlama; bir yandan kamu mali yönetimine aktivite ve takip edilebilirlik kazandırırken, diğer yandan kurumsal kültür ve kimliğin gelişimine ve güçlendirilmesine destek olacaktır.

5302 sayılı Kanunun ilgili 31. maddesinde yer alan hükme göre mahalli idareler seçimlerini takip eden dönemde, yeniden stratejik plan hazırlanmasına karar verilmiş ve çalışmalar üst yönetimin desteği sağlanarak başlatılmıştır. Stratejik plan çalışmalarında öncelikle yasalara göre idaremizin görev alanına giren hususlarda faaliyet gösteren ilgili kurumların temsil edildiği bir ekip kurulması ilke olarak kabul edilmiş, bu çerçevede ilgili kurum temsilcilerinden oluşan bir Stratejik Plan Ekibi oluşturulmuştur. Stratejik plan ekibince kurumlardan ve sivil toplum örgütlerinden gelen görüş ve öneriler değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme doğrultusunda stratejik amaç, hedef ve faaliyetlerden oluşan bir stratejik plan hazırlanmıştır.

İl Özel İdaremizin 2015–2019 stratejik planlaması ilimizin ihtiyaç ve beklentilerine cevap vereceği umuduyla hazırlanmıştır. Plan çalışmalarında emeği geçen stratejik planlama ekibine görüş ve önerilerini bizler ile paylaşan kamu kurumu ve sivil toplum örgüt yetkililerine teşekkür ediyor ve başarılı çalışmaların devamını diliyorum.

Abdulkadir ÖZER

Genel Sekreter

MİSYONUMUZ

Petrol kenti Batman'da köyünden en uzak mezrasına kadar, hizmet sunumunda kaliteyi esas alarak modern dünyanın kullandığı tüm olanak, fırsat ve hizmetlerinden vatandaşlarımızın yararlanacağı bir kent

VİZYONUMUZ

Tarihi ve kültürel mirasını, 21. yüzyılın dinamizmi ile sentezleyerek;

- Vatandaş odaklı,
- Yenilikçi,
- Şeffaf ve katılımcılığı esas alan,

toplumsal gelişme sürecinde üstlenmiş olduğu liderlik rolünü sürdürmek isteyen bir kamu kuruluşu olmak

İLKELERİMİZ

- Kamu hizmetlerinde ve yatırımlarda vatandaş memnuniyeti esastır.
- Hiçbir ayırım gözetmeksizin herkesin kamu hizmetlerinden eşit ve adil bir şekilde yararlanmaya hakkı vardır.
- İlin yaşam kalitesinin ve refahının gelişiminde, sürdürülebilirlik temel yaklaşımımızdır.
- Vatandaşların hizmetlere ve çalışanlara ulaşılabilirliği etkin olarak sağlanır.
- Katılımcılığa ve çoğulculuğa önem verilir.
- Kaynak kullanımında etkinlik ve verimlilik ön plandadır.
- Sürekli olarak bilgilendirme yaparak, hizmetlerde izlenebilirlik ve şeffaflık sağlanır.
- Tüm iş ve hizmetlerde mevzuata ve tasarruf tedbirlerine uygun olarak çalışılır.

A. BATMAN HAKKINDA TEMEL BİLGİLER

1. BATMAN TARİHİ

Batman ilinde bulunan tarihi yapılar ve bu yapıtların ait olduğu medeniyetlerin tarihi NEOLİTİK çağ öncesine dayanmaktadır. M.Ö. 3 Bin yıllarında bugün Mezopotamya denilen Dicle-Fırat nehirleri arasında yer alan bölgeye “SUBARU” denildiği Sümer ve Akad'lardan kalma belgelerden anlaşılmaktadır. Yukarı Dicle bölgesinin ilk uygar halkı SUBARU'lardan sayılan HURRİLER'dir. Hurri Babil dilinde mağara demektir. Hurri'ler kendi aralarında Hurri ve Mitani olmak üzere iki ayrı konfederasyona ayrılır. Zamanla Mitani Krallığı güçlenmiş Hurri Krallığı ise zayıflayarak tarihten silinmiştir. Mitanilerden sonra bölgeye Asurlular ve Urartular egemen olmuşlardır. Asur lideri 3. Tiglatpileser M.Ö. 736'da doğuya yönelerek SASUN (SASON) mıntıkasındaki ULLUBA ülkesini hükmü altına aldı. Urartu'lardan sonra bölge sırasıyla; İskitlerin, Medlerin, Perslerin, Selevosların, Partların, Romalıların ve Bizans'ın egemenliği altında kalmıştır. (M.Ö. 653 – M.S. 639)

İran ve Bizans'ın uzun süren egemenlik kurma savaşlarına tanıklık eden bölge Hz. Ömer'in Kuzey Mezopotamya'yı fethiyle İslam ordusu egemenliğine girmiştir. Hz. Osman ve Hz. Ali dönemlerinde de İslam ordusu egemenliğinde bulunan bölge daha sonra sırasıyla Emevilerin (551-750) Abbasilerin (750-869) Hamdanilerin ve 984 yılında Mervanilerin yönetimi altında bulundu. 1085 yılına kadar Mervanilerin hüküm sürdüğü bölge 1071 yılında Malazgirt'i ele geçiren Selçuklular tarafından 1085 yılında Amid kuşatma altına alınarak Silvan zapt edildi. 1183 yılına kadar Selçukluların yönetiminde bulunan bölge aynı tarihte Selahattin Eyyubi'nin seferleriyle yönetim Eyyubilere bağlı Hasankeyf Emiri Artuklu Nurettin Mehmet'e verilir. Bu tarihten itibaren başlayan Artuklu oğulları dönemi Anadolu Selçukluların 1240 yılında bölgeye egemen oluşuyla son bulur.

62 yıllık Selçuklu Hanedanlığının ardından 1304 yılında başlayan ve 92 yıl süren Mardin Artukluları dönem ise Timur'un bölgeye hâkim olması ve Diyarbakır yöresini Akkoyunlu Kara Yölük Osman Bey'e bırakmasıyla sona erer. 1527 yılında Vilayet-i Kürdistan (Cizre Bitlis HASANKEYF Siverek Çemişgezek İmadiye SASON Palu Çapakçur Eğil) altında toplanan ve yurtluk ocaklık hükümet adlarıyla anılan bu yerler (1578-1588) idari düzenlemesinde Diyarbakır Beylerbeyliğine bağlı görünmektedir.

Batman'ın tarihi hakkında en eski bilgiler halk hikâyeleri mitler ve Herodot tarihinde verilmektedir. Ortak verilere göre MED Kralı Abtyagestin'in torunu Kyros karşıtı Erpagazso M.Ö. 550 yılında yenilince MED asilzadeleri arasındaki utancından dolayı Medlerin yaşadığı

Media bölgesinin kuzey batı ucundaki topraklarına çekilmek zorunda kalmış. Başka bir görüşe göre de Kyros Pers egemenliği altında kalmamak için bu bölgeye yerleşmiştir. Karaçalı sazlık ve bataklıktan oluşan bu bölgenin ortasında yapay bir adacık oluşturup adına han obası anlamında olan “ELEKHAN” denilmiştir. (M.Ö. 546) ELEKHAN 194 yıl bağımsız ve mutlu bir dönem geçirerek 352 yılında Büyük İskender'in istilasına uğramıştır. Daha sonra Leseptoslar, Partlar, Romalılar, Sasani ve Bizans'ın hâkimiyetine girmiştir. Artuklular, Moğollar, İlhanlılar, Celaliler, Karakoyunlu (Pezreşe), Akkoyunlular ve 1500 yılında Sevafilerin eline geçmiştir.

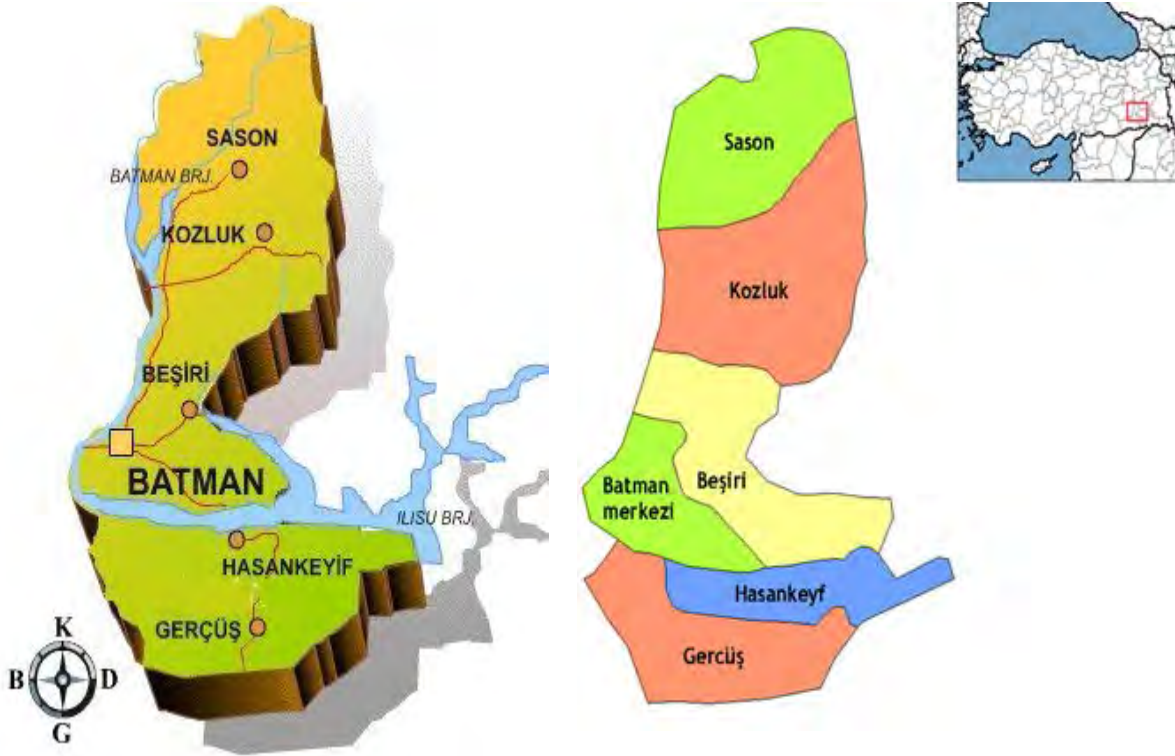
1638 yılında IV. Murat'ın Bağdat seferi sırasında kendisine büyük yararlıklar gösteren Turhan oğlu Mahmut Paşa'ya ELEKHANI içine alan Batman Suyu ile Botan suyu arasında kalan bölgenin tamamını vermiştir. Bu gelişmeden sonra ELEKHAN telaffuz değişikliğine uğrayarak halk dilinde ELAH zamanla “İLÜH” ismini almıştır. İluh köy birimi olarak kayıtlara geçmiş ve Siirt vilayeti Elmedin kazasına bağlı olarak benliğini sürdürmüştür.

Elmedine yerleşim birimi 1926-27 yılı ilkbaharında bugünkü Batman çayının taşması nedeniyle haritadan silinmiş ve İluh köyü Beşiri (Kobin) ilçesine bağlanmıştır. Batman isminin nereden geldiği hakkında görüşler olmayıp bir görüşe göre bugünkü Batman çayının adı 1950'li yılların başında İluh köyüne verilmiştir. Yaygın olan görüşe göre de İluh köyünün aşağı kısmında ilk deneme kulesi kurulduğunda TPAO'nun tesislerinin bulunduğu bölgeye bakmaktan gelen Batman adı verilmiştir.

1937 yılında bucak haline getirilen İluh 1940'lı yılların sonları ile 1950'li yılların başlarında bölgede var olan petrol filizlerinin değerlendirilmesi sonucunda İluh bucağında her alanda büyük gelişme sağlanmıştır. Bu gelişmeler üzerine 2 Eylül 1957 tarihinde ilçe teşkilatı olarak kabul edilmiştir.

1955 genel nüfus sayımında İluh nüfusunun 4713 olarak kaydedilmesiyle 2 Kasım 1955 yılında Belediye teşkilatı kurulmuştur. 1990 yılına kadar çok hızlı bir gelişme yaşayan Batman 16 Mayıs 1990 tarih ve 3647 sayılı kanunla Türkiye'nin 72. ili olma unvanına kavuşmuştur.

2. BATMAN HAKKINDA COĞRAFI BİLGİLER

Resim 1 Batman Haritası

Yurdumuzun Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan ilimiz; kuzeyde Muş, batıda Diyarbakır doğuda Bitlis, Siirt ve güneyde Mardin illeri ile komşudur. İlin yüzölçümü 4.656 Km²'dir. Batman 41 derece 10 dakika ve 41 derece 40 dakika doğu boylamları ile 38 derece 40 dakika ve 37 derece 50 dakika kuzey enlemleri arasında yer alır. Rakım 550 m'dir. Batman ilinin, kuzey ve kuzeydoğusu yüksek, sarp ve dağlık olup güneyi ise engebelidir. Dicle Nehri batıdan doğuya akarak il topraklarının içinden geçer. Batman Çayı, Batman-Diyarbakır il sınırını çizerek Dicle Nehri ile birleşir.

İl merkezi Batman Çayı havzasında düz bir arazi üzerine yerleşmiştir. İlin doğusunda petrol üretimi yapılan 1288 metre yükseklikte Raman Dağı ve Güneydoğu Toroslar vardır.

Batman'da karasal iklim hüküm sürmektedir. Bölgede yazları sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve yağışlı geçer. Sıcaklık yazın maksimum uzun yıllar ortalaması 39,6 derecedir. En yüksek ölçülen sıcaklık 46,5 derecedir. Kışları ise minimum uzun yıllar ortalaması -1,6 derecedir. En düşük ölçülen sıcaklık -24 derecedir. Kar yağışı az görülür. Uzun yıllar karlı gün sayısı 6 gündür.

İl yeraltı suları rezervi bakımından oldukça zengindir. Yıllık yağış toplamı 464 mm'dir. Verimli ovalara sahip olan il merkezinin kurulduğu Batman Çayı havzasını çevreleyen Sason

Dağları (Aydınlık Dağları) 2500 metre, Mereto Tepesi 2967 metre, Kuşaklı Dağı 1947 metre, Avcı Dağı 2121 metre, Meydanok Tepesi 2402 metre, Kortepe 2082 metre, Raman Dağı 1288 metrede bulunmaktadır. Mereto Yaylası, Beşiri Ovası ile Batman Ovası yanında Raman Dağının güney etekleri ile Mardin Eşiğini oluşturan Hasankeyf ilçesinin güney ve güneydoğusunu çevreleyen kalkerli arazi yapısının verdiği imkânlarla oluşturulan mağara evleri yüzey şekilleri açısından oldukça güzel bir görünüm arz etmektedir. 4000’i aşkın mağaranın bulunduğu bu bölge dünyada benzeri az bulunan bir doğa harikasıdır.

Batman karayolu ulaşım ağından faydalanan bir ildir. Diyarbakır-Bitlis karayolu, Malabadi Köprüsü ile birlikte il sınırlarına giren ve ilin doğu-batı bağlantısını sağlayan en önemli karayolu durumundadır. Batman-Bitlis Karayolunun tamamı asfaltlanarak hizmete sunulmuştur. İldeki devlet yollarının tamamı asfalttır.

İl havayolu ulaşımı 1991 yılı sonuna kadar Diyarbakır Havaalanı’ndan sağlanmakta iken Batman’da yer alan askeri havaalanı 1992 yılı başından itibaren sivil havaalanı olarak kullanılmaya başlanmıştır. 29 Ağustos 2010 tarihinde hizmete açılmış ve şehir merkezine 7 km mesafededir.

Resim 2 Batman Havalimanı

İlin 50 km demiryolu ağı 1946 yılında yapılmış ve işletmeye açılmıştır. Devlet demiryolları ağı içerisinde yer alan Batman, Diyarbakır-Kurtalan-Diyarbakır ve Diyarbakır-Batman-Diyarbakır

arasında her gün, bölgesel yolcu treni ile Haydarpaşa-Kurtalan-Haydarpaşa arasında seferler mevcuttur.

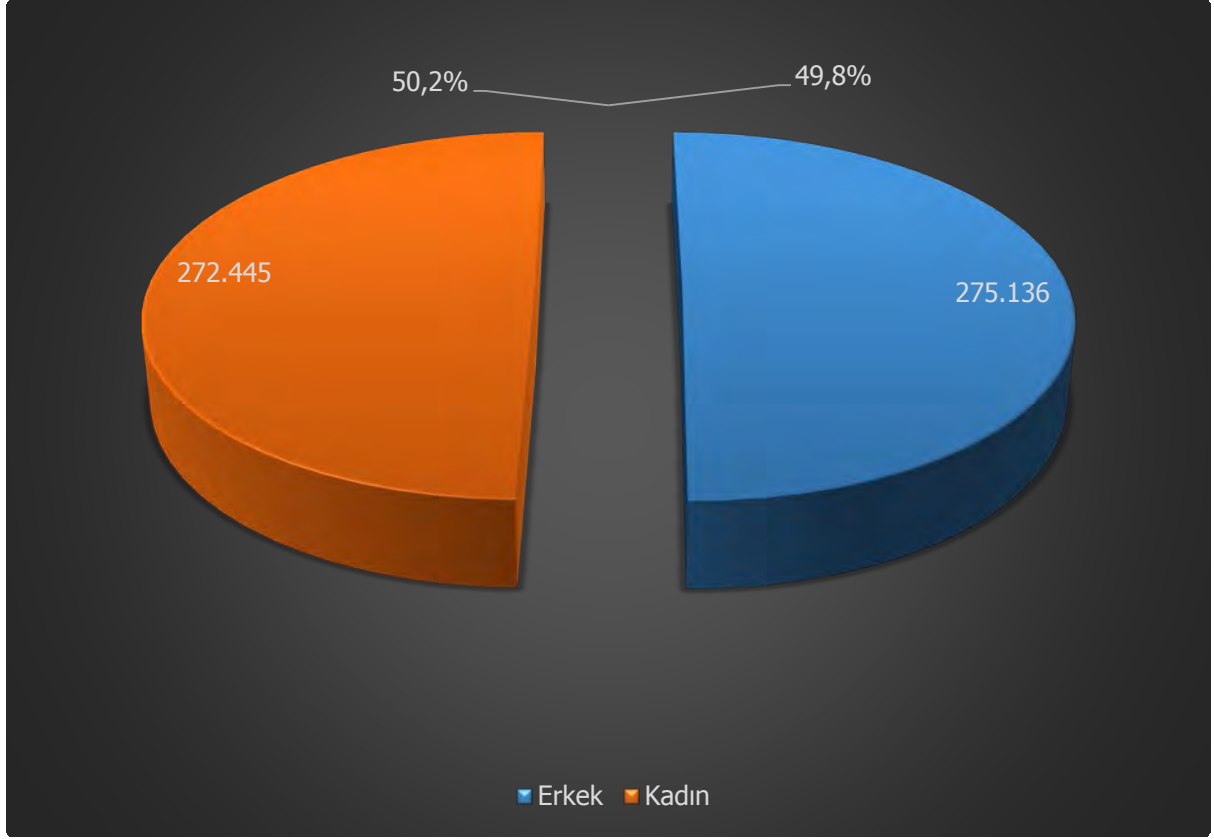
	Belediye sayısı 2014	Sıra	İlçe sayısı 2014	Sıra	Köy sayısı 2014	Sıra
Türkiye	1.364	-	970	-	18.214	-
Batman	11	59	6	68	274	29

Tablo 1 Batman İlçe/Belediye/Köy Sayıları

Batman genelinde 11 belediye 6 ilçe ve 274 köy bulunmaktadır.

3. DEMOGRAFİK YAPI

2013 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt sistemi verilerine göre Batman genel nüfusu 547.581 kişidir.

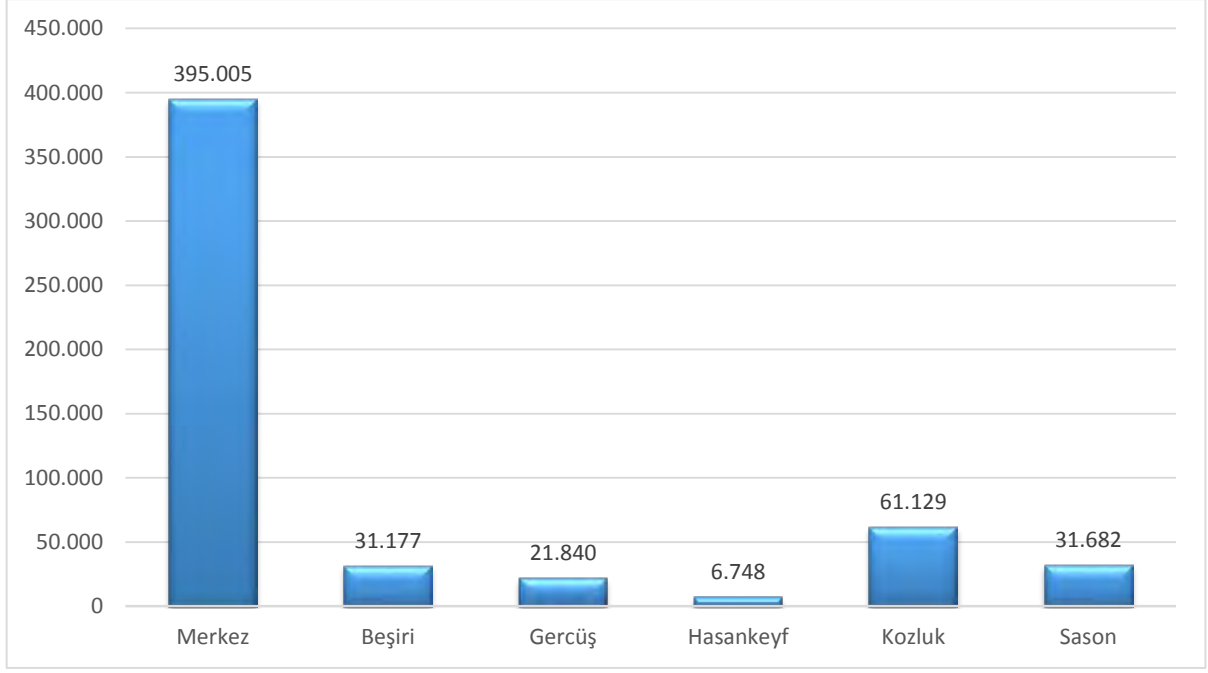

Grafik 1 Cinsiyet Bazlı Nüfus Dağılımı

Batman nüfusunun %50'2'si erkek, %49,8'i kadından oluşmaktadır. Grafik üzerinde erkek ve kadın nüfus sayıları gösterilmiştir.

	İl/ilçe merkezi			Belde/Köy			Toplam		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Merkez	369.478	185.576	183.902	25.527	12.769	12.758	395.005	198.345	196.660
Beşiri	8.852	4.497	4.355	22.325	11.203	11.122	31.177	15.700	15.477
Gercüş	4.671	2.381	2.290	17.169	8.514	8.655	21.840	10.895	10.945
Hasankeyf	3.190	1.664	1.526	3.558	1.761	1.797	6.748	3.425	3.323
Kozluk	22.840	11.487	11.353	38.289	19.017	19.272	61.129	30.504	30.625
Sason	11.802	5.963	5.839	19.880	10.304	9.576	31.682	16.267	15.415
Toplam	420.833	211.568	209.265	126.748	63.568	63.180	547.581	275.136	272.445

Tablo 2 Batman ve İlçeler Merkez ve Belde/Köy Nüfusları

Grafik 2 İlçe Nüfusları

Tablo-1’de görüleceği üzere Batman Merkez dışında ilçelerde kırsal nüfus (köy/belde) ilçe merkezi nüfusundan daha büyüktür. Bu açıdan bakıldığında İl Özel İdaresi olarak özellikle ilçelerde belediye sınırları dışındaki köylere hizmet götürülmesi daha fazla önem arz etmektedir.

Bucak	Belde/Köy	Toplam	Erkek	Kadın
	Şehir	369.478	185.576	183.902
Merkez	Akça	510	250	260
	Akoba	731	359	372
	(B) Balpınar	2.877	1.428	1.449
	Bayraklı	363	180	183
	Bıçakçı	944	482	462
	Binatlı	2.530	1.324	1.206
	Çarıklı	728	352	376
	Çayüstü	244	135	109
	Demirbilek	39	24	15
	Demirlipınar	695	351	344
	Diktepe	625	290	335
	Doluca	464	220	244
	Erköklü	1.027	501	526
	Güneşli	426	215	211
	Güvercin	232	101	131
	İkiztepe	922	473	449
	Karayün	987	497	490
	Kayabağı	442	222	220
	Kesmeköprü	1.011	485	526
	Kocalar	905	463	442
	Kösetarla	772	375	397
	Kuyubaşı	534	275	259
	Oymataş	1.706	842	864
	Recepler	646	340	306
	Suçeken	431	232	199
	Yağmurlu	297	152	145
	Yakıtlı	60	29	31

Yaylıca	1.293	621	672
Yediyol	51	26	25
Yeniköy	2.681	1.341	1.340
Yeşilöz	151	77	74
Yolağzı	161	93	68
Yolveren	42	14	28
Bucak toplamı	25.527	12.769	12.758
İlçe toplamı	395.005	198.345	196.660

Tablo 3 Batman Köy ve Belde Nüfusları

Bucak	Belde/Köy	Toplam	Erkek	Kadın
	Şehir	8.852	4.497	4.355
Merkez	Ayrancı	325	169	156
	Çevrimova	1.158	582	576
	Danalı	638	311	327
	Değirmenüstü	380	187	193
	Deveboynu	146	77	69
	Doğankavak	1.631	811	820
	İnpınar	187	95	92
	Karatepe	103	53	50
	Kuşçukuru	163	84	79
	Örmegöze	295	153	142
	Tepecik	174	83	91
	Yarımtaş	187	93	94
	Yenişınar	1.203	586	617
	Yolkonak	97	53	44
	Yontukyazı	740	367	373
	Bucak toplamı	7.427	3.704	3.723
Beşpınar	Asmadere	500	257	243
	Başarı	79	38	41
	Beşpınar	1.653	827	826
	Çakıllı	127	57	70
	Çavuşbayırı	16	6	10
	Doğanpazarı	125	66	59
	Güvercinlik	66	33	33
	Ilıca	363	176	187
	Işıkveren	107	50	57
	Kaşüstü	52	27	25
	Kayatepe	304	155	149
	Kumçay	185	92	93
	Kurukavak	106	52	54
	Kütüklü	163	84	79
	Yalınca	53	21	32
	Yeşiloba	172	110	62
	Bucak toplamı	4.071	2.051	2.020
Beyçayırı	Bahçeli	617	316	301
	Beyçayırı	618	285	333
	Bilek	399	188	211
	Dayılar	300	144	156
	Durucak	889	440	449
	Esence	368	187	181
	Eskihamur	737	376	361
	(B) İki köprü	3.572	1.812	1.760
	Otluca	252	125	127
	Tekağaç	555	274	281
	Uğurca	26	9	17
	Yeniyol	131	77	54
	Bucak toplamı	8.464	4.233	4.231

Oğuz	Alaca	441	222	219
	Atbağı	216	119	97
	Çığırlı	127	62	65
	Dağyolu	223	124	99
	İkiyaka	62	33	29
	Kumgeçit	61	24	37
	Oğuz	433	239	194
	Samanlı	270	123	147
	Üçkuyular	29	11	18
	Yakacık	80	40	40
	Yalınkavak	296	150	146
	Yazıhan	125	68	57
	Bucak toplamı	2.363	1.215	1.148
	İlçe toplamı	31.177	15.700	15.477

Tablo 4 Beşiri Köy ve Belde Nüfusları

Bucak	Belde/Köy	Toplam	Erkek	Kadın
	Şehir	4.671	2.381	47.150
Merkez	Akburç	231	116	115
	Akyar	250	125	125
	Ardıç	11	7	4
	Arıca	371	173	198
	Aydınca	37	14	23
	Aydınlı	265	131	134
	Başarköy	42	22	20
	Başova	57	28	29
	Boğazköy	350	165	185
	Çalışkan	14	7	7
	Çiçekli	145	64	81
	Çukuryurt	647	316	331
	Dereiçi	53	29	24
	Dereli	16	9	7
	Düzmeşe	66	30	36
	Gökçepınar	676	310	366
	Gönüllü	443	217	226
	Gürbüz	52	23	29
	Güzelöz	232	117	115
	Karalan	156	79	77
	Kayalar	138	68	70
	Kesiksu	124	61	63
	Kırkat	630	302	328
	Koçak	564	266	298
	Kozlu	462	224	238
	Kutlu	26	11	15
	Nurlu	303	144	159
	Özler	37	16	21
	Poyraz	64	28	36
	Rüzgarlı	212	108	104

	Sargın	41	20	21
	Seki	381	176	205
	Serinköy	30	15	15
	Ulaş	226	113	113
	Vergili	220	131	89
	Yakıtlı	270	135	135
	Yamanlar	210	102	108
	Yassıca	94	47	47
	Yemişli	686	365	321
	Yolağzı	1.881	963	918
	Yüceköy	224	114	110
	Bucak toplamı	10.937	5.391	5.546
Kayapınar	Ardıçlı	216	111	105
	Bağlıca	256	140	116
	Bağözü	38	16	22
	Doruk	268	139	129
	Eymir	167	93	74
	Geçit	147	77	70
	Gökçe	188	92	96
	Hisar	1.167	577	590
	Kantar	101	50	51
	(B) Kayapınar	2.188	1.120	1.068
	Kışlak	34	20	14
	Koyunlu	74	30	44
	Kömürcü	304	142	162
	Taşçı	122	51	71
	Tepecik	492	241	251
	Yayladüzü	221	104	117
	Yenice	249	120	129
	Bucak toplamı	6.232	3.123	3.109
	İlçe toplamı	21.840	10.895	10.945

Tablo 5 Gercüş Köy ve Belde Nüfusları

Bucak	Belde/Köy	Toplam	Erkek	Kadın
	Şehir	3.190	1.664	1.526
Merkez	Akalın	264	122	142
	Aksu	240	119	121
	Bayırlı	39	18	21
	Büyükdere	206	111	95
	Çardaklı	113	55	58
	Irmak	330	161	169
	İncirli	133	62	71
	Karaköy	345	152	193
	Kumluca	50	22	28
	Öğütlü	120	57	63
	Palamut	27	15	12

	Saklı	345	175	170
	Soğucak	45	21	24
	Tepebaşı	218	106	112
	Uzundere	138	67	71
	Üçyol	426	232	194
	Yakaköy	349	162	187
	Yolüstü	170	104	66
	Bucak toplamı	3.558	1.761	1.797
	İlçe toplamı	6.748	3.425	3.323

Tablo 6 Hasankeyf Köy ve Belde Nüfusları

Bucak	Belde/Köy	Toplam	Erkek	Kadın
	Şehir	22.840	11.487	11.353
Merkez	Akçalı	227	112	115
	Alıçlı	998	500	498
	Armutlu	800	388	412
	Bölükkonak	293	140	153
	Çaygeçit	119	56	63
	Geçitaltı	801	390	411
	Geyikli	285	142	143
	Gümüşörgü	485	288	197
	Gündüzlü	504	242	262
	Gürpınar	612	299	313
	İnişli	445	221	224
	Kayadibi	203	92	111
	Kumlupınar	590	281	309
	Örensu	115	50	65
	Seyrantepe	46	21	25
	Tosunpınar	625	313	312
	Ünsaldı	1.044	511	533
	Yankılı	450	220	230
	Yapaklı	436	213	223
	Yazılı	357	187	170
	Yedibölük	531	276	255
	Yenidoğan	646	311	335
	Yıldızlı	231	110	121
	Bucak toplamı	10.843	5.363	5.480
Bekirhan	Aşağıkıratlı	415	211	204
	(B) Bekirhan	2.693	1.399	1.294
	Çamlıca	233	116	117
	Çevrecik	545	275	270
	Danagözü	701	356	345
	Dere	626	296	330
	Dövecik	183	81	102
	Duygulu	408	195	213
	Eskice	543	264	279
	Kaletepe	763	366	397
	Kamışlı	493	236	257

	Karaoğlak	546	254	292
	Karpuzlu	1.161	556	605
	Kavakdibi	1.047	505	542
	Koçaklı	955	466	489
	Konaklı	301	137	164
	Ortaca	216	110	106
	Parmakkapı	497	254	243
	Pınarhisar	493	250	243
	Samanyolu	722	349	373
	Seyitler	268	134	134
	Taşlıdere	1.227	635	592
	Ulaşlı	1.162	598	564
	Uzunçayır	468	229	239
	Yanıkaya	916	444	472
	Yayalar	529	261	268
	Yeniçağlar	1.667	775	892
	Yenidoğan	56	32	24
	Yukarıkıratlı	543	269	274
	Ziyaret	320	155	165
	Bucak toplamı	20.697	10.208	10.489
Tuzlagözü	Akçakışla	365	191	174
	Arıkaya	673	346	327
	Beşkonak	226	122	104
	Beybağı	299	145	154
	Çayhan	179	96	83
	Çayönü	1.375	694	681
	Derince	388	220	168
	Güllüce	235	118	117
	Günyayla	31	15	16
	Karşiyaka	46	19	27
	Kulludere	42	20	22
	Oyuktaş	708	348	360
	Taşlık	294	156	138
	Tuzlagözü	1.252	625	627
	Uzunyazı	461	235	226
	Yazpınar	175	96	79
	Bucak toplamı	6.749	3.446	3.303
	İlçe toplamı	61.129	30.504	30.625

Tablo 7 Kozluk Köy ve Belde Nüfusları

Bucak	Belde/Köy	Toplam	Erkek	Kadın
	Şehir	11.802	5.963	5.839
Merkez	Acar	653	357	296
	Altındere	219	109	110
	Bayramlar	468	229	239
	Cevizli	246	131	115
	Çakırpınar	607	288	319
	Çalışırlar	389	196	193
	Çayırılı	367	186	181

	Çınarlı	176	88	88
	Dağçatı	166	74	92
	Dereçi	142	69	73
	Dereköy	1.005	645	360
	Derince	886	483	403
	Dikbayır	240	128	112
	Dörtbölük	749	390	359
	Ergünü	381	175	206
	Erikli	134	68	66
	Geçitli	342	178	164
	Gürgenli	478	239	239
	Güvercinlik	62	36	26
	İncesu	199	105	94
	Kaleyolu	630	342	288
	Karameşe	354	196	158
	Kavaklı	200	102	98
	Kayadüzü	716	356	360
	Kelhasan	384	183	201
	Kınalı	112	50	62
	Kilimli	70	38	32
	Köprübaşı	204	106	98
	Meşeli	481	223	258
	Öreñağıl	488	246	242
	Sarıyayla	559	305	254
	Soğanlı	118	58	60
	Taşyuva	378	189	189
	Umurlu	947	468	479
	Yakabağ	167	92	75
	Yeniköy	333	180	153
	Yiğitler	127	66	61
	Yolüstü	547	271	276
	Yuvalar	428	215	213
	Yürekli	189	100	89
	Bucak toplamı	15.341	7.960	7.381
Yücebağ	Balbaşı	194	93	101
	Çağlı	221	120	101
	Heybeli	587	304	283
	Kaşyayla	458	230	228
	(B) Yücebağ	3.079	1.597	1.482
	Bucak toplamı	4.539	2.344	2.195
	İlçe toplamı	31.682	16.267	15.415

Tablo 8 Sason Köy ve Belde Nüfusları

	Batman	Batman'ın Türkiye Geneli Sırası	Türkiye Ortalaması
Toplam nüfus 2013	547.581	39	76.667.864
Şehir nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı (%) 2013	76,9	33	91,3
Nüfus yoğunluğu 2013	118	19	48
Toplam yaş bağımlılık oranı (%) 2013	72,1	6	48,0
Yıllık nüfus artış hızı (%) 2013	20,7	14	13,7

Ortalama Hanehalkı büyüklüğü 2013	6,2	4	3,6
Cinsiyet oranı (%) erkek/kadın 2013	101,0	32	100,7

Tablo 9 Batman Seçilmiş Nüfus Göstergeleri

Batman nüfus yoğunluğu açısından 19. Sırada yer almaktadır. Türkiye ortalamasında kilometrekareye 48 kişi düşerken bu sayı Batman'da 118 kişidir. Hanehalkı büyüklüğü Türkiye ortalaması 3,6 kişi iken Batman'da bu sayı 6,2 kişidir.

	Kaba evlenme hızı (‰) 2013	Sıra	Kaba boşanma hızı (‰) 2013	Sıra	Kaba intihar hızı (‰) 2013	Sıra	Ölüm sayısı 2013	Sıra
Türkiye	7,9	-	1,7	-	4,2	-	372.094	-
Batman	7,6	46	0,4	73	3,2	68	1.608	59

Tablo 10 Batman Seçilmiş Demografik Göstergeler

	Net göç 2013	Sıra	Net göç hızı (‰) 2013	Sıra	İllerin verdiği göç 2013	Sıra	İllerin aldığı göç 2013	Sıra
Türkiye	0	-	0	-	2.534.279	-	2.534.279	-
Batman	-1.393	47	-2,5	47	20.209	41	18.816	39

Tablo 11 Batman Göç Verileri

Batman 2013 yılında 1.393 kişi göç vererek Türkiye'de 47. Sırada yer almıştır. 2013 yılında Batman 20.209 kişi göç vermiş buna karşılık 18.816 kişi göç almıştır.

B. EKONOMİK VE SOSYAL YAPI

1. EKONOMİ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi tarafından 2013 yılında yayımlanan “Türkiye’de İllerin Sosyoekonomik Gelişmişlik Düzeylerinin En Önemli Belirleyicileri Ve İllerin 2012 Yılı Sosyoekonomik Gelişmişlik Sıralaması” isimli çalışma incelendiğinde Batman ilinin 70. sırada olduğu görülmektedir. 2003 yılında da aynı çalışma DPT tarafından gerçekleştirilmiş bu çalışmada da Batman 70. Sırada yer almaktadır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi içinde de Batman Gaziantep, Kilis, Diyarbakır ve Adıyaman’ın ardından 5. Sırada yer almaktadır.

EDAM tarafından 2009 yılında yapılan “Türkiye İçin Bir Rekabet Endeksi” isimli araştırmada “Ekonomik Etkinlik ve Canlılık Endeksi” sıralamasında 44,3 endeks puanı ile 38. sırada yer almaktadır. Ayrıca rekabet endeksinde 69. Sosyal sermaye endeksinde 75. sırada yer almaktadır. Ayrıca aynı araştırmada yer alan ekonomik canlılık sıralamasında 38. sırada yer almaktadır.

	TÜRKİYE		BATMAN			
	Yerel Birim Sayısı	İstihdam	Yerel Birim Sayısı	Ülke Toplamına Oranı	İstihdam	Ülke Toplamına Oranı
TOPLAM	1 858 191	6 497 040	4 463	0,002	13 281	0,002
Madencilik Ve Taşocakçılığı	2 410	77 027	13	0,005	2 350	0,031
İmalat Sanayi	272 482	2 183 286	431	0,002	1 412	0,001
Elektrik, Gaz Ve Su	4 206	96 430	18	0,004	783	0,008
Yapı (İnşaat) Ve Bayındırlık İşleri	35 749	224 874	61	0,002	310	0,001
Toptan Ve Perakende Ticaret	867 890	1 876 525	2 405	0,003	4 437	0,002
Otel, Lokanta	174 199	545 167	341	0,002	1 184	0,002
Ulaştırma, Depolama ve Haberleşme	270 517	612 814	837	0,003	1 810	0,003
Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri	14 303	183 169	16	0,001	126	0,001
Gayrimenkul Kiralama ve İş Faaliyetleri	95 971	339 502	108	0,001	260	0,001
Eğitim	6 695	79 129	18	0,003	167	0,002
Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler	33 383	101 193	52	0,002	103	0,001
Diğer Sosyal, Toplumsal ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri	80 386	177 924	163	0,002	339	0,002

Kaynak: TÜİK İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması, ilçe ve ekonomik faaliyet kısımlarına göre yerel birim sayısı ve istihdam

Tablo 12 İlçe ve ekonomik faaliyet kısımlarına göre yerel birim sayısı ve istihdam

İlin ekonomisi; hizmet, tarım ve hayvancılığa endeksli olup, tarım alanında kuru tarım koşullarında yapılan tarım egemendir. Batman Barajı’nın tamamlanarak faaliyete girmesiyle, ilimizdeki sulanabilir arazi miktarında meydana gelecek değişikliğe paralel olarak ürün çeşitleri ve verimde büyük artış beklenmektedir.

İli bölgenin sayılı illeri arasına sokan en önemli faktör petroldür. 1948 yılında başlayan petrol arama çalışmaları ile birlikte 1955 yılında Batman'da rafinerinin kurulması ekonominin hızlı bir yükselme trendine girmesini sağlamıştır. Bu sanayi kuruluşları dışında ilde sanayi sektörü yeterince gelişmemiş ve bu nedenle Batman birinci derece kalkınmada öncelikli iller kapsamına alınarak yapılacak yatırımlar için kolaylık ve teşvikler sağlanmıştır. Bu uygulamalar sonucunda Batman'da sanayi kuruluşlarında gözle görülür değişiklik gerçekleşmiş, sanayi, tarım ve gıda sektöründe çeşitli yatırımlar yapılarak bunların bir kısmı faaliyete geçmiştir.

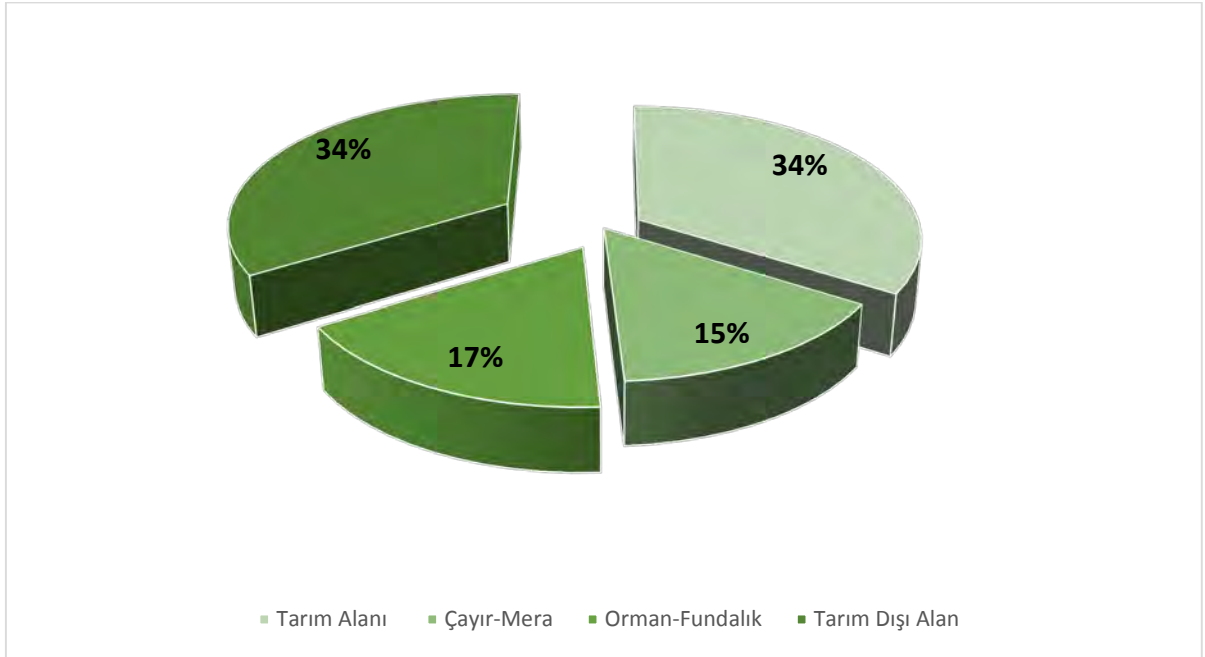

2. TARIM, ORMAN VE HAYVANCILIK

Batman ilinin tarım kapasitesi, Batman Tarım İl Müdürlüğü ve Türkiye İstatistik Kurumu verileri incelenerek değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, Batman arazi varlığı, bu arazinin niteliğine göre dağılımı, tarımın ekonomideki yeri ve önemine kısaca bakılmıştır.

BATMAN ARAZİ VARLIĞI								
Arazi Türü (m ²)	Batman Merkez	Beşiri	Gercüş	Hasankeyf	Kozluk	Sason	Toplam	Yüzde
Tarım Alanı	251.216	592.624	348.589	58.736	288.121	30.515	1.569.801	34%
Çayır-Mera	121.412	179.160	62.240	107.772	190.663	53.400	714.647	15%
Orman-Fundalık	70.675	42.450	120.325	37.400	175.090	368.600	814.540	17%
Tarım Dışı Alan	111.512	130.900	359.550	346.180	332.916	279.164	1.560.222	34%
Toplam	554.815	945.134	890.704	550.088	986.790	731.679	4.659.210	

Tablo 13 Batman Arazi Varlığı

Grafik 3 Batman Arazi Varlığı

Batman ilinde gerçek alanların % 34'ü tarım alanı olarak kullanılabilir niteliktedir. Arazinin 81.454 hektarı yani % 17'si orman alanıdır. 71.464 hektarlık mera ve çayır alanı bulunmaktadır. Batman arazi varlığının kalan 156.022 hektarı tarım dışı arazidir. Bu çerçevede tarım topraklarının korunmasına ilişkin çalışmaların Batman için son derece önem taşımaktadır.

ARAZİLERİN KULLANIMINA GÖRE SINIFLANDIRMASI		
Sınıfı	Alanı(ha)	Tarım Arazilerine Oranı
1. Sınıf Arazi	34.650	27,80%
2. Sınıf Arazi	23.614	18,09%
3. Sınıf Arazi	25.721	20,69%
4. Sınıf Arazi	40.302	32,40%
Tarım Arazisi Toplamı	156.980	
5-6. Sınıf Arazi	56.063	
7-8. Sınıf Arazi	128.591	
Toplam	465.921	

Tablo 14 Batman Arazi Kullanım Sınıfları

BATMAN TRAKTÖR VARLIĞI	
Tarım Alanı (ha)	156.980,10
Traktör Sayısı (adet)	1.673
Biçerdöver Sayısı	44
Hektara Düşen Traktör Sayısı	0,10
Traktör Başına Düşen Ort. Tarım Alanı (ha)	93,83

Tablo 15 Batman Traktör Varlığı

Batman'da 1000 hektara düşen traktör sayısı 94 adettir. Türkiye ortalaması ile karşılaştırıldığında bu sayı Türkiye ortalamasının üzerinde seyretmektedir.

	Türkiye	Batman	Batman Sırası
Toplam işlenen tarım alanı (hektar) 2013	20.574.134	107.473	56
Organik bitkisel üretim (geçiş süresi dâhil) (üretim - ton) 2013	1.620.466	631	55
Bitkisel üretim değeri (1000 TL) 2013	92.489.688	355.722	60
Canlı hayvanlar değeri (1000 TL) 2013	57.656.092	481.458	48

Tablo 16 Seçilmiş Göstergelerle Batman'da Tarım

Ürün Adı	Ekilen Alan (da)	Üretim (ton)	Verim (kg/da)
Arpa	40985	12459,44	304
Buğday (Ekmeklik)	522154	133671,42	256
Buğday (Makarnalık)	82189	19560,98	238
Fiğ (Yeşil ot)	1541	506,98	329
Kırmızı mercimek	46285	9534,71	206
Mısır (Dane)	36028	27273,19	757
Mısır (Silajlık)	13429	60537,93	4508
Mürdümük (Yeşil ot)	2673	1002,37	375
Nohut	4447	662,60	149
Pamuk (Kütlü)	5713	2542,28	445
Tütün	111	35,52	320
Yonca (Yeşil ot)	924	746,59	808

Tablo 17 Batman'da Tarla Ürünleri Ve Ekim Alanları

Ürünler	Merkez		Beşiri		Gercüş		Hasankeyf		Kozluk		Sason	
	Ekilen Alan (da)	Üretim (ton)	Ekilen Alan (da)	Üretim (ton)	Ekilen Alan (da)	Üretim (ton)	Ekilen Alan (da)	Üretim (ton)	Ekilen Alan (da)	Üretim (ton)	Ekilen Alan (da)	Üretim (ton)
Biber (Dolmalık)	0	0	20	53	1	2,656	22	58,43	8	21,24	3	7,96
Biber (Sivri)	0	0	15	31,08	1	2,072	34	70,44	5	10,36	0	0
Domates (Sofralık)	28	56,7	0	0	15	30,37	205	415	43	87,07	10	20,25
Fasulye	0	0	0	0	12	18	3	4,5	0	0	0	0
Salatalık	20	18,44	3	2,76	1	0,922	9	8,29	18	16,59	0	0
Karpuz	557	1623	577	1681	15715	45793	86	250	3568	10397	0	0
Kavun	207	451,8	572	1248	1759	3839	342	746	1169	255	0	0
Patlıcan	0	0	6	20,49	1	3,415	85	290,27	58	198,07	0	0
Soğan (Kuru)	0	0	0	0	3	5,334	15	26,67	5	8,89	1	1,778

Tablo 18 Batman'da Sebze Üretim Ve Ekim Alanları;

Ürünler	Meyvelik alanı (da)	Üretim (ton)	Ağaç başına ortalama verim (kg)	Meyve veren ağaç sayısı	Meyve vermeyen ağaç sayısı	Toplam ağaç sayısı
Antep fıstığı	32.857	675	5	147.300	471.600	618.900
Armut	336	282	24	11.940	4.265	16.205
Ayva	10	43	23	1.910	1.055	2.965
Badem	740	323	11	29.825	19.105	48.930
Ceviz	5.395	1.095	26	42.680	79.955	122.635
Çilek	300	1.020	3.400	300	0	300
Dut	22	179	14	12.955	1.710	14.665
Elma (Diğer)	1.213	324	32	10.280	11.945	22.225
Elma (Golden)	142	54	22	2.510	2.315	4.825
Elma (Starking)	46	15	21	725	35	1.075
Erik	257	81	19	4.300	3.245	7.545
İncir	583	160	15	10.705	2.755	13.460
Kayısı	430	131	15	8.955	2.700	11.655
Kiraz	949	34	11	3.025	31.510	34.535
Nar	202	544	24	22.960	6.730	29.690
Şeftali	161	64	16	4.035	2.150	6.185
Üzüm (Çekirdekli sofralık)	48.764	20.111	412	48.764	0	48.764
Üzüm (Çekirdeksiz)	64	36	563	64	0	64
Üzüm (Çekirdekli kurutmalık)	33.750	14.828	439	33.750	0	33.750

Üzüm (Kurutmalık çekirdeksiz)	10	6	600	10	0	10
Vişne	60	19	9	2.030	1.160	3.190
Zerdali	172	184	24	7.810	4.205	12.015

Tablo 19 Batman'da Meyveler Üretim Ve Alanları;

İlçe Adı	Buzağı	Dana-Düve	İnek	Boğa-Tosun	Manda	Toplam
Merkez	702	4.222	7.247	3.672	101	15.944
Beşiri	200	1.200	3.594	389	3	5.386
Gercüş	102	546	1.698	520	-	2.866
Hasankeyf	205	108	456	90	-	859
Kozluk	714	5.250	12.630	3.042	201	21.837
Sason	702	3.833	5.708	2.305	-	12.548
TOPLAM	2.625	15.159	31.333	10.018	305	59.440

Tablo 20 Batman Büyükbaş Hayvan Varlığı;

İLÇE	KANATLI TÜRLERİ			
	Tavuk	Hindi	Ördek	Kaz
Merkez	62.500	26.500	2.200	3.700
Beşiri	37.795	12.444	270	410
Gercüş	11.800	950	25	610
Hasankeyf	988	33	0	35
Kozluk	2.100	19.200	2.810	1.850
Sason	4.683	2.184	692	357
Toplam	119.866	61.311	5.997	6.962

Tablo 21 Batman Kanatlı Hayvan Varlığı

İlçe Adı	Keçi	Koyun	Toplam
Merkez	12.000	170.000	182.000
Beşiri	13.000	95.000	108.000
Gercüş	10.000	35.000	45.000
Hasankeyf	5.000	10.000	15.000
Kozluk	12.000	90.000	102.000
Sason	15.000	30.000	45.000
Erkek Sayısı	70.000	190.000	260.000
TOPLAM	67.000	430.000	757.000

Tablo 22 Batman Küçükbaş Hayvan Varlığı

İlçe Adı	İşletme Sayısı	Arlı Kovan Sayısı
Merkez	12	2.788
Beşiri	2	146
Gercüş	14	1.731
Hasankeyf	1	43
Kozluk	14	3.174
Sason	190	26.096
TOPLAM	233	33.978

Tablo 23 Batman Arı Ürünleri Yetiştiriciliği;

İlçe Adı	Tesis Sayısı	Proje Kapasite	2013 Yılı Üretim (ton/yılı)
Kozluk	6	3.680	1.137.275

Tablo 24 Batman Su Ürünleri Yetiştiriciliği;

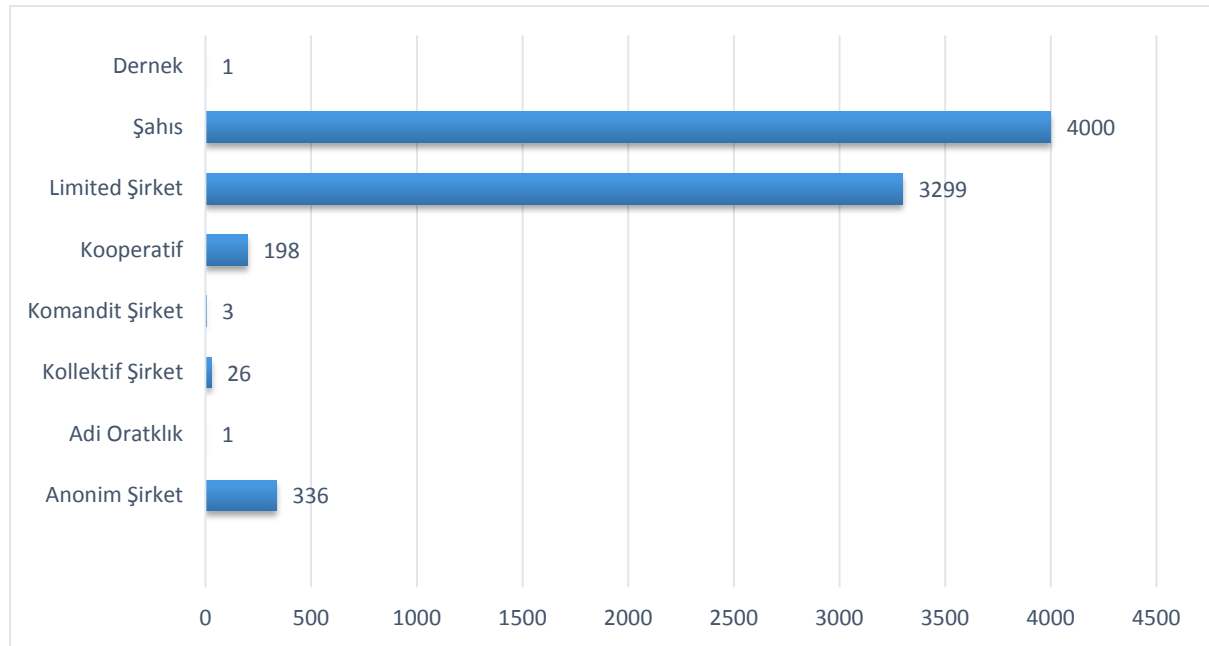
3. SANAYİ VE TİCARET

	Türkiye	Batman	Batman Türkiye Sırası
Gerçek kişi ticari işletmeler (kurulan) 2012	67.455	150	50
Gerçek kişi ticari işletmeler (kapanan) 2012	31.915	81	52
Açılan şirket ve kooperatif sayıları 2012	39.764	188	30
Kapanan şirket ve kooperatif sayıları 2012	16.063	30	56
İş kayıtlarına göre girişim sayıları 2013	3.529.541	12.597	55

Tablo 25 Batman Açılan ve Kapanan İşletme/Şirket/Kooperatif Sayıları

TÜİK'ten alınan veriler ışığında 2012 yılında Batman'da 15 gerçek kişi ticari işletmesi kurulmuş, 81 işletme kapanmıştır. Ayrıca 2012 yılında 188 şirket ve kooperatif açılmış buna karşılık 30 şirket ve kooperatif kapanmıştır.

Batman Ticaret ve Sanayi Odası'ndan veriler ışığında Batman genelinde mevcut şirket sayıları aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafik 4 Ticaret Odasına Kayıtlı İşletmelerin Dağılımı

Batman Ticaret ve Sanayi Odası'na kayıtlı toplam 7.894 üye bulunmaktadır.

Batman Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyete devam eden, kurulum/proje aşamasında ve kapalı olan firmalar aşağıda listelenmiştir.

FİRMA ADI	ÜRETİMDE OLUP OLMADIĞI	AÇIKLAMA
AFM DİCLE SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKRTİ.	ÜRETİMDE	UN VE BULGUR FABRİKASI
NURKAD GIDA SAN. TİC. LTD.ŞTİ.	ÜRETİMDE	MERCİMEK FABRİKASI
USLU GRUP UNLU MAMÜL NAK. İNŞ. TURZ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	YUFKA İMALATI
FURKAN 72 TURZ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	GOFRET VE PASTA ÜRETİMİ
BAHATTİNOĞULLARI İNŞ. İTH. İHR. TAAH. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	ALYA GRUP PLASTİK İNŞ. İML. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ 'İNE KİRAYA VERİLMİŞTİR. PLASTİK DEPOM İMALATI
ÖZALTUNLAR GIDA SANAYİ A.Ş.	ÜRETİMDE	ÇAY PAKETLEME
TEYSEL İNŞAAT SAN. LTD.ŞTİ	KAPALI	PEYNİR AYRAN YOĞURT ÜRETİM TESİSİ
YILDIZAY TARIM ÜRÜ. GIDA PAKETLEME PET. İNŞ. NAK. TUR. SAN. VE TİC. LTD.ŞTİ	ÜRETİMDE	UN VE BULGUR FABRİKASI
ERENEMİR İNŞAAT AKAR. OTO. MAD. ENER. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ	ÜRETİM AŞAMASINDA	TASARUFLU AMPUL FABRİKASI
DALAY MERMER ve MAD. KARO, GRANİT, TAAH. SAN. Ve TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	MERMER FABRİKASI
BİMSAŞ PET. NAK. İNŞ. SAN. VE TİC. A.Ş	ÜRETİMDE	ASMOLEN VE DUVAR MALZEMELERİ
TEMİZ İŞ HALI DOKUMA PET. TEKS. NAK. İNŞ. TAAH. SAN. Ve TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	HALI VE ÇADIR İMALATI
İNSET TIBBİ ÜRÜ. ELEK. SAN. TİC. LTD. ŞTİ	ÜRETİM AŞAMASINDA	ENJEKTÖR FABRİKASI
MEYCAN GIDA TEM. İNŞ. NAK. TUR. TAAH. VE TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	MEYVE AROMALI İÇECEK, SOS ŞALGAM SUYU İMALATI
RAUDİ MOB. İTH. İHT. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	LCD SEHPA VE MOBİLYA FABRİKASI
İZOFALT YAL. MALZ. TEKS. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	MEMBRAN (ÇATI YALITIMI) ÜRETİMİ
İZOFALT YAL. MALZ. TEKS. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	İNŞAATTA	HORTUM ÜRETİMİ
NEHİR AKRİLİK İNŞ. OTO. GIDA İNŞ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİM AŞAMASINDA	KUVET, DÜŞA KABİN FABRİKASI
KARDEŞLER CAM MOZAIK İNŞ. TAAH. NAK. GIDA OTO. TEKS. SAN. TİC.LTD. ŞTİ.	ÜRETİM AŞAMASINDA	CAM MOZAIK İMALATI
PETROL YEM SAN. HAYV. NAK. İNŞ. TEKS. TİC. LTD. ŞTİ.	KAPALI	KARMA YEM ÜRETİM TESİSİ
FEMAŞ NAK. MAD. OTO. PET. GIDA İNŞ. ENJ. SAN TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	KOLİ BANDI ÜRETİMİ
ÖZOĞUL İNŞ. TAAH. SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	PVC VE HDPE (BORU FABRİKASI)
GÜMÜŞAY İNŞ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ	ÜRETİMDE	PVC PROFİL ÜRETİMİ
SASON PINAR MARKETÇİLİK SAN. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	POŞET FABRİKASI
KILIÇBEY GIDA TAAH. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİM AŞAMASINDA	MEYVE SUYU FABRİKASI
LALE SİGARA KÂĞIDI SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	SİGARA KÂĞIDI İMALATI
YÜCE KALIP ve ÇELİK EŞYA SANAYİ (Nayif YÜCE)	ÜRETİMDE	ÇELİK EŞYA, ÜTÜ MASASI, MERDİVEN İMALATI

ARTI OTO. KEPENK ve AL. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİM AŞAMASINDA	OTOMATİK KEPENK VE ALÜMİNYUM İMALAT FABRİKASI
ÜNEL İNŞAAT (Kasım ÜNEY)	İNŞAATTA	PVC DESTEK SACI VE KÖŞEBENT FABRİKASI
ÇETİN KURUYEMİŞ İML. TAR. GIDA PET. TAAH. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	KURUYEMİŞ İMALATI
GÖRET GIDA TEMİZLİK İNŞ. TARIM PET. İTH. İHR. TAAH. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	SUCUK FABRİKASI SEZGİN GIDA (CEMAL SEZGİN) FİRMASINA YOGURT AYRAN ÜRETİMİ YAPMAK ÜZERE KİRAYA VERİLDİ.
ALMEDA OTO. PET. İNŞ. GIDA TEKS. NAK. TAAH. İTH. İHR. SAN. VE TİC. LTD.ŞTİ	KAPALI	YOĞURT VE AYRAN FABRİKASI
GÜNAYDIN TOP. GIDA PAZ. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	MEYVE SUYU VE MEYVELİ İÇECEK
BATMAN ATAYIL ÇELİK DÖK. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	DÖKÜMHANE
FERME GIDA PET. TAAH. İNŞ. İHT. İHR. TEKS. SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	ÇİKOLATA, KAKAOLU FINDIK KREMASI İMALATI
PUSULA MOB. GÜV. HİZ BİL. BES. VE TEM. MAD. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİM AŞAMASINDA	MOBİLYA İMALATI MEDYAN KARTON AMBALAJ NAK. SAN. VE TİC.LTD. ŞİRKETİNE KARTON FABRİKASI OLARAK KİRAYA VERİLDİ.
ÖZOĞUL İNŞ. TAAH. SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.	PROJE AŞAMASINDA	PİS SU BORUSU İMALATI
SİFA İNŞ. YALITIM. İM. TAAH. SAN. VE TİC. LTD.ŞTİ.	ÜRETİMDE	EPS YALITIM SİSTEMLERİ
SİFA İNŞ. YALITIM. İM. TAAH. SAN. VE TİC. LTD.ŞTİ.	İNŞAATTA	YAPI KİMYASALLARI
ÜNİTEKS TEKSTİL GIDA MOT. ARAÇLAR SAN. VE TİC. A.Ş.	ÜRETİM AŞAMASINDA	HAZIR GİYİM
BATMAN ASTEKS TEKSTİL İNŞ. GIDA HAYV. İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	HAZIR GİYİM
SET YOL SAN TESİSLERİ İML. MAK. İNŞ. TAAH. TİC. LTD. ŞTİ	ÜRETİM AŞAMASINDA	CEBRİ BORU, İŞ MAKİNASI PARÇALARI, DEPOLAMA TANKI İMALATI
LİDER SAVİO ELEKTRİKLİ EV GERREÇLERİ SAN. ve TİC. A.Ş.	ÜRETİMDE	ELEKTRİKLİ EV ALTHERİ İMALATI
OZON TEKSTİL KONFEKSİYON SAN. VE TİC. A.Ş.	PROJE AŞAMASINDA	HAZIR GİYİM
KARVİT KAR VİTRİFİYE İNŞ. NAK. MAD. SAN. VE LTD. ŞTİ.	PROJE AŞAMASINDA	LAVABO, KLOZET VB. ÜRETİMİ
DİLVİN İNŞAAT TURZ. TAR. GIDA TEKS. GÜV. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	PROJE AŞAMASINDA	GRANİT FABRİKASI
BATMAN TRİKO SANAYİ TİC. A.Ş.	PROJE AŞAMASINDA	HAZIR GİYİM
ALİ YILMAZ ÖZEL EĞİTİM VE ÖRETİM HİZMETLERİ LTD. ŞTİ.	İNŞAATTA	İMAR PLANIMIZDA EĞİTİM TESİSİ OLARAK AYRILAN YER E. M. LİSESİ YAPILACAK
AHMETOĞLULARI MAD. ORM. ÜRÜ. MER. İNŞ. NAK. PET. ÜRÜ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	MERMER FABRİKASI
MEHMET VEYSİ BORAN	ÜRETİMDE	PASTA VE YEMEK FABRİKASI
BYS NAKLİYAT TARIM TEKS. İNŞ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ	İNŞAATTA	YORGAN VE NEVRESİM TAKIMI ÜRETİMİ
AK MISIR KURUTMA TARIM ve TARIM ÜRÜNLERİ SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİM AŞAMASINDA	MISIR KURUTMA
EZER GIDA İNŞ. PET. TEKS. NAK. TAAH. SAN. VE TİC.LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	DONDURMA FABRİKASI

ÇİCEK KARDEŞLER TEKS. TURZ. İNŞ. NAK. GIDA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ	ÜRETİMDE	HAZIR GIYİM
ÖZCOŞKUNLAR GIDA SAN. TİC. LTD. ŞTİ	ÜRETİMDE	UN VE BULGUR FABRİKASI
İMPERIAL YAPI KİM. SAN. TİC. LTD. ŞTİ	ÜRETİMDE	YAPI KİMYASALLARI
FGC DANIŞMANLIK SAN. VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.	İNŞAATTA	HAZIR GIYİM
CMK MAKİNA OTO. İNŞ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	MAKİNE İMALATI
İMPERIAL ALÇI MAD. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ	PROJE AŞAMASINDA	ALÇI FABRİKASI
GAMATEKS TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.	İNŞAATTA	Hazır Giyim
FERPA ALÇI PLAKA ÜRE. PAZ. TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	ALÇI PLAKA ÜRETİMİ
FERNAS ALÇI SAN. VE TİC. A.Ş.	ÜRETİMDE	YAPI KİMYASALLARI
FERNAS İNŞAAT ANONİM ŞİRKETİ	ÜRETİM AŞAMASINDA	GAZ BETON
FERNAS Alçı San. Ve Tic. A.Ş.	ÜRETİMDE	ALÇI FABİRKASI
FERNAS ALÇI SAN. VE TİC. A.Ş.	ÜRETİMDE	ALÇI FABİKASI
FERNAS İNŞAAT ANONİM ŞİRKETİ	ÜRETİM AŞAMASINDA	MEYVE SUYU, PEKMEZ ÜRETİMİ
PLAZMA SÜT ve GIDA ÜRÜ. TAR. Ve SERA PET.ÜRÜ. NAK. İNŞ. LTD.ŞTİ.	ÜRETİMDE	YOĞURT VE AYRAN ÜRETİMİ
BATMAN ZER KONSERVE SALÇA SAN. VE TİC. A.Ş.	KAPALI	SALÇA FABRİKASI
YAVUZ KARDEŞLER MAK. İNŞ. NAK. PET. ÜRÜ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	ÜRETİMDE	EKMEK MAKİNALARI İMALATI
BATMAN ZER KONSERVE SALÇA SAN. VE TİC. A.Ş.	İNŞAATTA	SALÇA FABRİKASI

Tablo 26 Batman OSB Firma Bilgileri

Batman'da ayrıca TÜPRAŞ'a ait rafineri bulunmaktadır.

1955 yılında işletmeye açılan Batman Rafinerisi, yıllık 330 bin ton ham petrol işleme kapasitesiyle Türkiye'nin ilk rafinerisi olma özelliğini taşımaktadır. 1960 yılında gerçekleştirilen bir darboğaz giderme projesi ve 1972'de yeni ham petrol işleme ünitesinin devreye alınmasıyla Batman Rafinerisi'nin yıllık ham petrol işleme kapasitesi 1,1 milyon ton/yıla ulaşmıştır. Yerli ham petrol kaynağına yakınlık avantajına sahip olan Batman Rafinerisi, dönüşüm ünitelerinin bulunmaması nedeniyle basit bir konfigürasyona sahiptir ve Nelson Kompleksite Endeksi 1,83'tür.

Rafineri'de, 2013 yılında 1 milyon ton ile 1979 yılından sonra en yüksek miktarda ham petrol işlenmiş ve ağırlıklı olarak bitüm ve Kırıkkale Rafinerisi'ne gönderilen ara ürünlerden oluşan yaklaşık 982 bin ton üretim yapılmıştır.

2013 yılında 314 bin ton olan Mersin terminalinden yapılan satışların Kırıkkale Rafinerisi'nde gösterilmesinden dolayı toplam ürün satışları 808 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Kırıkkale ve İzmir Rafinerileri'nden taşınan ürünlerle, AB standartlarında ürün satışı gerçekleştirilen Batman Rafinerisi'nde, bölge talebi ve altyapı çalışmalarının artışı paralelinde 2013 yılında da bitüm satışı % 2,7 oranında artırılarak 603 bin tona ulaşılmış, üretim ve satış rekoru kırılmıştır.

Resim 3 Batman TÜPRAŞ Rafinerisi

Batman Rafinerisi'nde üretilen yarı mamul kapsamındaki ürünler, Kırıkkale ve İzmir Rafinerisi'nden ise motorin ve benzin ürünleri karayolu ile karşılıklı olarak taşınmaktadır.

Rafineride A grubu emisyon izninin 2007 yılında alınmasıyla birlikte, kullanılan düşük kükürlü fuel oil yerine doğal gaz sistem hatları çekilmiştir. Böylece 2014 yılı Ocak ayı itibarıyla kazanlarda doğal gaz kullanma alternatifine sahip olunmuştur.

	Toplam ithalat (000 \$) 2013	Sıra	Toplam ihracat (000 \$) 2013	Sıra
Türkiye	251.661.250	-	151.802.637	-
Batman	33.437	58	92.070	53

Tablo 27 Batman Dış Ticaret Verileri

Batman dış ticaret verileri incelendiğinde 2013 yılında 33.437.000\$ ithalat, 92.070.000\$ ihracat gerçekleşmiştir.

4. İSTİHDAM VE YOKSULLUK

Batman İBBS Düzey 2’de TRC3 Bölgesi (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) olarak adlandırılan bölge içerisinde yer almaktadır. Bölge %21,1 ile Türkiye’nin en yüksek işsizlik oranına sahip bölgesi durumundadır. Batman’da TÜİK tarafından açıklanan verilere göre işsizlik oranı %23,4’dür. Batman Türkiye genelinde işsizliğin en yüksek olduğu il konumundadır.

	İşsizlik oranı (%) 2013	Sıra	İşgücüne katılma oranı (%) 2013	Sıra	İstihdam oranı (%) 2013	Sıra
Türkiye	9,0	-	50,8	-	45,9	-
Batman	23,4	1	36,2	81	27,8	81

Tablo 28 Batman İşgücü ve İstihdam Verileri

İstihdam oranı olarak bakıldığında da Batman %27,8 oranı ile istihdamın en düşük olduğu il durumundadır. Ayrıca %36,2 ile işgücüne katılma oranı da en düşük ildir.

BATMAN 2013 YILI ve 2014(ilk 7 ay) İŞ İSTATİSTİKLERİ			
		2013	2014 Ocak-Temmuz
Yıl içinde Yapılan Başvuru	Erkek	11.445	4.668
	Kadın	4.645	2.136
	Toplam	16.090	6.804
Yıl içinde Alınan Açık İş		4.546	3.330
Yıl içinde İşverene Yapılan Takdim		1.246	1.143
Yıl içinde İşe Yerleştirme	Erkek	1.717	767
	Kadın	1.129	491
	Toplam	2.846	1.258
Kayıtlı İşsizler	Erkek	9.986	13.295
	Kadın	4.837	6.089
	Toplam	14.823	19.384

Tablo 29 Batman İş İstatistikleri

Ayrıca Türkiye İş Kurumu ‘dan 2013 yılı ve 2014 yılı ilk 6 ay istatistikleri de alınarak incelenmiş olup, iş başvuruları ve sonuçları da aşağıda belirtilmiştir. 2013 yılı içinde Batman’da yıl içinde yapılan iş başvurularının, %15,4’ü işe yerleştirme ile sonuçlanmıştır. 2014 ilk 7 ayı içinde yapılan iş başvurularının, %18,5’i işe yerleştirme ile sonuçlanmaktadır.

5. EĞİTİM

Okur-yazarlık oranları incelendiğinde Batman'da 15+ yaş grubunda okuma-yazma bilmeyenlerin oranı %10,5'dir. Türkiye genelinde %4,6'dır. Cinsiyet bazında bakıldığında da Batman'da erkeklerde okuma-yazman bilmeyenlerin oranı %3,8 kadınlarda %17,2'dir. Bu oranlar Türkiye ortalamasında sırayla %1,6 ve %7,4'dür. Genel anlamda bakıldığında Batman'da okuma-yazman bilmeyenlerin oranı Türkiye ortalamasının üstündedir.

	Türkiye	Batman	Türkiye Sırası
Okuma yazma bilen oranı (%) +6 yaş 2013	96,0	92,4	65
Okuma yazma bilen oranı (%) +15 yaş 2013	95,3	89,5	69
Okuma yazma bilen oranı erkek (%) +6 yaş 2013	98,7	97,2	67
Okuma yazma bilen oranı erkek (%) + 15 yaş 2013	98,4	96,2	70
Okuma yazma bilen oranı kadın (%) + 6 yaş 2013	93,4	87,5	65
Okuma yazma bilen oranı kadın (%) + 15 yaş 2013	92,1	82,8	69

Tablo 30 Batman Okuma Yazma Oranları

15+ yaş grubunda okul mezuniyet sayıları ve Türkiye karşılaştırması aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Bitirilen eğitim düzeyi	Toplam	Erkek	Kadın	Batman Oranı	Türkiye Ortalaması	Erkek Batman Oranı	Türkiye Erkek Ortalaması	Kadın Batman Oranı	Türkiye Kadın Ortalaması
Okuma yazma bilmeyen	23.836	3.872	19.964	9,08%	4,60%	2,96%	1,55%	15,15%	7,64%
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	30.891	9.305	21.586	11,77%	6,67%	7,12%	4,21%	16,38%	9,12%
İlkokul mezunu	37.037	14.545	22.492	14,11%	26,11%	11,13%	22,56%	17,07%	29,65%
İlköğretim mezunu	73.032	40.377	32.655	27,83%	20,83%	30,89%	23,71%	24,79%	17,97%
Ortaokul veya dengi okul mezunu	9.118	5.964	3.154	3,47%	4,93%	4,56%	6,01%	2,39%	3,85%
Lise veya dengi okul mezunu	51.674	34.396	17.278	19,69%	21,05%	26,32%	24,38%	13,11%	17,74%
Yükseköğretim veya fakülte mezunu	26.681	17.552	9.129	10,17%	11,68%	13,43%	13,15%	6,93%	10,22%
Yüksek lisans mezunu	1.281	970	311	0,49%	0,93%	0,74%	1,10%	0,24%	0,76%
Doktora mezunu	258	186	72	0,10%	0,27%	0,14%	0,33%	0,05%	0,21%
Bilinmeyen	8.638	3.528	5.110	3,29%	2,93%	2,70%	3,02%	3,88%	2,85%
Toplam	262.446	130.695	131.751						

Tablo 31 Okul Mezuniyet İstatistikleri

Batman okul bitirme oranları Türkiye ile karşılaştırıldığında mezuniyet oranları Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır.

Batman’da mevcut eğitim kurumları, öğrenci ve öğretmen sayıları aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM GENEL BİLGİLER								
YILI	İLÇE	Anasınıfı Sayısı (Şube Sayısı)	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı	Derslik Sayısı	Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı	Şube Başına Düşen Öğrenci Sayısı	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı
2008-2009	Merkez	258	5.489	80	144	38	21	69
	Beşiri	43	836	7	30	28	19	119
	Gercüş	25	395	7	17	23	16	56
	Hasankeyf	7	124	0	9	14	18	-
	Kozluk	47	1.063	12	49	22	23	89
	Sason	20	394	12	30	13	20	33
	TOPLAM	400	8.301	118	279	30	21	70
2009-2010	Merkez	285	5.710	110	159	36	20	52
	Beşiri	47	906	4	38	24	19	227
	Gercüş	27	514	3	21	24	19	171
	Hasankeyf	9	158	0	8	20	18	-
	Kozluk	59	1.231	11	48	26	21	112
	Sason	34	567	6	26	22	17	95
	TOPLAM	461	9.086	134	300	30	20	68
2010-2011	Merkez	298	5.770	274	188	31	19	21
	Beşiri	49	930	38	42	22	19	24
	Gercüş	33	627	24	29	22	19	26
	Hasankeyf	11	168	9	11	15	15	19
	Kozluk	63	1.276	53	57	22	20	24
	Sason	35	609	37	31	20	17	16
	TOPLAM	489	9.380	435	358	26	19	22
2011-2012	Merkez	298	5.735	322	205	28	19	18
	Beşiri	51	885	37	46	19	17	24
	Gercüş	30	497	26	26	19	17	19
	Hasankeyf	11	148	9	11	13	13	16
	Kozluk	69	1.289	61	53	24	19	21
	Sason	47	631	45	39	16	13	14
	TOPLAM	506	9.185	500	380	24	18	18
2012-2013	Merkez	329	6.130	348	217	28	19	18
	Beşiri	47	720	30	48	15	15	24
	Gercüş	32	476	23	26	18	15	21
	Hasankeyf	10	132	7	9	15	13	19
	Kozluk	70	1.239	46	53	23	18	27
	Sason	38	494	37	33	15	13	13
	TOPLAM	526	9.191	491	386	24	17	19
2013-2014	Merkez	327	6.337	345	211	30	19	18
	Beşiri	53	759	26	51	15	14	29
	Gercüş	29	93	19	26	4	3	5
	Hasankeyf	7	450	6	9	50	64	75
	Kozluk	76	1.221	58	61	20	16	21
	Sason	42	593	38	35	17	14	16
	TOPLAM	534	9.453	492	393	24	18	19

Tablo 32 Okul Öncesi Eğitim Verileri

İLKÖĞRETİM GENEL BİLGİLERİ							
YILI	İLÇE	Okul Sayısı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı	Derslik Sayısı	Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı
2008-2009	Merkez	83	75.961	1.969	1.286	59	39
	Beşiri	64	7.984	243	289	28	33
	Gercüş	51	4.941	167	228	22	30
	Hasankeyf	18	1.738	48	82	21	36
	Kozluk	95	15.795	458	500	32	34
	Sason	91	7.943	227	301	26	35
	TOPLAM		402	114.362	3.112	2.686	43
2009-2010	Merkez	84	80.139	2.156	1.364	59	37
	Beşiri	63	7.864	205	274	29	38
	Gercüş	51	4.918	123	234	21	40
	Hasankeyf	18	1.704	43	79	22	-
	Kozluk	93	16.192	418	484	33	39
	Sason	91	7.815	157	300	26	50
	TOPLAM		400	118.632	3.102	2.735	43
2010-2011	Merkez	84	82.368	2.397	1.328	62	34
	Beşiri	62	7.790	225	292	27	35
	Gercüş	50	4.849	95	243	20	51
	Hasankeyf	18	1.545	51	82	19	30
	Kozluk	103	16.398	465	511	32	35
	Sason	92	8.555	188	308	28	46
	TOPLAM		409	121.505	3.421	2.764	44
2011-2012	Merkez	86	82.064	2.915	1.405	58	28
	Beşiri	63	7.206	390	295	24	18
	Gercüş	51	4.624	224	253	18	21
	Hasankeyf	18	1.457	86	86	17	17
	Kozluk	102	15.873	765	522	30	21
	Sason	94	8.297	355	309	27	23
	TOPLAM		414	119.521	4.735	2.870	42
2012-2013	Merkez	162	85.740	2.819	1.616	53	30
	Beşiri	85	7.419	331	355	21	22
	Gercüş	62	4.718	204	240	20	23
	Hasankeyf	19	1.399	76	84	17	18
	Kozluk	139	16.204	595	529	31	27
	Sason	115	8.560	310	333	26	28
	TOPLAM		582	124.040	4.335	3.157	39
2013-2014	Merkez	152	87.065	3.241	1.667	52	27
	Beşiri	82	7.267	379	305	24	19
	Gercüş	60	4.497	205	235	19	22
	Hasankeyf	19	1.377	71	84	16	19
	Kozluk	146	15.762	625	651	24	25
	Sason	120	8.215	321	361	23	26
	TOPLAM		579	124.183	4.842	3.303	38

Tablo 33 İlköğretim Eğitim Verileri

İlköğretim verileri Türkiye ortalaması ile karşılaştırıldığında derslik başına öğrenci sayısı Türkiye ortalamasında 29 iken Batman genelinde 38'dir. Batman merkezde bu rakam 52'ye çıkmaktadır. İlçe merkezlerinde ise Türkiye ortalamasının altındadır. Batman'da öğretmen

başına 26 öğrenci düşerken Türkiye ortalamasında bu rakam 18'dir. Merkez ve ilçelerde bu durum Türkiye ortalamasının üstünde seyretmektedir.

ORTAÖĞRETİM GENEL BİLGİLERİ							
YILI	İLÇE	Okul Sayısı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı	Derslik Sayısı	Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı
2008-2009	Merkez	17	16.836	475	282	60	35
	Beşiri	1	784	23	24	33	34
	Gercüş	3	435	17	22	20	26
	Hasankeyf	1	306	9	7	44	34
	Kozluk	2	887	17	17	52	52
	Sason	1	863	21	12	72	41
	TOPLAM	25	20.111	562	364	55	36
2009-2010	Merkez	18	19.383	521	298	65	37
	Beşiri	2	930	25	28	33	37
	Gercüş	2	503	17	17	30	30
	Hasankeyf	1	375	10	12	31	38
	Kozluk	2	877	27	15	58	32
	Sason	1	1.035	21	15	69	49
	TOPLAM	26	23.103	621	385	60	37
2010-2011	Merkez	21	21.768	670	372	59	32
	Beşiri	2	1.151	29	28	41	0
	Gercüş	3	722	18	41	18	0
	Hasankeyf	1	412	12	12	34	0
	Kozluk	2	997	21	18	55	47
	Sason	1	1.090	20	15	73	0
	TOPLAM	30	26.140	770	486	54	34
2011-2012	Merkez	22	20.302	819	395	51	25
	Beşiri	2	1.019	43	35	29	0
	Gercüş	3	779	41	41	19	0
	Hasankeyf	1	353	15	12	29	0
	Kozluk	2	1.039	49	22	47	21
	Sason	1	1.014	32	12	85	0
	TOPLAM	31	24.506	999	517	47	25
2012-2013	Merkez	23	19.140	707	446	43	27
	Beşiri	2	995	45	27	37	22
	Gercüş	3	785	43	42	19	18
	Hasankeyf	1	360	17	13	28	0
	Kozluk	2	1.201	46	23	52	26
	Sason	1	922	37	14	66	25
	TOPLAM	32	23.403	895	565	41	26
2013-2014	Merkez	21	16.295	739	432	38	22

	Beşiri	1	295	17	0	0	17
	Gercüş	2	766	33	42	18	23
	Hasankeyf	0	0	0	0	0	0
	Kozluk	2	1.194	42	31	39	28
	Sason	1	745	34	24	31	22
	TOPLAM	27	19.295	865	529	36	22

Tablo 34 Ortaöğretim Eğitim Verileri

Ortaöğretim verileri Türkiye ortalaması ile karşılaştırıldığında Türkiye’de derslik başına düşen öğrenci sayısı 29 iken Batman’da 36’dır. Batman’da öğretmen başına 22 öğrenci düşerken Türkiye ortalamasında da bu rakam 15’dir.

MESLEKİ-TEKNİK ORTAÖĞRETİM GENEL BİLGİLERİ							
YILI	İLÇE	Okul Sayısı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı	Derslik Sayısı	Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı	Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı
2008-2009	Merkez	5	3.867	158	69	56	24
	Beşiri	0	0	0	0	0	0
	Gercüş	0	0	0	0	0	0
	Hasankeyf	0	0	0	0	0	0
	Kozluk	2	1.099	32	28	39	34
	Sason	0	0	0	0	0	0
	TOPLAM	7	4.966	190	97	51	26
2009-2010	Merkez	5	4.486	170	88	51	26
	Beşiri	0	0	0	0	0	0
	Gercüş	0	0	0	0	0	0
	Hasankeyf	0	0	0	0	0	0
	Kozluk	2	1.306	36	25	52	36
	Sason	0	0	0	0	0	0
	TOPLAM	400	118.632	3.102	2.735	43	38
2010-2011	Merkez	7	5.297	225	104	51	24
	Beşiri	0	0	0	0	0	0
	Gercüş	0	0	0	0	0	0
	Hasankeyf	0	0	0	0	0	0
	Kozluk	2	1.391	34	25	56	41
	Sason	0	0	0	0	0	0
	TOPLAM	9	6.688	259	129	52	26
2011-2012	Merkez	8	5.650	275	102	55	21
	Beşiri	0	0	0	0	0	0
	Gercüş	0	0	0	0	0	0
	Hasankeyf	0	0	0	0	0	0
	Kozluk	2	1.320	62	27	49	21

	Sason	0	0	0	0	0	0
	TOPLAM	11	7.048	339	131	54	21
2012-2013	Merkez	12	8.605	502	165	52	17
	Beşiri	2	188	15	16	12	13
	Gercüş	1	115	1	0	0	115
	Hasankeyf	0	0	0	0	0	0
	Kozluk	2	1.475	62	21	70	24
	Sason	1	248	9	8	31	28
	TOPLAM	18	10.631	589	210	51	18
2013-2014	Merkez	16	13.243	588	210	63	23
	Beşiri	3	930	49	41	23	19
	Gercüş	3	373	12	8	47	31
	Hasankeyf	1	288	16	7	41	18
	Kozluk	2	1.854	66	35	53	28
	Sason	2	496	12	8	62	41
	TOPLAM	27	17.184	743	384	45	23

Tablo 35 Mesleki Teknik Ortaöğretim Eğitim Verileri

Mesleki ve Teknik Ortaöğretim alanındaki veriler de Türkiye ortalaması ile karşılaştırıldığında derslik başına düşen öğrenci sayısı Türkiye ortalaması 29 iken Batman'da 45'dir. Batman'da öğretmen başına 23 öğrenci düşerken Türkiye ortalamasında da bu rakam 14'dür. Mesleki ve Teknik Ortaöğretim alanında bakıldığında derslik ve öğretmen başına düşen öğrenci sayılarının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

	Türkiye	Batman	Türkiye Sırası
Toplam okul sayısı 2013/'14	83.204	893	36
Net okullaşma oranı (%) İlkokul toplam 2013/'14	99,6	99,9	17
Net okullaşma oranı (%) Ortaokul toplam 2013/'14	94,5	91,1	68
Net okullaşma oranı (%) Ortaöğretim lise 2013/'14	76,7	62,9	70
Toplam öğretmen sayısı 2013/'14	911.216	7.427	37
Toplam öğrenci sayısı 2013/'14	17.532.988	188.263	25
Toplam şube sayısı 2013/'14	688.121	6.526	32
Öğretmen başına düşen öğrenci sayıları (ilkokul / toplam) 2013/'14	19	24	8
Öğretmen başına düşen öğrenci sayıları (ortaokul/ toplam) 2013/'14	18	24	6
Öğretmen başına düşen öğrenci sayıları (ortaöğretim/toplam) 2013/'14	16	23	6
İlkokulda Şube başına düşen öğrenci sayıları 2013/'14	22	23	15

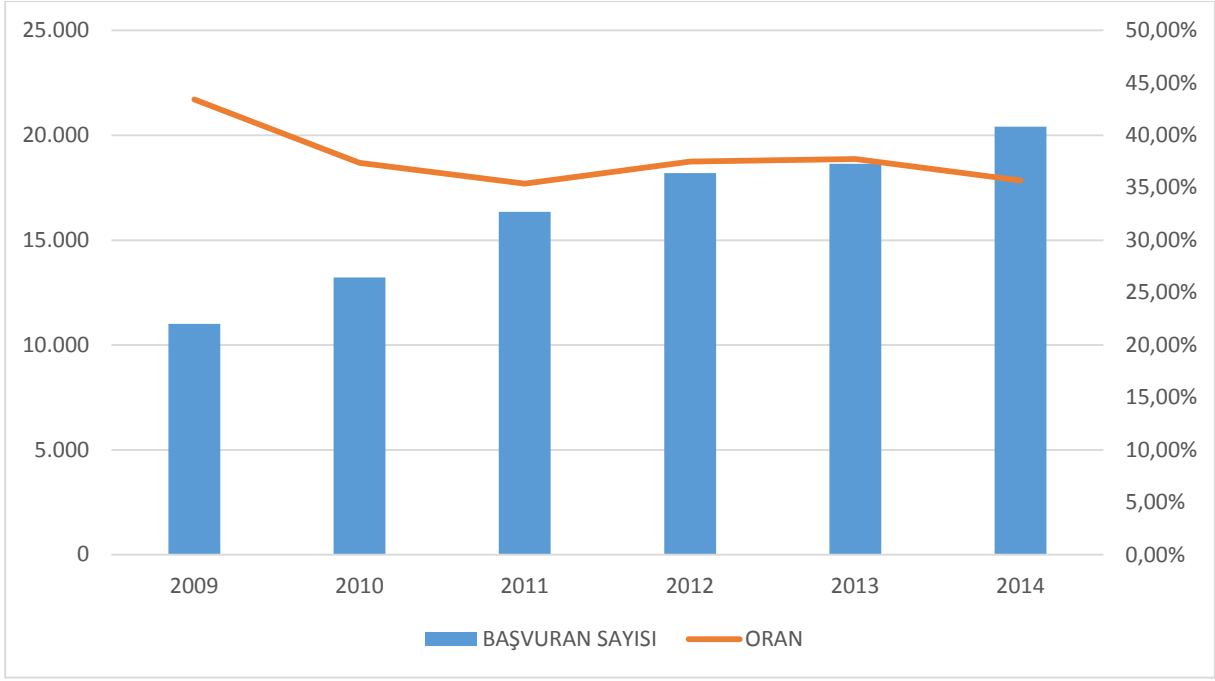
Ortaokulda Şube başına düşen öğrenci sayıları 2013/'14	27	31	5
Ortaöğretimde Şube başına düşen öğrenci sayıları 2013/'14	23	29	2
Üniversitelerde önlisans ve lisans düzeyinde öğrenci sayıları (yeni kayıtlı) 2012	887.104	1.831	73
Yükseköğretimde toplam okuyan sayısı 2012	4.676.566	5.004	74
Yükseköğretim mezun toplamı (bir önceki dönem mezunları) 2012	573.434	931	68
Üniversitelerde profesör sayısı 2012	17.807	7	65
Üniversitelerde doçent sayısı 2012	10.962	7	68
Üniversitelerde toplam öğretim elemanı sayısı 2012	130.653	249	72

Tablo 36 Seçilmiş Göstergelerle Eğitim Verileri

2009-2014 yılları arasında ÖSYS sınavına başvuran ve yerleşen aday sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

ÖSYS			
YIL	BAŞVURAN SAYISI	YERLEŞEN SAYISI	ORAN
2009	11.010	4.782	43,43%
2010	13.228	4.943	37,37%
2011	16.350	5.786	35,39%
2012	18.194	6.822	37,50%
2013	18.647	7.036	37,73%
2014	20.413	7.287	35,70%

Tablo 37 ÖSYS Sınavı 2009-2014 Başvuru ve Yerleşen Sayıları

Grafik 5 Üniversite Yerleşme Oranları

Grafik üzerinde de görüldüğü gibi üniversite yerleşen oranlarında 2009 yılından bugüne kadar düşme görülmektedir.

2009-2014 yılları arasında da KPSS sınavına başvuran ve yerleşen sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

KPSS		
YIL	BAŞVURAN SAYISI	YERLEŞEN SAYISI
2009	2.062	426
2010	23.796	351
2011	2.444	659
2012	27.000	654
2013	2.480	433
2014	30.217	198

Tablo 38 2009-2014 KPSS Başvuru ve Yerleşen Sayıları

6. SAĞLIK

Batman ve ilçelerine ait sağlık verileri

Sağlık Kuruluşu	Batman	Beşiri	Gercüş	Hasankeyf	Kozluk	Sason	Toplam
Hastane	2	-	1	-	1	1	5
Sağlık Ocağı	20	4	3	1	8	3	39
Sağlık Evi	5	3	3	2	6	4	23
Verem Savaş Dispanseri	1	-	-	-	-	-	1
Ana Çocuk Sağlığı Merkezi	1						1
Özel Hastane	5	-	-	-	-	-	5
Özel Poliklinik	3	-	-	-	-	-	3
Ecza Deposu	7	-	-	-	-	-	7
Özel Eczane	86	3	3	1	8	3	104
Özel Diş Hekimliği (Muayenehane)	13	-	1	-	-	-	14
112 Acil İstasyonu	7	1	1	1	1	1	13
Ambulans Sayıları	14	1	1	1	1	1	20

Tablo 39 Batman Sağlık Verileri

Ayrıca Kayapınar'da 1 adet 112 acil istasyonu ve 1 ambulans mevcuttur. Kamu hastaneler birliğinde de 5 ambulans ve 5 112 acil istasyonu mevcuttur.

Batman ve ilçelerinde hastane yatak sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yatak Sayıları	Batman	Beşiri	Gercüş	Hasankeyf	Kozluk	Sason	Toplam
Kamu	475	-	25	-	72	30	602
Özel	343	-	-	-	-	-	343

Tablo 40 Hastane Yatak Sayıları

Hastane	Yatak Sayısı	Yatak Doluluk Oranı	Toplam Arsa Alanı (m ²)	Kapalı Alan (m ²)	Yatak Başına Düşen Kapalı Alan (m ²)
Bölge Devlet Hastanesi	350	75%	51.628	16.428	46,9
Kadın Doğum Çocuk Hastalıkları Hastanesi	125	85%	3.229	1.117	8,9
Gercüş Devlet Hastanesi	25	58%	3.303	1.167	16,6
Kozluk Devlet Hastanesi	72	28%	14.979	12.641	175,5
Sason Devlet Hastanesi	30	85%	7.039	2.500	83
Toplam	602		80.178	33.853	66,18(Ortalama)

Tablo 41 Hastane Verileri

Batman il geneli görevli sağlık personeli listesi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Unvan	Kamu	Özel	Genel Toplam
Uzman Hekim	167	112	279
Pratisyen Hekim	229	17	246
Diş Hekimi	45	14	59
Hemşire	548	283	831
Ebe	184	13	197
Eczacı	10	104	114
Sağlık Memuru/Teknisyeni	653	108	761

Tablo 42 Batman'da Görevli Sağlık Personeli Sayıları

DOĞUMLARIN GERÇEKLEŞTİĞİ YERE GÖRE DAĞILIMI		
KONU	2013	2014 (ilk 6 ay)
Hastane	13.708	7.010
Hekim	6.394	3.787
Ebe	7.314	3.115
Diğer Sağlık Personeli	60	13
Sağlık Personeli Yardımı olmadan	271	95

Tablo 43 Doğumların Gerçekleştiği Yere Göre Dağılımları

Batman'da 2013 ve 2014 yıllarında tüm doğumlar hastanede gerçekleşmiştir.

HAYAT İSTATİSTİKLERİ	
KONU	2013
Erken Neonatal Ölüm Hızı	6,40%
Geç Neonatal Ölüm Hızı	2,20%
Neonatal Ölüm Hızı	8,70%
Postneonatal Ölüm Hızı	2,50%
Kaba Düşük Hızı	7,00%
Düşük Hızı	6,90%
Kaba Doğum Hızı	2,60%
Genel Doğurganlık Hızı	9,70%
Bebek Ölüm Hızı (0-11 Ay)	11,00%
0-4 Yaş Ölüm Oranı	15,00%
Ana Ölüm Hızı	1,00%
Ölü Doğum Hızı	10,00%
Yıllık Canlı Doğum Sayısı	14.039

Tablo 44 Batman Hayat İstatistikleri

7. KÜLTÜR VE TURİZM

TURİZM AKTİVİTELERİ
14-29 Nisan Batman Uluslararası Film Festivali
15-22 Nisan Turizm Haftası
18-24 Mayıs Müzeler Haftası
Doğa Turizmi
İnanç Turizmi

Tablo 45 Batman Geneli Turizm Aktiviteleri

Her sene 15-22 Nisan tarihlerinde her il kendi ilinde çeşitli tanıtım etkinlikleri düzenlemektedir. İlimiz bu konuda diğer illerimiz arasında çok daha farklı ve etkili etkinlikleri ile bilinmektedir. Özellikle 2012 yılından bu yana geliştirdiği proje ve davet ettiği basın mensubu ve rol modelleri ile ulusal basında kültürel ve sanatsal boyutuyla önemli katkılar sağlamaktadır.

Güneydoğu bölgesinde film festivallerinin olmaması düşünülürse ilimiz film festivallerinin merkezi olabilecek durumdadır.

Batman'ın en büyük ilçesi olan Kozluk ilçesinin Yeşilyurt mezrasında bulunan Balıklı Göl'ün hazırlanacak bir proje ile turizme kazandırılması planlanmaktadır. Bölge 2008 yılında sit alanı ilan edilmiştir.

Resim 4 Kozluk Balıklı Göl

Ayrıca Batman Kozluk'ta yer altından çıkan ve 90 derece su sıcaklığı ile Türkiye'de tek olan Kozluk Kaplıcasının tanıtımının yapılması planlanmaktadır.

Batman'da doğa turizmi potansiyelini oluşturan çok önemli etmenler bulunmaktadır. Batman'ın coğrafi şartlarına bakıldığında Dicle Nehri, Batman Çayı, Garzan Çayı ve Sason Çayı ile oldukça verimli ve sulak toprakları bulunmaktadır. Yine Sason ve Kozluk ilçemizde bulunan Meteo Dağı, Aydınlık Dağları arasında olan engebeli arazilerde dağcılık ve doğa yürüyüşleri, kışın kayak sporu, bahar aylarında yayla turizmi açısından oldukça elverişlidir. Dicle Nefti, Batman ve Sason çayları rafting için oldukça elverişlidir.

İnanç turizmi açısından bölgemiz oldukça zengindir. Batman'da inanç turizmini canlandırmak için ciddi tanıtımlar yapılmalı ve halkımız bu konuda bilgilendirilmelidir.

TURİZM ve ÖZEL GÜN ETKİNLİK LİSTESİ		
		Tarihi
1	Hasankeyf İmam Abdullah Anma Şenliği	10 Haziran
2	Gercüş Vergili Köyü Seyid Bilal Anma Şenliği	14 Eylül
3	Batman Şeyh Halidi Zilaniyi Anma Şenliği	Mayıs Ayı İçi
4	Batman'ın İl Oluşu	16 Mayıs

Tablo 46 Turizm ve Özel Gün Etkinlik Listesi

GEZİLEBİLECEK YERLER	
1	Hasankeyf
2	Köprüler
3	Camiler
4	Manastırlar
5	Kaleler
6	Halan Çemi Höyüğü
7	Seyid Bilal Türbesi
8	İmam Abdullah Zaviyesi
9	Zeynel Bey Kümbeti
10	Hasankeyf Yol Geçen Hanı
11	Hasankeyf Mağaraları
12	Hasankeyf Örenyeri
13	Mor Kuryakos Manastırı
14	Mereto Dağı

Tablo 47 Batman'da Gezilebilecek Yerler

Batman’da Gezilebilecek Tarihi Yerler

Hasankeyf

Kayalar Kenti Hasankeyf Batman ilinin 37 km güneydoğusunda, Dicle nehrinin kıyısına, Raman dağlarının güney eteklerinde kurulmuştur. Kayalara oyulmuş binlerce mağara meskenin bulunması nedeniyle, tarihler boyunca kente “Mağaralar Şehri” ya da “Kayalar Kenti” denmiştir. Süryanice “Kefa”, Orta çağda Hasankeyf’e yerleşen Arapçada “Hısn-i Keyfa” denmiştir. Tarihi kaynaklara geçen ilk ismi “Cepha”, Osmanlı döneminde Hasankeyf’e dönüşmüştür.

Ortaçağ başlarında Hıristiyan Süryanilerin yaşadığı Hasankeyf 640’ta İslam topraklarına katılmış, sırasıyla Emevi, Abbasi, Hamdani ve Mervanilerin idaresi altında kalmıştır. 1101 tarihinden itibaren 130 yıl “Hısn-ı Keyfa Artuklular’ın başkentliğini yapmıştır. 1232’de Eyyûbilerin hâkimiyetine giren Hasankeyf, 1260’ta gerçekleşen Moğol istilasındaki yağma ve tahribattan büyük zarar görmüş ve bir daha eski haline dönememiştir.

Kısa bir süre (1461-1482) Akkoyunlu hâkimiyetinde kalan Hasankeyf, Karakoyunlu ve Mardin Beyleri arasında süren çekişmelerde sık sık el değiştirmiş, 1517 yılında Osmanlı hâkimiyetine girmiştir. Kaynaklarda, XVI. yüzyılın sonlarında Hasankeyf 9500 nüfusun yaşadığı 1700 haneli varlıklı bir şehir olarak geçmektedir. XVII. yüzyıldan sonra, Hasankeyf’ten geçen tarihi ticaret yolunun değişmesi bu kenti önemli ölçüde etkilemiş, 1867 yılından sonra Midyat’a bağlı bir nahiye konumuna düşmüştür bağlanmıştır.

Yapılan kazılarda, Hasankeyf’in geçmiş tarihini M.Ö. 9500 yıl öncesine götüren önemli bulgulara rastlanmıştır. Günümüzden 11.500 yıl öncesi Akeramik Neolitik dönem bulguları yerleşimin erken tarihinin saptanması açısından önemlidir. Stratejik önemi nedeniyle, İ.S. II. Yüzyılda Roma İmparatorluğunca askeri üs olarak kullanıldığı bilinmektedir. Orta çağ başlarında Hıristiyan Süryanilerin yaşadığı Hasankeyf Hz. Ömer zamanında İslam topraklarına katılmıştır. Sırasıyla Emeviler, Abbasiler, Hamdaniler ve Mervanilerin idaresi altında kalmıştır. Artuk Oğlu Sökmen 1101 yılında Hısn-i Keyfa Artukluları adıyla bir devlet kurmuştur. Hasankeyf 130 sene Artukluların Hısn-i Keyfa ve Amida (Diyarbakır) beyliklerinin başkenti olmuştur. 1232 yılında Eyyubi hükümdarı El- Melikü’l Kamil şehri zapt ederek Artukluların hâkimiyetine son vermiştir. 1260 ta gerçekleşen Moğol istilası ile şehir büyük ölçüde tahribata uğramış ve bir daha eski haline dönememiştir. 1461-1482 Akkoyunlu hâkimiyetinde kalan Hasankeyf daha sonra Karakoyunlu ve Mardin Beyleri arasındaki çekişmede sık sık el değiştirmiş, 1517 yılında Osmanlı hâkimiyetine girmiştir. XVII. Yüzyıldan sonra Hasankeyf’ten geçen tarihi ticaret yollarını değişmesiyle kent önemli ölçüde etkilenmiş, gelişimi durmuş ve eski önemini kaybetmiştir. 1867 yılından sonra Midyat’a bağlı bir nahiye konumuna dönüşmüştür. 1926’da Gercüş ilçesine bağlanan Hasankeyf, Batman’ın 1990 yılında il yapılması üzerine ilçe olarak Batman’a bağlanmıştır.

a. Hasankeyf Köprüsü

Köprünün kesin yapılış tarihi bilinmemektedir. Köprüdeki taşçı işaretleri ve ayaklardaki kabartma figürlerden, Artuklular'a ait olduğu kabul edilmektedir. Ancak, Roma Dönemine ait köprünün temelleri üzerine Artuklular tarafından yapılmış olabileceği de düşünülmektedir.

Ortaçağ köprülerinin en büyüğü olan, köprünün orta kemer açıklığı 40.32 m'dir. Günümüze iki kemer ve ayaklarıyla ulaşabilen köprü ayaklarının dış kaplamaları bazalt, kemer yayları ve tempon duvarları kalker kesme taş ve tuğla örgülüdür. Kaplama taşlar birbirine kurşunla kenetlenmiştir.

Resim 5 Hasankeyf Köprü Ayakları

b. Artuklu Hamamı

2005-2008 kazı dönemlerinde ortaya çıkarılan hamam, Artuklu devrine ait olup, XIII. yüzyıl başlarında klasik planda tasarlanmıştır.

Osmanlı döneminde, Dicle'nin taşması sonucu yıkılan hamamın yerine yapılan soyunmalık bölümünü, batıya doğru ılıklik ve sıcaklık bölümlerinin toprak altındaki kalıntıları takip etmektedir. Halvet hücreleri, Osmanlı Döneminde daha üst kotta yeniden şekillendirilmiştir. Günümüzde soğukluk kısmı ayakta olup, hamamın diğer birimleri büyük oranda yıkılmıştır.

c. Artuklu Köşkü

Köşkün eyvan duvarında, bir su kanalı ile suyun çıktığı küçük bir niş ve önünde kurna yer almaktadır. Nişin kemer yaylarına karşılıklı iki ejder figürü işlenmiştir. Ancak üzerindeki kufi hatlı kitabe, okunamayacak derecede silinmiştir. Ayrıca, tonoz örtülü olduğu anlaşılan eyvanın üst örtüsü yıkılmıştır.

Yapı, 2008 yılında Prof. Dr. Abdüsselam ULUÇAM başkanlığında yürütülen kazılar sırasında ortaya çıkarılmıştır.

d. Büyük Saray

Büyük Saray İç Kalede, kalenin en hâkim noktası olan üst kısımda, bulunmaktadır. Bulunduğu noktanın yanı sıra taşıdığı anıtsal ölçüleriyle yapının önemi anlaşılmaktadır. Roma döneminde garnizon amaçlı kullanılan yapının, Artuklu ve Eyyubi döneminde saray olarak kullanıldığı düşünülmektedir. 2010 yılında restorasyon çalışmaları başlatılan yapı büyük ölçüde iyileştirilmeye başlanmıştır. Büyük Saray yaklaşık 2.300 m²'lik bir alanı kaplamaktadır. Sarayın ne zaman yapıldığı konusunda herhangi bir kitabe bulunmamaktadır. Ancak Roma dönemi askeri garnizonu olduğu plan ve mimari özelliğinden anlaşılmaktadır. İç kale savunmasını üstlenen muhafız birliklerinin de barındığı askeri bir yapıyı işaret eden, birbiriyle bağlantılı büyük koridor ve salonlar, farklı büyüklükte odalar ve bağımsız üniteler yer almaktadır. Blok kesme taşlarla örülen sur nitelikli beden duvarları, kuleler, iç mekânlar ve yuvarlak kemerli bölge duvarlarına karşılık örtü sistemlerinde tuğla malzeme kullanılmıştır.

e. Er-Rızk Camisi

Cami, Eyyûbi Hükümdarı Sultan Süleyman tarafından 1409 yılında yaptırılmıştır. Güneydeki ibadet mekânı heyelan yüzünden nehre uçmuştur. Günümüze harimin kuzey duvarı ile avlu giriş cephesi, Taç kapı ve minaresi ile ulaşmıştır.

Bugün caminin özgün yapısından sağlam olarak avlunun kuzey cephesindeki minare ve taç kapı ile harimin kuzey cephesi ayakta. Caminin kuzeydoğu köşesine bitişik yüksek kare prizma kaide üzerindeki minare, küçük mozaikler halinde kesilmiş renkli taşlar ve kakma tekniği ile düzenlenmiş ince geometrik örgülerle kaplanmıştır. Şerefesine iki merdivenle ulaşılan minare gövdesindeki geometrik bezemeler ve kufi hatlı Arapça yazılar, hayranlık verecek kadar güzeldir.

f. Haydarbaba Zaviyesi

Hasankeyf’ te Salahiye Bahçeleri olarak adlandırılan yerde bulunmaktadır. Haydar Baba Zaviyesi, günümüzde de kullanılmakta olan bir türbe ve türbenin etrafında büyük oranda yıkılmış zaviyenin diğer mekânları ile bir mezarlık alandan oluşmaktadır

Bütün bu alanlarda kazı çalışmaları Prof. Dr. Abdüsselam ULUÇAM başkanlığında ve Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesinden Doç. Dr. Haldun ÖZKAN tarafından yürütülmüştür.

g. İmam Abdullah Zaviyesi

Küçük bir tepelik üzerinde yer alan İmam Abdullah Zaviyesi, Hz. Muhammed'in soyundan geldiğine inanılan ve yöre halkı tarafından büyük saygı gösterilen İmam Abdullah'a ait zaviye ve türbenin etrafında zamanla gelişen bir külliye konumundadır.

Asıl zaviyenin XII. Yüzyılda Artuklular zamanında yapıldığı, bu yapıların Eyyûbi Sultanı Takıyyeddin Abdullah (1249-1294) zamanında yeniden inşa edildiği anlaşılmaktadır. Türbe girişindeki onarım kitabesinde 1478 yılında, Akkoyunlular tarafından tamir edildiği kaydedilmiştir.

h. Eyyubi Kızlar Camisi

Aşağı Şehirde Koç Camisinin doğusunda yer alan Kızlar Camisinin ne zaman ve kimin tarafından yapıldığı, kitabesi günümüze gelemediğinden bilinmemektedir. Bununla beraber bu yapının Eyyubiler dönemine ait olduğu sanılmaktadır.

i. Kozluk Hıdırbey Camisi

Hıdır Bey Cami, Kozluk ilçe merkezinde Hamam Mahallesi’nde yer almaktadır. İlçenin en büyük ve en eski camisi olan tarihi yapının iç mekanındaki giriş kısmında yer alan kitabesine göre 890/1485 tarihinde Osmanlı Döneminde Hazo ve Sason Beyi Ebubekir Rojiki'nin oğlu Hıdır Bey tarafından inşasına emir verildiği belirtilmektedir. Bununla beraber yapının tarihçesi

hakkında bilgi verecek ikinci kitabe minare kürsüsü üzerinde yer almaktadır. Bu kitabe ise 987/1579 tarihlidir.

Hıdır Bey Cami, kuzey-güney doğrultusunda dikdörtgen bir alana sahip olup, oldukça meyilli bir alana inşa edilmiştir. Yapının plan açısından camiden ziyade başka bir yapı (tekke-zaviye, imaret) tipinin planına benzemektedir. Yapının sonraki dönemde camiye çevrildiği, yaklaşık doksan beş yıl sonra eklenen minareden anlaşılmaktadır.

j. Kozluk İbrahim Bey Camisi

Minare Cami olarak da anılan İbrahim Bey Cami, Kozluk ilçe merkezinde Kale Mahallesi'ndedir. Osmanlı dönemine ait caminin Kitabesine göre 1705/1117 tarihinde Garzan aşiretinde Murtaza Bey'in oğlu İbrahim Bey tarafından inşasına emir verildiği yazılıdır.

Düzgün kesme taş malzemeden inşa edilen İbrahim Bey Caminin plan şeması bölgedeki cami plan tipi açısından ayrı bir yere sahiptir. İbrahim Bey Cami Osmanlı döneminde 18. yy. başında inşa edilmesine rağmen Büyük Selçuklu Cami plan tipi olan mihrap önü kubbeli planlama ve Osmanlı devrinin ilk cami plan tiplerinden yan mekanlı (ters T) plan anlayışının güzel bir sentezi olması açısından büyük önem arz etmektedir. Caminin kuzeybatı köşesinde kare kaide üzerinde yükselen tek şerefeli minarenin güney yüzünde güneş saati yer almaktadır.

k. Kozluk (Hazzo) Kalesi

Kozluk (Hazo) Kalesi, ilçe merkezinde Kale mahallesinde yer almaktadır. Kale Kozluk'ta ilçe merkezinin kuzeyinde bulunan doğal kayalığın üzerinde kurulmuştur.

Hazo Kalesi'nin tarihçesi hakkında en önemli bilgileri Evliya Çelebi vermektedir. Kaleye ilk olarak Karakoyunlular, daha sonra Akkoyunlular hâkim olmuşlardır. Sonraki dönemde Timur kaleyi Akkoyunlular'dan almış ve oldukça tahrip etmiştir. Kale, Osmanlı İmparatorluğu döneminde Bitlis hanı Abdal Han'ın dedesi tarafından tamir edilmiştir. Günümüze ulaşan kalıntıların da bu dönemden kalma olmalıdır. Lakin Timur kaleyi daha önce yıktırılmıştır. Bununla beraber Yavuz Sultan Selim tarafından Hazo Kalesi'ni Bitlis hanı Şeref Han'ın idaresine vermiştir. Kale bu dönemde yöredeki beyler tarafından idare edilmiştir. Ayrıca Sultan Selim, Diyarbakır Beylerbeyliği'ni kurarak, bölgede özel bir yönetim şekli uygular. Bu yönetim şekli II. Abdülhamit dönemine kadar devam etmiş, Vilayet-i Umumiye Nizamnamesi'yle Hazo idareye bağlanmıştır.

Günümüzdeki kalıntılardan hareketle Hazo kalesinin iç kaleden ibaret olduğu anlaşılmaktadır. Kalenin doğusunda dikdörtgene yakın bir burç ve güneybatısında yer alan silindirik burç kalıntısı mevcuttur.

Kozluk (Hazo) Kalesi dışında ilçe sınırları içinde yer alan Rabat, Kandil ve Şeyhbaç/Anuşirvan (Yıldızlı) Kaleleri ilçedeki diğer önemli kalelerdir.

I. Kozluk Pisyar (Garzan) Köprüsü

Pisyar (Garzan) Köprüsü, Kozluk ilçe merkezinden Alıçlı köyüne giden karayolu güzergâhında yer almaktadır. Köprü tarihi Diyarbakır-Bitlis kervan yolu üzerinde Garzan Çayı üzerinde inşa edilmiştir.

Rahmi Hüseyin ÜNAL bu tarihi köprüyü Anadolu Selçuklu döneminde Alaaddin Keykubat (1221-1237) devrine tarihlendirmektedir. Garzan çayı üzerinde kuzeydoğu-güneybatı doğrultusunda uzanan köprü, tek gözlü yolunun eğik olduğu köprüler grubuna girmektedir. Tarihi köprünün kemer gözü günümüzde yıkılmış olup düzgün kesme taş malzemeyle kaplanan köprü ayakları ise ayaktaadır. Köprünün mansap kısmında güneybatı yönündeki ayağının yüzeyinde iki satırlık cel-i sülüs yazı türüyle kabartma tekniğinde yazılan inşa kitabesi mevcuttur.

Kozluk ilçesi sınırları içinde yer alan diğer tarihi köprüler ise Taşlıdere (Hole) köyündeki tarihi köprü ile Diyarbakır –Kozluk - Bitlis eski kervan yolu üzerinde yer alan Çayhan Köyündeki tarihi köprü kalıntısıdır.

m. Zilan Türbesi

Batman-Kozluk-Sason yol ayrımında Yeniçağlar Köyünde bulunmaktadır. Türbe köy yolundan yaklaşık 3 km uzaklıkta olup Türbe bir mezarlık alan içinde yer almaktadır. Türbe sekizgen planlıdır. Sekizgen form dört cephenin her köşesine köşegenler yerleştirilerek elde edilmiştir. Bu köşegenlerin olduğu cephelerde yuvarlak kemerli ve silmeli sağır kemerler yer almaktadır. Türbenin kubbesi de sekizgen bir kasnak üzerinde külah kubbeyle örtülüdür. Kubbe saçla kaplanmış olup, kubbenin ortasında âlemi yer almaktadır. Türbenin girişi doğu cephede açılmış olup, girişi yuvarlak kemerlidir. Kapının üzerinde Arapça alfabesiyle yazılı 6 satırlık bir kitabe yer almaktadır. Türbenin içinde 12 adet mezar yer almakta olup bu mezarlar ahşap sandukalıdır Türbe beyaz, düzgün kesme taştan inşa edilmiştir. Türbenin etrafında eski-yeni mezarlar yer almaktadır.

Zilan Türbesi bölge halkı için çok önemli bir türbedir. Her yıl mayıs ayında akına uğrayan türbede Şeyh Zilan'ı anma etkinlikleri düzenlenir.

n. Koç Camisi

Mimari ve bezeme özellikleri itibariyle XII. yüzyıl, Büyük Selçuklu eseri olduğu muhtemeldir. Oldukça büyük bir alanı kaplayan anıtsal avlulu caminin ibadet yeri, doğu-batı doğrultusunda şekillenen dikdörtgen plandan oluşmaktadır.

Cami, harim mekânının ana ekseninde yer alan büyük eyvan, kuzeydeki avluya açılmaktadır. Çeşitli dönemlerde onarımlar geçiren bu eyvan duvarlarında taş malzeme kullanılmıştır. Eyvanın iki yanına yerleştirilen ikişer odanın, yapı ile aynı dönemde tasarlandığı sanılmaktadır.

o. Mardinike Külliyesi

Aşağı şehrin kuzeydoğu ucunda yer alan Mardinike Külliyesi iki bloktan oluşmaktadır. Kuzey taraftaki I. Blok, doğu-batı doğrultusunda 48.50 x 47.80 m. ve kuzey-güney doğrultusunda 38.00 x 36.40 m. ölçülerindeki revaklı avlu çevresinde yer alan cami ve medrese ile diğer kısımlardaki değişik amaçlar için tasarlanmış bölümleri içermektedir. Güneyde yer alan II. Blok ise giriş avlusu, cami, minare, zaviye, imaret, han ve anıtsal mezar mekânlarından oluşmaktadır.

p. Batman (Malabadi) Köprüsü

Artuklu Beyliği tarafından 1147 yılında yapılmıştır. Yedi metre eninde ve 150 metre uzunluğunda bir köprüdür. Yüksekliği, su seviyesinden kilit taşına değin 19 metredir. Renkli taşlarla inşa edilmiş, onarımlarla günümüze kadar ulaşmıştır.

Malabadi Köprüsü, dünyada taş köprüler içerisinde kemeri en geniş olandır. Köprü, Diyarbakır il sınırları içerisinde yer almaktadır. Kemerin her iki yanında, iç tarafta kervan ve yolcular tarafından, özellikle kışın zorlu günlerinde barınak olarak kullanılan iki oda bulunmaktadır. Köprü nöbetçileri tarafından da kullanılan bu odaları daha önceleri dehlizlerle yolun dipleri ile bağlantılı olduğu, gelen kervanların ayak seslerinin bu dehlizler vasıtasıyla daha uzaklarda iken duyulduğu söylenir.

Evliya Çelebi köprüyü şu şekilde tanıtmaktadır: “Köprünün iki tarafında kale kapıları gibi demir kapıları vardır. Bu kapıların içinde sağ ve solda köprünün temeli beraberliğinde kemerin altında hanlar vardır ki gelip geçenler, sağdan ve soldan geldikleri vakit misafir olurlar. Köprünün kemeri altında birçok oda vardır. Demir pencereler şahneşinlerine misafirler oturup kemerin karşı tarafındaki adamlarla kimi sohbet eder, kimi ağ ve oltalarla balık avlarlar. Bu köprünün sağ ve solunda da nice pencere odaları vardır. Köprünün sağ ve solundaki bütün korkuluklar Nehcivan çeliğindedir. Ama demirci ustası da var kudretini sarf ederek bir tür sanatlı kafesli korkuluklar yapmış ve doğrusu elinin ustalığını göstermiştir. Doğrusu, üstat

mühendis var kuvvetini sarfederek bu köprüde öyle sanatlar göstermiştir ki, bu işçiliği geçmiş mimarlardan hiç birisi göstermemiştir.

Albert Gabriel de köprü içine şöyle demektedir: “Modern statik hesabının olmadığı devirde bu açıklıkta o zaman için böyle bir eser hayranlık ve takdiri muciptir. Ayasofya'nın kubbesi köprünün altına rahatlıkla girer. Balkanlarda, Türkiye’de, Orta Doğu’da bu açıklıkta, bu yaşta köprü yoktur.”

Evliya Çelebi Seyahatnamesinde köprü hakkında şöyle yazmıştır; "Malabadi Köprüsü'nün altına Ayasofya'nın kubbesi girer."

Resim 6 Batman (Malabadi) Köprüsü

r. Mor Kuryakos Manastırı

Beşiri ilçesine 18 km uzaklıktaki Ayrancı köyünde bulunan Mor Kuryakos manastırı; Kıradağ'ın Kuzey Mezopotamya ovasına bakan doğu yamacında Süryani Hristiyanları tarafından kutsal kabul edilen Turabdin bölgesinin en uç noktasında tüm ihtişamıyla yer almaktadır. Bölgede uzun yıllar boyunca Süryani Cemaati tarafından piskoposluk merkezi olarak kullanılan manastırın edinilen bilgiler ışığında M.S. 5 yy'da yapıldığı ve Mardin ilindeki Deyrulzafaran ve Midyat'ta ki Mor Gabriel (Deyr'ul Umur) Manastırı ile aynı dönemde inşa edildiği tahmin edilmektedir. Dini merkez olarak kullanılan manastır Batman Bölgesinin bilinen ilk manastırı

olarak kabul edilmektedir ve gerek mimari açıdan gerekse kullanılan malzeme ve teknik açısından sonraki manastırların inşasına örnek teşkil etmiştir.

Yaklaşık olarak 2500 metrekarelik bir alan üzerine kurulmuş olup, dehlizlerle yeraltına uzanan zemin katıyla birlikte 3 katlı bir yapıdır. Dıştan dikdörtgen planlı, içten de iki kare planlı kapalı bir avlunun etrafında kemerli payandelerin gerisinde birbirine bitişik çok sayıda odalar yer almaktadır. Özellikle Manastırda ikamet edilen en üst ruhaniye ait olabileceği tahmin edilen odanın tavanını oluşturan sekizgen dilimli taş kubbenin, yıldızlı haçların mimari yapısında üstün bir sanat değeri bulunmaktadır. Üst katta bulunan ve gün içinde güneşin her konumundan yararlanmak için yapılan simetrik mazgal pencereler yapının mimari açıdan ne kadar özenli yapıldığını göstermektedir. Manastırın giriş kapısında, revaklarda ve kilise kapısının girişinde olmak üzere Süryanice yazılmış 5 kitabesi bulunmaktadır.

Mor Kuryakos Manastırı'na ulaşım kara yoluyla gerçekleşmekte olup, Batman-Siirt ve Batman-Hasankeyf yol güzergâhıyla iki şekilde ulaşım sağlanmaktadır.

Resim 7 Mor Kuryakos Manastırı

s. Sultan Süleyman Külliyesi

Minare kaidesindeki kitabeye göre külliye birimleri Eyyûbi Sultanı Süleyman tarafından 1407 yılında yaptırılmıştır. Cami, medrese, imaret ve türbelerden oluşan külliyenin doğu ucundaki türbede 1432 yılında ölen Sultan Süleyman yatmaktadır.

Sultan Süleyman Camisi'nin en önemli bölümü günümüze kadar gelebilmiş olan minaresidir. Avlu giriş kapısının güneyinde bulunan dikdörtgen kaideli minarenin her cephesine, makili hatlı Arapça yazı panoları yerleştirilmiştir. Kaidenin üzerinde yükselen silindirik gövde, dört kuşakla bölümlere ayrılmıştır.

Külliyenin birimlerinden olan camide ise orta mekânı mukarnaslı bir kubbe ile örtülmüştür. Kubbe içerisi alçı bezemelerle süslenen caminin mihrabı, Mardin-Artuklu eserlerini andıracak şekilde çift renkli taş geçmelerle hareketlendirilmiştir.

Düzgün kesme taştan özenle örülen ve süslenen minare, bitişiğindeki taç kapı ve bunun güneyindeki çeşme ile birlikte anıtsal bir cephe konumundadır. Çeşme üzerindeki inşa kitabesinde Sultan Süleyman tarafından 1416 tarihinde yaptırıldığı yazılıdır.

t. Ulu Cami

İç kalede Yukarı şehrin kuzey tarafında, sarayın harem bölümünün güneybatısında yer almaktadır. Değişikliğe uğramış ve oldukça tahrip olmuş haliyle günümüze ulaşmıştır. Caminin kim tarafından, ne zaman yaptırıldığı bilinmemektedir. Kalenin en yüksek noktasında bulunan Roma dönemi tapınağı üzerine inşa edildiği düşünülmektedir. Artuklu devri camileri ile benzer özellikleri göz önünde tutularak, Artuklu eserlerinin bir devamı olduğu söylenebilir. Artuklu dönemi öncesi kilise olduğu da diğer bir görüştür. Yapım tarihi kesin olmayan cami XII. Yüzyıl başlarında Artuklular zamanında yapılan Mardin, Kızıltepe ve Silvan Ulu Camileriyle benzer özelliktedir. Bu yüzden onlarla çağdaş kabul edilmektedir.

u. Yamaç Külliyesi

Cami, medrese, zaviye ve hamamdan oluşan külliyenin büyük bir bölümü yıkılmıştır. Yamacın teraslamasıyla oluşturulan en üst zeminde, dikdörtgen bir avlu ile güneyinde revaklı bir harimden oluşan cami yer almaktadır. Tonoz örtülü harim mekânı, enine dikdörtgen planlı ve üç bölümlü formda tasarlanmış olup, doğu ve batısında kubbeye örtülü kare planlı birer hücre yer almaktadır. Girişin karşısındaki mihrap, kible duvarının yaslandığı tabii kaya ve toprak yığınlarına giydirilmiştir. Düzgün kesme taşlarla örülen yarım daire planlı mihrap nişinin etrafı sütuncelere yaslanan kademeli kemer ve kuşaklarla çevrilmiştir. Mukarnaslı kavsara ile kuşatma kemerinin alınlıkları ve sütun başlıkları kıvrık dal, Rumi ve palmetlerden müteşekkil bitkisel kompozisyonla bezenmiştir. Nişin etrafında ayet kitabeleri; en dış kuşakta ise bir sıra mukarnas dizisi bulunmaktadır.

v. Yukarı Şehir İçi Kale

Ortalama 135 m. yükseklikteki yekpare kaya kütlesi üzerine kurulmuştur. Dört taraftan çok dik yamaçlarla çevrelenen doğal bir korumaya sahip kaya kütlesine, kapılarla kontrol altına alınan iki farklı yoldan çıkılmaktadır. Bu çıkışlardan doğudakinde dört anıtsal kapı; batıdakinde ise Dicle Nehri'ne bağlanan tek kapı açıklığı yer alır.

Doğal yapısına uygun surları ve görkemli kapılarıyla “Yukarı Şehir” olarak adlandırılan İç Kale’de, insan eliyle şekillendirilmiş çok sayıda mağara konutlar ile Urartu (?), Roma, Artuklu, Eyyubi ve Osmanlı Dönemlerine ait yapılar bulunmaktadır.

Kalenin kuzey, kuzeybatı, batı, doğu ve orta kesimi yoğun bir yerleşmeye sahne olmuştur. Arazinin eğimine göre kademeli bir yükseltide yer alan yaklaşık iki bin kadar evin bulunduğu kale; dar sokakları, kuyuları ve sarnıçları ile tam bir Ortaçağ yerleşmesi görünümündedir. Kuzeydoğu ucunda Büyük Saray ve halkın oturduğu evler, batı kesiminde sivil konutlar, güneyindeki hafif eğimli arazide mezarlık alan, türbe ve Ulu Camii, doğusunda çok sayıda sivil yapılarla cami, mescit, medrese gibi dini ve sosyal karakterli yapılar yer alır.

İç Kale, 1970 yıllarında halkın şimdiki yerleşim yerine inmesiyle terk edilmiştir.

y. Zeynel Bey Türbesi

Türbe, 1462-1482 yılları arasında Hasankeyf’e hâkim olan Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan’ın, Otlukbeli Savaşı’nda yaralanıp burada ölen oğlu Zeynel Bey için yaptırılmıştır. Anadolu dışı mimari ve süslemesi ile ünik özellikteki yapı, plân, tuğla malzeme ve bezeme yönünden Azerbaycan’ın 1322 tarihli Berde Kümbeti ile benzer karakterdedir. Kuruluşu ve bezemesiyle Azerbaycan ve Türkistan yöresi anıt mezarlarının etkisi görülen Zeynel Bey Türbesi, dıştan silindirik görünüşüne karşılık, içten sekizgen plandadır. Gövde yüzeyinde firuze ve lacivert renkli sırlı tuğla kaplamalarla mozaik çinilerden oluşan bitkisel ve geometrik dekorasyonun yanı sıra, “Allah, Muhammed, Ali, Ahmed” kelimelerinden müteşekkil kufi hatlı Arapça yazıya da yer verilmiştir. Yukarıdan aşağıya doğru izlenen ma’kili yazılar, koyu lacivert ve firuze renkli sırlı tuğlaların dikey istifleriyle oluşturulmuştur.

Batman Genelinde Kütüphane, Sinema, Tiyatro Ve Müze Sayıları

Batman genelinde kütüphane, sinema, tiyatro ve müze sayıları Türkiye karşılaştırması ile aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	Halk kütüphanesi sayısı 2012	Sıra	Onbin kişi başına sinema koltuk sayısı 2012	Sıra	Sinema salonu sayısı 2012	Sıra	Tiyatro salonu sayısı 2012	Sıra	Müze sayısı 2012	Sıra
Türkiye	1.112	-	35	-	1.998	-	606	-	188	-
Batman	6	68	21	42	11	35	3	40	1	39

Tablo 48 Batman Geneli Kütüphane, Sinema, Tiyatro Salonu ve Müze Sayıları

8. GENÇLİK VE SPOR

<i>Branş Sayısı</i>	25	
<i>Sporcu Sayısı</i>	15.993	
<i>Okul Spor Kulübü Sayısı</i>	4	
<i>Faal Sporcu Sayısı</i>	5.649	
<i>Lisanslı Sporcu Sayısı</i>	22.933	
<i>Spor Kulübü Sayısı</i>	47	7'si faal değil 23'ü kapalı

Tablo 49 Batman Spor Branş, Kulüp ve Sporcu Sayıları

MİLLİ SPORCU SAYISI	
Branş	Kişi
Masa Tenisi	1
Güreş	2
Muay Thai	1
Atletizm	1

Tablo 50 Milli Sporcu Sayısı

HAKEM SAYISI	
<i>Branş</i>	<i>Kişi</i>
Atletizm	33
Badminton	30
Basketbol	19
Güreş	15
Halk Oyunları	2
Hentbol	15
Masa Tenisi	55
Satranç	50
Tenis	4
Voleybol	21
Toplam	244

Tablo 51 Branş Bazlı Hakem Sayıları

ANTRENÖR SAYILARI				
Branş	Kadrolu	Hizmet Alımı	Fahri	Toplam
Basketbol	3	1	7	11
Atletizm	1	1	8	10
Badminton	1	-	6	7
Jimnastik	-	1	-	1
Güreş	1	-	2	3
Halk Oyunları	-	-	4	4
Hentbol	1	-	3	4
İzcilik	-	-	10	10
Judo	1	-	-	1
Karate	-	-	1	1
Kick Boks	1	-	-	1
Masa Tenisi	-	2	8	10
Muay Thai	-	-	2	2
Okçuluk	-	-	1	1
Satranç	-	-	5	5
Taekwondo	-	1	7	8
Tenis	-	1	2	3
Voleybol	1	1	4	6
Wushu	-	-	2	2
Yüzme	-	-	11	11
Toplam	10	8	83	101

Tablo 52 Branş Bazlı Antrenör Sayıları

Branş	Lisanslı Kulüp Sporcu		Faal Kulüp Sporcu		Lisanslı Ferdi Sporcu		Faal Ferdi Sporcu		Lisanslı Kulüp-Ferdi Sporcu			Faal Kulüp-Ferdi Sporcu		
	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	T	K	E	T
	Atıcılık ve Avcılık	1	16	0	0	0	7	0	0	1	23	24	0	0
Atletizm	534	872	272	362	296	650	23	29	830	1.522	2.352	295	391	686
Badminton	107	184	50	86	67	115	5	34	174	299	473	55	120	175
Basketbol	334	1.502	0	0	3	6	0	0	337	1.508	1.845	0	0	0
Bedensel Engelli	2	28	0	0	0	0	0	0	2	28	30	0	0	0
Bilardo	0	35	0	0	0	29	0	0	0	64	64	0	0	0
Binicilik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bisiklet	1	39	1	27	0	1	0	0	1	40	41	1	27	28
Bocce, Bowling ve Dart	5	11	0	0	1	3	0	0	6	14	20	0	0	0
Boks	3	81	2	22	0	35	0	16	3	116	119	2	38	40
Briç	0	13	0	0	0	13	0	4	0	26	26	0	4	4
Buz Hokeyi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Buz Pateni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jimnastik	69	32	36	32	0	9	0	8	69	41	110	36	40	76
Dağcılık	28	127	0	1	16	40	0	0	44	167	211	0	1	1
Dans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eskrim	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Geleneksel	0	3	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0
Gelişmekte Olan Spor Branşları	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3	3	0	0	0
Golf	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Görme Engelli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Güreş	93	322	0	1	41	24	0	0	134	346	480	0	1	1
Halk Oyunları	406	412	107	145	2	1	0	0	408	413	821	107	145	252
Halter	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0
Hentbol	272	609	41	30	1	1	0	0	273	610	883	41	30	71
Herkes İçin Spor	0	232	0	1	0	0	0	0	0	232	232	0	1	1
Hokey	0	1	0	0	15	19	0	14	15	20	35	0	14	14
İşitme Engelli	0	78	0	2	0	0	0	0	0	78	78	0	2	2
İzcilik	0	0	0	0	984	1.270	488	574	984	1.270	2.254	488	574	1.062
Judo	10	96	2	12	75	323	34	67	85	419	504	36	79	115
Kano	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Karate	68	202	49	94	19	103	0	0	87	305	392	49	94	143
Kayak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kick Boks	5	226	2	114	1	23	0	1	6	249	255	2	115	117
Kızak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kürek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Masa Tenisi	508	904	0	1	619	1.403	0	2	1.127	2.307	3.434	0	3	3
Modern Pentatlon	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Motosiklet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muay Thai	10	264	4	66	0	19	0	1	10	283	293	4	67	71
Okçuluk	0	0	0	0	0	11	0	0	0	11	11	0	0	0
Oryantiring	9	7	0	0	0	4	0	0	9	11	20	0	0	0
Otomobil Sporları	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	2	0	0	0
Özel Sporcular	4	5	0	0	0	0	0	0	4	5	9	0	0	0
Ragbi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Satranç	11	42	5	13	1.152	2.459	866	1.547	1.163	2.501	3.664	871	1.560	2.431
Su Topu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sualtı Sporları	1	6	0	0	0	0	0	0	1	6	7	0	0	0
Taekwondo	196	853	23	91	107	539	25	38	303	1.392	1.695	48	129	177
Tenis	30	54	0	2	0	0	0	0	30	54	84	0	2	2
Triatlon	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voleybol	598	1.137	1	4	1	1	0	0	599	1.138	1.737	1	4	5
Vücut Geliştirme Fitness	0	2	0	0	0	19	0	0	0	21	21	0	0	0
Wushu	49	357	40	90	11	81	0	0	60	438	498	40	90	130
Yelken	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yüzme	27	154	2	36	5	16	3	1	32	170	202	5	37	42
Genel Toplam	3.381	8.906	637	1.232	3.416	7.230	1.444	2.336	6.797	16.136	22.933	2.081	3.568	5.649

Tablo 53 Branş Bazında Sporcu Sayıları

9. SOSYAL HİZMETLER

Kuruluş	Kuruluş Sayısı	Kamu	Özel
Kreş ve Gündüz Bakımevi	4	-	4
Sosyal Hizmet Merkezi	1	1	-
Engelsiz Yaşam Rehabilitasyon ve Aile Dayanışma Merkezi	1	1	-
Huzur Evi Sayısı	-	-	-
Kadın Konukevi Sayısı	1	1	-
Çocuk Yuvası Sayısı	1	1	-
Çocuk Evleri Sayısı	4	4	-
Çocuk Koruma ve İlk Müdahale Birimi	1	1	-
Kız Yetiştirme Yurdu	1	1	-
Erkek Yetiştirme Yurdu	-	-	-
Özel Bakım Merkezi	2	-	2

Tablo 54 Batman Geneli Sosyal Hizmet Birim Sayıları

10. AFET VE ACİL DURUM

a) Araçlar

Sıra No	Malzemenin Adı / Cinsi	Mevcut Adedi	Kullanım Alanı/Amacı
1	4x4 Pikap (Tam Donanımlı)	1	Sualtı ve Su üstü Arama-Kurtarma Çalışmaları ve Mahsur Kalma Olaylarında
2	4x2 Pikap	2	Trafik Kazaları ve Diğer Arama Kurtarma Faaliyetlerinde
3	Bot	3	Sualtı ve Su üstü arama-kurtarma ve suda mahsur kalma çalışmalarında

Tablo 55 İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü Araç Listesi

b) Malzemeler

Sıra No	Malzemenin Adı / Cinsi	Mevcut Adedi	Kullanım Alanı/Amacı
1	Dozimetre	30	Radyasyon Dozunun Belirlenmesinde
2	Radyak Ölçü Aleti	4	Ortamdaki Radyasyon miktarını Ölçümünde
3	Kimyasal Gaz Detektörü	1	Kimyasal Gazların Ölçümünde
4	Radyasyon Ölçme Detektörü	3	Radyasyon Hızı ve Dozunun Ölçümünde

6	Gaz Detektörü	1	Ortamdaki Gazı Ölçme
7	Canlı Arama Detektörü	1	Enkaz Altında canlı varlıkların tespitinde
8	A Düzeyi KBRN Koruyucu Test Kiti	1	KBRN'ye maruz kalan ortamdan numune alma
9	Elde Taşınabilir Kimyasal El Detektörü	1	Hafızasına Tanımlı Olan Kimyasal madde türünün ve Oranın tespitinde
10	Kimyasal Gaz Detektörü	3	Renksiz ve Kokusuz Kimyasalların Tespitinde
11	A Düzeyi koruyucu elbise	2	KBRN'ye maruz ortamda (Sıcak Bölgede) Çalışanların korunması amaçlı
12	C Düzeyi koruyucu elbise	50	KBRN'ye maruz ortamda (Ilık Bölgede) Çalışanların korunması amaçlı
13	D düzeyi koruyucu elbise	100	Tek Kullanımlık koruyucu Elbise
14	Gaz Maskesi ve Aparatları	1040	KBRN' ye maruz ortamda Çalışanların /bulunanların korunması amaçlı
15	Portatif Sirt Arındırma Ünitesi	2	KBRN ' ye maruz kalmış ortamda Kontaminasyon olmuş (kirlenmiş) Kişilerin/çalışanların dekontaminizasyonunda (temizlenmesi -arındırılmasında)
16	KBRN kişisel, temizleme ve dekomantasyon koruyucu set	47	Radyasyon ile Kontamine Olmuş Kişilerin dekontaminizasyonunda (temizlenmesi - arındırılmasında)
17	Temiz Hava Tüplü Solunum Aparatı	2	Tehlikeli gaz ve dumanlı ortamlarda Temiz Hava Sağlama amaçlı
18	Potasyum iyodür tablet	5	Nükleer Saldırı etkisinden korunma amaçlı
19	Atropin (Otomatik enjektörlü)	45	Zehirli Gaz etkisinden korunma amaçlı
20	Bot römorku	1	Sel ve Suda Kurtarma Vakalarında
21	Bot Motoru	2	
22	Dalış malzemesi	5 Takım	
23	Dalış Tüpü	6	
24	Dalış Veri Kayıt ve aktarma cihazı	1	Dalış esnasında dalgıçların dalış güvenliği için ortamın çeşitli parametrelerinin tespiti ve kaydı
25	Kentsel ve Trafik Kazaları Kurtarma Malzemeleri	20	Kentsel Kurtarma/Trafik Kazası Vakalarında
26	Kompresör	1	Genel Amaçlı Kurtarma Vakalarında
27	Jeneratör	4	
28	Kaynak Makinesi	1	
29	Matkap	2	
30	Motopomp	3	
31	Tripod	1	
32	Genel Maksat Çadırı	1	Dağda Mahsur kalma ve Çığda Arama Kurtarma Vakalarında
33	Kampet	20	
34	Uyku Tulumu (Elyaf)	20	
35	Sabit (Merkez), El ve Araç Telsizi	21	Haberleşmede

Tablo 56 İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü Malzeme Listesi

c) Batman'da Yaşanan Doğal Afetler ve Kazalar

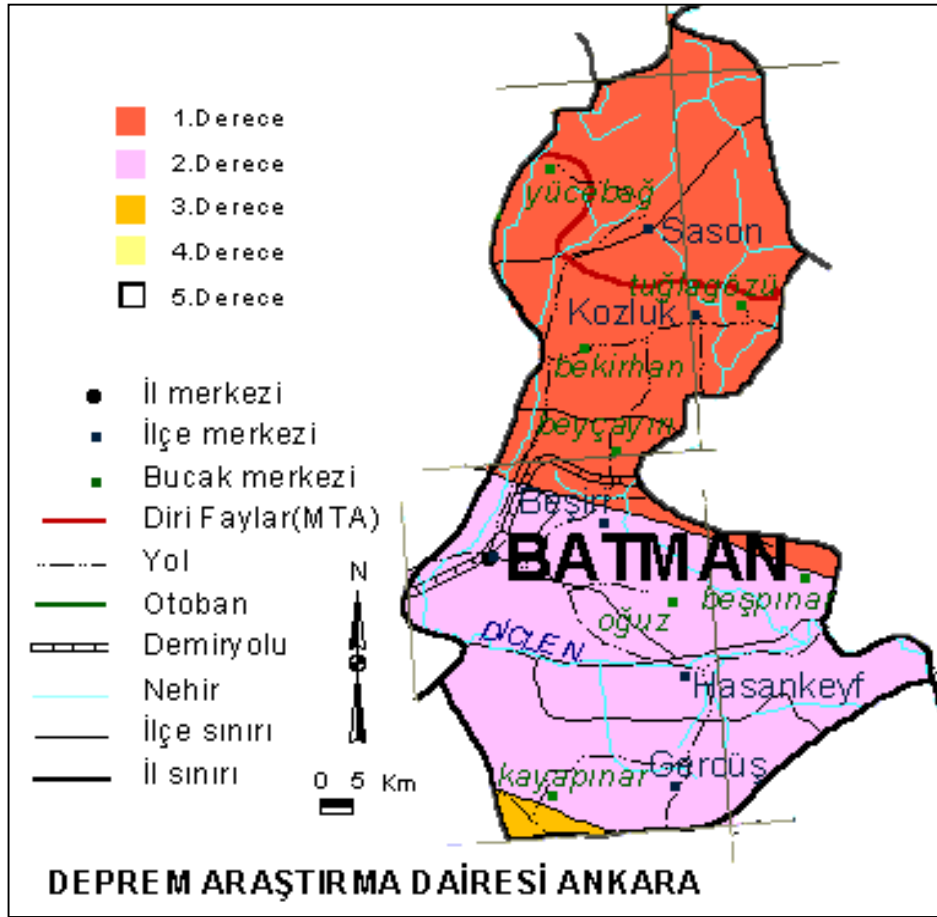
Afetin Türü	Sayısı	Ölü- Yaralı Sayısı		Hasar Durumu	Yapılan İşlem
		Ölü	Yaralı		
Deprem	--	--	--	--	--
Heyelan	3	--	--	42 Konut Hasarlı/Tehlike Altında	Nakil
Sel (Su Baskını)	1	--	--	26 Konut Hasarlı/Tehlike Altında	Islah
Kaya Düşmesi	6	2	2	64 Konut Hasarlı/Tehlike Altında	Nakil
Çığ Düşmesi	4	--	--	80 Konut Hasarlı/Tehlike Altında	Nakil
Diğerleri (çökme, hortum, vb.)	--	--	--	--	--
TOPLAM	14	2	2	212 Konut Hasarlı/Tehlike Altında	Islah/Nakil

Tablo 57 2009-2014 Yılları Arası Batman'da Yaşanan Doğal Afetler

Vakanın Türü	Vaka Sayısı	Ölü-Yaralı Sayısı	
		Yaralı	Ölü
Trafik Kazaları	64	148	52
Boğulmalar	43	----	64
Mahsur Kalmalar (Suda, Karda, Dağda, Çığda vb.)	48	151	---
Diğerleri (Sel Baskını, Heyelan, Kayıp Arama, Yangın, Göçük, kuyu vb.)	59	156	34
TOPLAM	214	455	150

Tablo 58 2009-2014 Yılları Arası Yaşanan Kazalar

d) Batman Deprem Bölgeleri Haritası ve Bölgelere Göre Yüzölçümü/Nüfus Dağılımları

Resim 8 Batman Deprem Haritası

Batman İli yüzölçümü 4680 Km² (Dört Bin Altı Yüz Seksen Bin Kilometre)'dir. Batman ili haritada görüldüğü gibi üç değişik deprem bölgesinde yer almaktadır.

Deprem Bölgesi	Yerleşim Birimi	Yüzölçümü (%)	Nüfus (%)
1.Derece	Kozluk ve Sason İlçeleri ile Bağlı Yerleşim Birimleri	48.5	16.8
2.Derece	Merkez, Beşiri, Hasanköy ve Gercüş İlçeleri ile Bağlı Yerleşim Birimleri	49.5	83.0
3.Derece	Gercüş İlçesi Kayapınar Beldesi Güney Batısı	2	0.2

Tablo 59 Batman Toprak ve Nüfusun Deprem Bölgelerine Göre Yüzdesele Dağılımı

C. BATMAN İL ÖZEL İDARESİ STRATEJİK PLAN HAZIRLAMA SÜRECİ

1. GEREKÇE

26.05.2006 tarih ve 26179 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve yine aynı Müsteşarlık tarafından hazırlanan Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu (2. Sürüm) çerçevesinde belirlenmiştir.

2. PLANLAMA SÜRECİ

Belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda, stratejik planlama çalışmalarının süreci aşağıda gösterilmiştir.

STRATEJİK PLANLAMA SÜRECİ		
Plan ve Programlar	Durum Analizi	NEREDEYİZ?
GZFT Analizi		
Piyasa Analizi		
Hedef Kitle/İlgili Tarafların Belirlenmesi		
Kuruluşun varoluş gerekçesi	Misyon ve İlkeler	NEREYE ULAŞMAK İSTİYORUZ?
Temel İlkeler	Vizyon	
Arzu edilen gelecek Vizyon	Stratejik Amaç ve Hedefler	NEREYE ULAŞMAK İSTİYORUZ?
Orta vadede ulaşılabilecek amaçlar		
Spesifik, somut ve ölçülebilir hedefler	Faaliyetler ve Projeler	GİTMEK İSTEDİĞİMİZ YERE NASIL ULAŞABİLİRİZ?
Amaç ve hedeflere ulaşma yöntemleri		
Detaylı iş planları		
Maliyetlendirme	Performans Ölçümü	BAŞARILARIMIZI NASIL TAKİP EDER VE DEĞERLENDİRİRİZ?
Ölçme yöntemlerinin belirlenmesi		
Performans göstergeleri	İzleme ve Değerlendirme	BAŞARILARIMIZI NASIL TAKİP EDER VE DEĞERLENDİRİRİZ?
Raporlama		
Karşılaştırma		
Geri Besleme		

Tablo 60 Stratejik Planlama Süreci

Stratejik plan çalışmaları idarelere değer kattığı gibi, faaliyetlerin daha planlı yürütülmesini, başarı veya başarısızlıkların takibini, amaç ve hedeflerin belirlenerek, kurumsal güç birliğinin yaratılması sonuçlarını da doğurmaktadır.

Bunların yanında stratejik planlama:

- Sonuçların planlanmasıdır: Girdilere değil, kamu hizmetleri ile elde edilecek sonuçlara odaklıdır.
- Değişimin planlanmasıdır: Değişimin istenilen yönde olabilmesini sağlamaya gayret eder ve değişimi destekler. Dinamiktir ve geleceği yönlendirir. Düzenli olarak gözden geçirilmesi ve değişen şartlara göre uyarlanması gerekir.
- Gerçekçidir: Arzu edilen ve ulaşılabilir bir geleceği resmeder.
- Kaliteli yönetimin aracıdır: Disiplinli ve sistemli bir şekilde, bir kuruluşun kendisini nasıl tanımladığını, neler yaptığını ve yaptığı şeyleri niçin yaptığını değerlendirmesi, şekillendirmesi ve bunlara rehberlik eden temel kararları ve eylemleri üretmesidir.
- Hesap verme sorumluluğuna temel oluşturur: Sonuçların nasıl ve ne ölçüde gerçekleştirildiğinin izlenmesine, değerlendirilmesine ve denetlenmesine temel oluşturur.
- Katılımcı bir yaklaşımdır: Stratejik planlama sürecinin kuruluşun en üst düzey yetkilisi tarafından tam olarak desteklenmesi şarttır. Bununla beraber, ilgili tarafların, diğer yetkililerin, idarecilerin ve her düzeydeki personelin katkısı, ortak çabası ve desteği olmaksızın, stratejik planlama başarıya ulaşamaz.
- Günü kurtarmaya yönelik değildir: Uzun vadeli bir yaklaşımdır.
- Bir şablon değildir: Kuruluşların farklı yapı ve ihtiyaçlarına uyarlanabilen esnek bir araçtır.

3. STRATEJİK PLAN HAZIRLAMA EKİBİ

Stratejik Planın hazırlanması amacıyla alınan Başkanlık Makamı oluru ile stratejik plan ekibi oluşturulmuştur. Söz konusu onayda aşağıdaki görevliler, stratejik plan hazırlama ekibinde yer almıştır.

İSMİ	BİRİMİ
Abdulkadir ÖZER	Genel Sekreter
M. Emin BULUT	Genel Sekreter Yardımcısı
Tahsin ÖZDEMİRCAN	Mali Hizmetler Müdürlüğü
Altun ÇELİKER	Mali Hizmetler Müdürlüğü
Hilal SANCAR	Mali Hizmetler Müdürlüğü
Muhittin DEMİR	İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü
Yusuf ÇİFTÇİ	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü
Celal TAN	İşletme Müdürü
M. Sait ÜNER	Yol ve Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü
Tarık ÇEKCAN	Yol ve Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü
M. Salih BİLGE	İmar ve Kentsel İyileştirme Müdürlüğü
Nurullah ERPOLAT	Su ve Kanal Hizmetleri Müdürlüğü
Şehmus SEVİLMEZ	Plan Proje Yatırım ve İnşaat Müdürlüğü
Abdülhakim ERİN	Destek Hizmetleri Müdürlüğü
M. Salih TUĞCU	Encümen Müdürlüğü
Harbi KARADENİZ	Yapı ve Denetim Müdürlüğü
Rauf BOZKURT	Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü
Yusuf ÖLMEZ	Bilgi İşlem Müdürlüğü

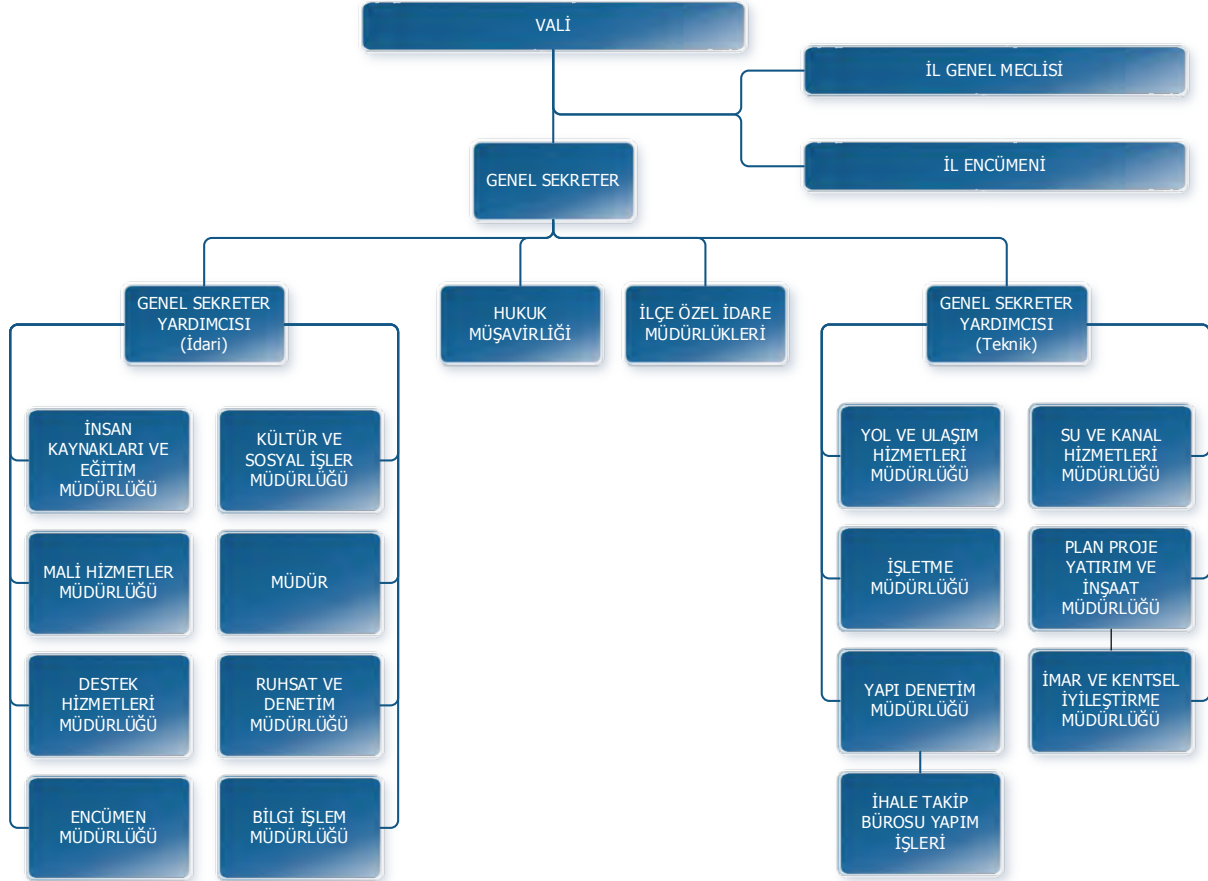
Tablo 61 Stratejik Planlama Ekibi

D. MEVCUT DURUM

1. KURUMSAL YAPILANMA

I. Organizasyon Şeması

Tablo 62 Batman İl Özel İdaresi Organizasyon Şeması

II. Yasal Yetki Görev Ve Sorumluluklar

T.C. Anayasa'sının 127. Maddesi'nin ilk paragrafında "Mahallî idareler; il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, yine kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir" denilmekte ve İl Özel İdareleri de bu kapsam çerçevesinde görevlerini yerine getirmektedirler.

Kurumumuz için görev, yetki ve sorumluluklar, başta 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu olmak üzere, birçok Kanun hükmü ile belirlenmiştir.

İl özel idaresi mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

Gençlik ve spor, sağlık, tarım, sanayi ve ticaret; Belediye sınırları il sınırı olan büyükşehir belediyeleri hariç ilin çevre düzeni planı, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, kültür, sanat, turizm, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları; ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde yapmakla belediye sınırları dışında ise imar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtarma orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri yapmakla görevli ve yetkilidir.

Merkezi idare tarafından yürütülen görev ve hizmetlere ait yatırımlardan ilgili bakanlıkça uygun görülenler, il özel idareleri eliyle de gerçekleştirilebilir. Bu yatırımlara ait ödenekler, ilgili kuruluş tarafından o il özel idaresi bütçesine aktarılır. İl özel idaresi de bütçe imkânları ölçüsünde kendi bütçesinden harcama yapabilir. Merkezi idare, ayrıca, desteklemek ve geliştirmek istediği hizmetleri proje bazında gerekli kaynaklarını ilgili il özel idaresine aktarmak suretiyle onlarla işbirliği içinde yürütebilir. Bu kaynak ve ödenekler özel idare bütçesi ile ilişkilendirilmez ve başka amaçla kullanılamaz.

Kamu kurum ve kuruluşlarının 237 sayılı Taşıt Kanunu kapsamındaki araçlarının alımı, işletilmesi, bakım ve onarımı ile bürolarının ihtiyaçları; kamu konutlarının yapım, bakım, işletme ve onarımı ile emniyet hizmetlerinin gerektirdiği teçhizat alımıyla ilgili harcamalar il özel idaresi bütçesinden karşılanabilir.

İl çevre düzeni planı; Valinin koordinasyonunda, büyükşehirlerde büyükşehir belediyeleri, diğer illerde il belediyesi ve il özel idaresi ile birlikte yapılır. İl çevre düzeni planı belediye meclisi ile il genel meclisi tarafından onaylanır. Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir belediyelerinde il çevre düzeni planı ilgili Büyükşehir belediyeleri tarafından yapılır veya yaptırılır ve doğrudan belediye meclisi tarafından onaylanır. Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, il özel idaresinin malî durumu, hizmetin ivediliği ve verildiği yerin gelişmişlik düzeyi dikkate alınarak belirlenir.

Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, il özel idaresinin mali durumu, hizmetin ivediliği ve verildiği yerin gelişmişlik düzeyi dikkate alınarak belirlenir. İl özel idaresi hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda engelli, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulanır. Hizmetlerin diğer mahallî idareler ve kamu kuruluşları arasında bütünlük ve uyum içinde yürütülmesine yönelik koordinasyon o ilin valisi tarafından sağlanır.

III. Yetki Ve İmtiyazlar

- Kanunlarla verilen görev ve hizmetleri yerine getirebilmek için her türlü faaliyette bulunmak, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri için kanunlarda belirtilen izin ve ruhsatları vermek ve denetlemek.
- Kanunların il özel idaresine verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, emir vermek, yasak koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek.
- Hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, taşınır ve taşınmaz malları almak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, takas etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek.
- Borç almak ve bağış kabul etmek
- Vergi, resim ve harçlar dışında kalan ve miktarı 25 Milyar Türk Lirasına kadar olan dava konusu uyuşmazlıkların anlaşmayla tasfiyesine karar vermek.
- Özel kanunları gereğince il özel idaresine ait vergi, resim ve harçların tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak.
- Belediye sınırları dışındaki gayri sihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine ruhsat vermek ve denetlemek. (Ancak, sivil hava ulaşımına açık havaalanları bünyesinde yer alan tüm tesislere işyeri açma ve çalışma ruhsatı dâhil her türlü ruhsat, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından verilir.)
- İl özel idaresi, hizmetleri ile ilgili olarak, halkın görüş ve düşüncelerini belirlemek amacıyla kamuoyu yoklaması ve araştırması yapabilir.
- İl özel idaresinin mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır.
- 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri il özel idaresi taşınmazları hakkında da uygulanır.
- İl özel idaresinin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde edilen gelirleri, vergi, resim ve harçları, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları haczedilemez.

IV. Muafiyetler

İl özel idaresinin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmaz malları ile bunların inşa ve kullanımları katma değer vergisi ile özel tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarından muaftır.

IV. İl Genel Meclisinin Görevleri

İl genel meclisi İl Özel İdaresinin karar organıdır ve ilgili kanunda gösterilen esas ve usullere göre ildeki seçmenler tarafından seçilmiş üyelerden oluşur.

- Stratejik plân ile yatırım ve çalışma programlarını, il özel idaresi faaliyetlerini ve personelinin performans ölçütlerini görüşmek ve karara bağlamak.
- Bütçe ve kesin hesabı kabul etmek, bütçede kurumsal kodlama yapılan birimler ile fonksiyonel sınıflandırmanın birinci düzeyleri arasında aktarma yapmak.
- Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyeleri hariç İl çevre düzeni plânı ile belediye sınırları dışındaki alanların imar plânlarını görüşmek ve karara bağlamak.
- Borçlanmaya karar vermek.
- Bütçe içi işletmeler ile Türk Ticaret Kanununa tâbi ortaklıklar kurulmasına veya bu ortaklıklardan ayrılmaya, sermaye artışına ve gayrimenkul yatırım ortaklığı kurulmasına karar vermek.
- Taşınmaz mal alımına, satımına, trampa edilmesine, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın akar haline getirilmesine izin; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi yirmi beş yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.
- Şartlı bağışları kabul etmek
- İl özel idaresi adına imtiyaz verilmesine ve il özel idaresi yatırımlarının yap-işlet veya yap-işlet-devret modeli ile yapılmasına, il özel idaresine ait şirket, işletme ve iştiraklerin özelleştirilmesine karar vermek.
- Encümen üyeleri ile ihtisas komisyonları üyelerini seçmek.
- İl özel idaresi tarafından çıkarılacak yönetmelikleri kabul etmek.

- Norm kadro çerçevesinde il özel idaresinin ve bağlı kuruluşlarının kadrolarının ihdas, iptal ve değiştirilmesine karar vermek.
- Yurt içindeki ve yurt dışındaki mahallî idareler ve mahallî idare birlikleriyle karşılıklı işbirliği yapılmasına karar vermek.
- Diğer mahallî idarelerle birlik kurulmasına, kurulmuş birliklere katılmaya veya ayrılmaya karar vermek.
- İl özel idaresine kanunlarla verilen görev ve hizmetler dışında kalan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifesini belirlemek.

V. İl Encümeninin Görevleri

İl encümeni valinin başkanlığında, genel sekreter ile il genel meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından seçeceği üç üye ve valinin her yıl birim amirleri arasından seçeceği iki üyeden oluşur.

- Stratejik plân ve yıllık çalışma programı ile bütçe ve kesin hesabı inceleyip il genel meclisine görüş bildirmek
- Yıllık çalışma programına alınan işlerle ilgili kamulaştırma kararlarını almak ve uygulamak.
- Öngörülmeyen giderler ödeneğinin harcama yerlerini belirlemek.
- Bütçede fonksiyonel sınıflandırmanın ikinci düzeyleri arasında aktarma yapmak.
- Kanunlarda öngörülen cezaları vermek
- Vergi, resim ve harçlar dışında kalan ve miktarı beş milyar Türk Lirasına kadar olan ihtilafların sulhen halline karar vermek.
- Taşınmaz mal satımına, trampa edilmesine ve tahsisine ilişkin kararları uygulamak, süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek.
- Belediye sınırları dışındaki umuma açık yerlerin açılış ve kapanış saatlerini belirlemek
- Vali tarafından havale edilen konularda görüş bildirmek.
- Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

VI. Valinin Görevleri

Vali, il özel idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisidir.

- İl özel idaresi teşkilâtının en üst amiri olarak il özel idaresi teşkilâtını sevk ve idare etmek, il özel idaresinin hak ve menfaatlerini korumak.
- İl özel idaresini stratejik plâna uygun olarak yönetmek, il özel idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi, il özel idaresi faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini hazırlamak ve uygulamak, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmak.
- İl özel idaresini Devlet dairelerinde ve törenlerde, davacı veya davalı olarak da yargı yerlerinde temsil etmek veya vekil tayin etmek.
- İl encümenine başkanlık etmek.
- İl özel idaresinin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etmek.
- İl özel idaresinin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek.
- Yetkili organların kararını almak şartıyla sözleşme yapmak.
- İl genel meclisi ve encümen kararlarını uygulamak.
- Bütçeyi uygulamak, bütçede meclis ve encümenin yetkisi dışında kalan aktarmaları yapmak
- İl özel idaresi personelini atamak.
- İl özel idaresi, bağlı kuruluşlarını ve işletmelerini denetlemek.
- Şartsız bağışları kabul etmek
- İl halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak.
- Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak.
- Kanunlarla il özel idaresine verilen ve il genel meclisi veya il encümeni kararını gerektirmeyen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.

VII. Diğer Kanunlar, Tüzükler Ve Yönetmelikler

- *5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu*
- *5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu*

- *6360 sayılı On Üç İlde Büyükşehir ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*
- *5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu*
- *2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu*
- *2872 sayılı Çevre Kanunu*
- *3213 sayılı Maden Kanunu(5177 sayılı kanunla değişik)*
- *5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu*
- *167 Yer Altı Suları Hakkında Kanun*
- *1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu*
- *4734 sayılı Kamu İhale Kanunu*
- *5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıklarının Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun.*
- *2886 sayılı Devlet İhale Kanunu*
- *4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu*
- *3194 sayılı İmar Kanunu*
- *2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu*
- *2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu*
- *2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu*
- *5543 sayılı İskân Kanunu*
- *657 sayılı Devlet Memurlar Kanunu*
- *4857 sayılı İş Kanunu*
- *5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu*
- *5442 sayılı İl İdaresi Kanunu*
- *5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu*
- *2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu (İlgili maddeler)*

- *4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun*
- *5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun*
- *5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu (İlgili Hükümler)*
- *6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun*
- *7126 sayılı Sivil Savunma Yasası*
- *5117 sayılı Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilat Kanunu*
- *5179 sayılı Gıdaların Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun*
- *4916 sayılı Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun*
- *5225 sayılı Kültür Yatırımları ve Girişimleri Teşvik Kanunu*
- *4631 sayılı Hayvan Islah Kanunu*
- *5393 sayılı Belediye Kanunu*
- *5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun*
- *İl Genel Meclisi Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik*
- *İl Özel İdareleri, Belediyeler ve İl Özel İdareleri ve Belediyelerin Kurdukları Birlik, Müessese ve İşletmeler İle Bunlara Bağlı Döner Sermayeli Kuruluşlardaki Memurların Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik*
- *İl Özel İdaresi ve Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım Yönetmeliği*
- *İşyeri Açma ve Çalıştırma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik*
- *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik*
- *Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik*
- *Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi ve Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmelik*
- *Mahalli İdarelere İlk Defa Atanacaklara Dair Sınav Yönetmeliği*

- *Taşınır Mal Yönetmeliği*
- *Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Paylarına Dair Yönetmelik*
- *Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşlanması Hakkında Yönetmelik*
- *Yapılarda Özürlülerin Kullanımına Yönelik Proje Tadili Komisyonları Teşkilî, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik*
- *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik*
- *Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik*
- *Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik*
- *Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik*
- *Adres ve Numaralamaya İlişkin Yönetmelik*
- *Dernek, Vakıf ve Birliklere Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik*
- *İl Özel İdareleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik*

2. İNSAN KAYNAKLARI ANALİZİ

Batman İl Özel İdaresi, 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 36. maddesine göre norm kadrosunu oluşturmuştur. Personel istihdamı ise gerek sözü edilen madde gerekse de bu maddeye dayanılarak çıkarılan “İl Özel İdareleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik” hükümleri doğrultusunda yapılmaktadır.

Yönetmelik gereği B-5 grubunda yer alan il özel idarelerinin istihdam edecekleri personel sayıları aşağıda verilmiştir.

Memur Kadro Toplamı	210
Sürekli İşçi Kadro Toplamı	105
Toplam	315

Tablo 63 B-5 Grubu Norm Kadro Dağılımı

Kurumumuz insan kaynakları yapısı aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir. Buna göre mevcut personel sayısı 384 olup, memur ve işçi kadroları belirlenen norm kadro sayısının üstünde olduğu görülmektedir.

FİİLİ DURUM	
MEMUR KADRO TOPLAMI	125
SÜREKLİ İŞÇİ KADRO TOPLAMI	255
GEÇİCİ İŞÇİ KADRO TOPLAMI	4
TOPLAM PERSONEL	384

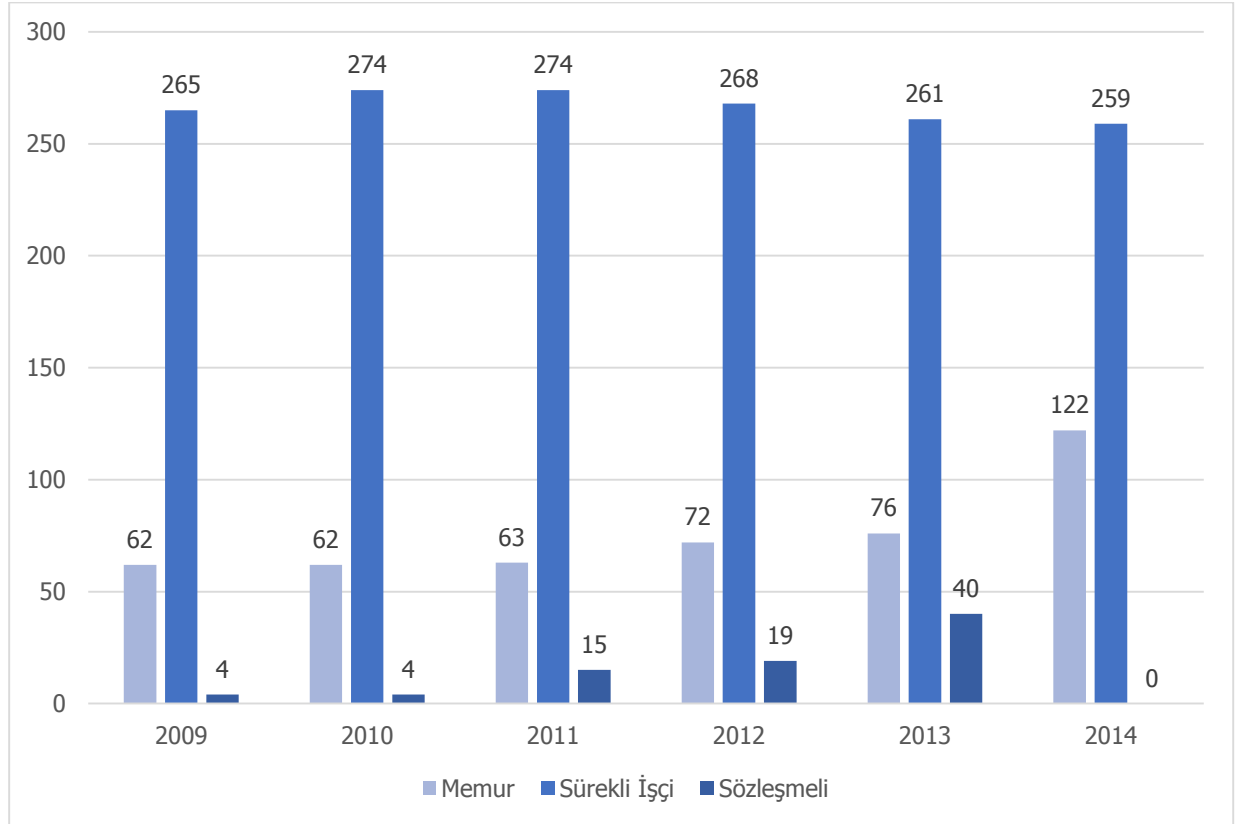
Tablo 64 Batman İl Özel İdaresi Fiili Kadro Durumu

PERSONEL İCMALİ	
GENEL SEKRETER	1
SEKRETER YARDIMCISI	1
BİRİM MÜDÜRÜ	10
MÜDÜR (Şahsa Bağlı)	2
MÜHENDİS	29
MİMAR	4

ŞEHİR PLANCISI	1
TEKNİKER	12
AVUKAT	2
PROGRAMCI	2
MEMUR	46
YARDIMCI HİZMETLİ	40
DAİMİ İŞÇİ	255
GEÇİCİ İŞÇİ	4
İLÇE ÖZEL İDARE PERSONELLERİ	5
GENEL TOPLAM	384

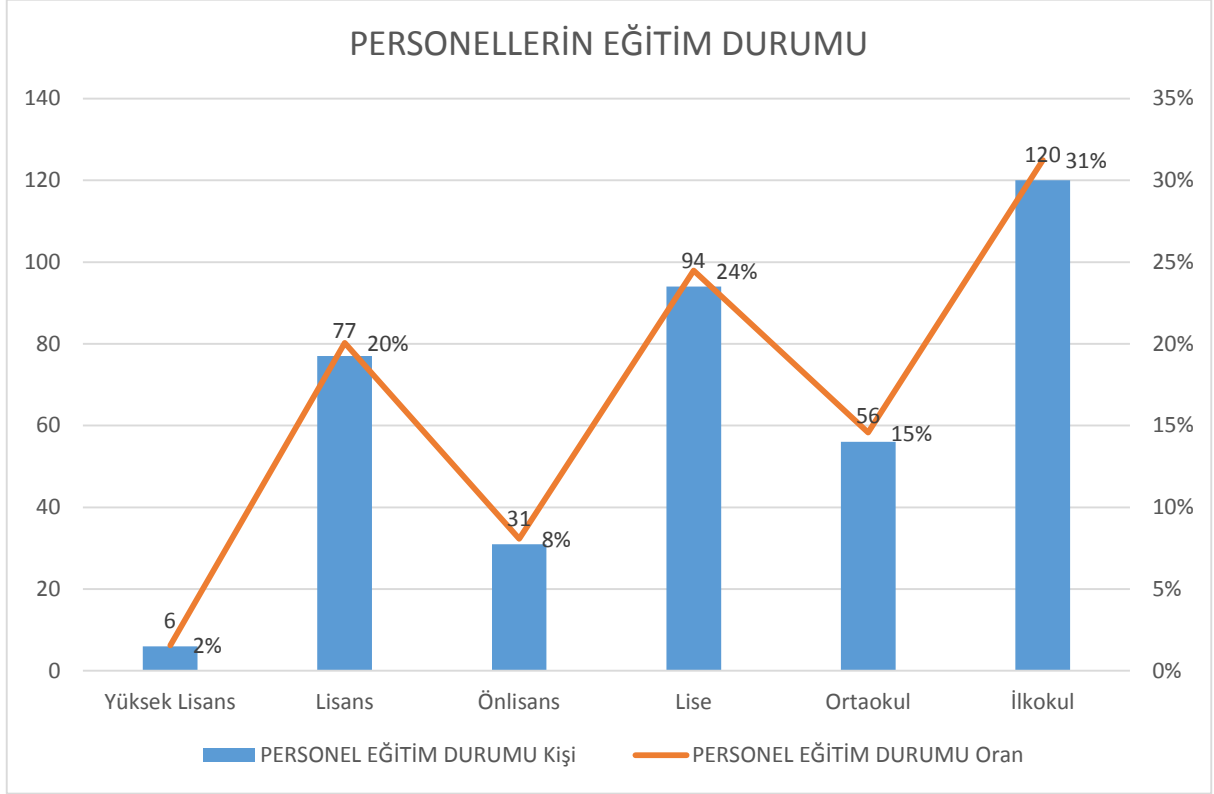
Tablo 65 Batman İl Özel İdaresi Kadro İcmali

Batman İl Özel İdaresi'nin yıllar itibariyle personel dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafik 6 Yıllar İtibariyle Personel Sayıları

Batman İl Özel İdaresi'nin mevcut personellerin eğitim durumu ve eğitim durumunun genel kadro toplamına oranı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafik 7 Personelin Eğitim Durumu

PERSONELİN YAŞ GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI					
Yaş	21-30	31-40	41-50	51+	Toplam
Personel Sayısı	99	102	105	75	381

Tablo 66 Batman İl Özel İdaresi Personel Yaş Dağılımları

ÇALIŞANLARIN HİZMET SÜRESİ		
Çalışma Süresi	Personel	Yüzde
0-5 Yıl	56	15%
6-10 Yıl	80	21%
10-15 Yıl	110	29%
16-20 Yıl	80	21%
26-30 Yıl	40	10%
30+	15	4%
Toplam	381	

Tablo 67 Batman İl Özel İdaresi Personel Hizmet Süresi

3. MALİ YAPI

Batman İl Özel İdaresi'nin mali yapısına 2009-2013 yılları için bakılmış ve gelişmeler geleceğe ilişkin beklentilerde dikkate alınmak suretiyle değerlendirilmiştir.

2013 sonunda harcama toplamı 194,3 milyon TL, gelir toplamı 172,7 milyon TL düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu rakamlar içinde il müdürlüklerinden tahsis edilen tutarlarda bulunmaktadır.

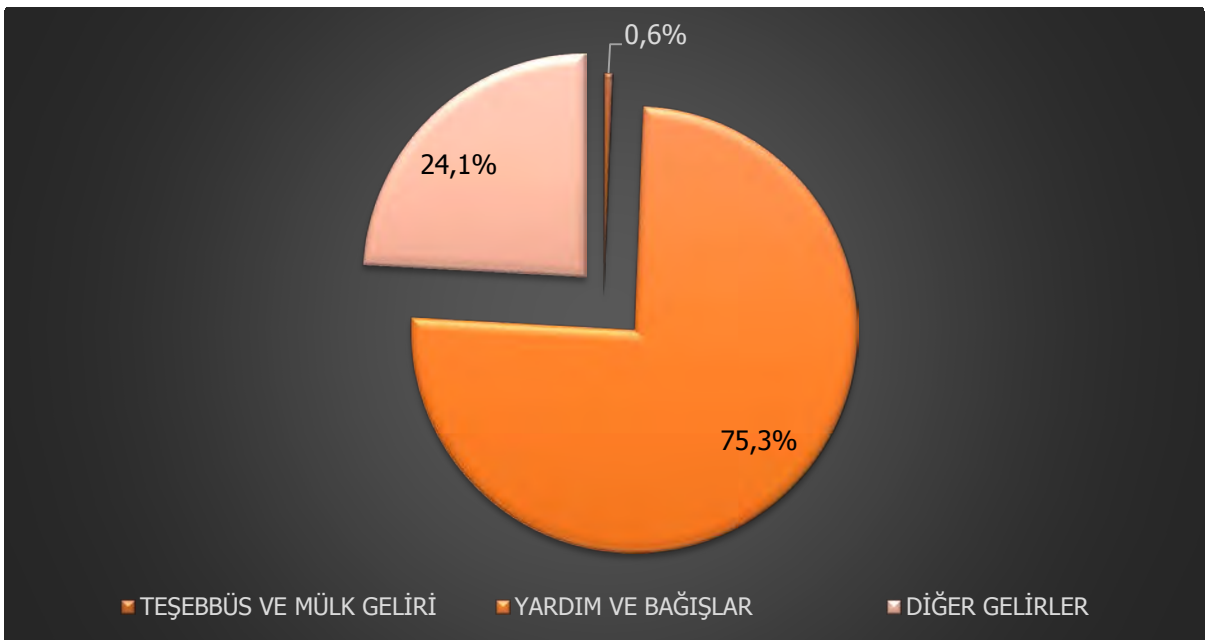
	2009	2010	2011	2012	2013
Gelir	84.498.546,66	98.230.213,32	168.345.827,64	142.351.974,71	172.704.704,51
Gider	62.338.414,47	88.561.382,96	98.971.574,84	119.478.573,82	194.323.153,61

Tablo 68 Bütçe Dengesi

2009-2013 ARASI GELİRLERİN DAĞILIMI					
	2009	2010	2011	2012	2013
VERGİ GELİRLERİ	63.924,68	16.326,00	32.476,62	12.423,35	5.000,00
TEŞEBBÜS VE MÜLK GELİRİ	737.116,25	969.749,25	901.591,17	834.253,31	1.047.551,67
YARDIM VE BAĞIŞLAR	61.190.832,53	71.874.673,61	137.027.218,68	105.631.806,91	130.007.645,37
DİĞER GELİRLER	22.202.201,47	25.369.464,46	30.384.541,17	35.873.491,14	41.644.507,47
SERMAYE GELİRİ	304.471,73	-	-	-	-
TOPLAM	84.498.546,66	98.230.213,32	198.345.827,64	142.351.974,71	

Tablo 69 2009-2013 Arası Gelirlerin Dağılımı

2013 yılı gelirlerinin yüzdesel dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

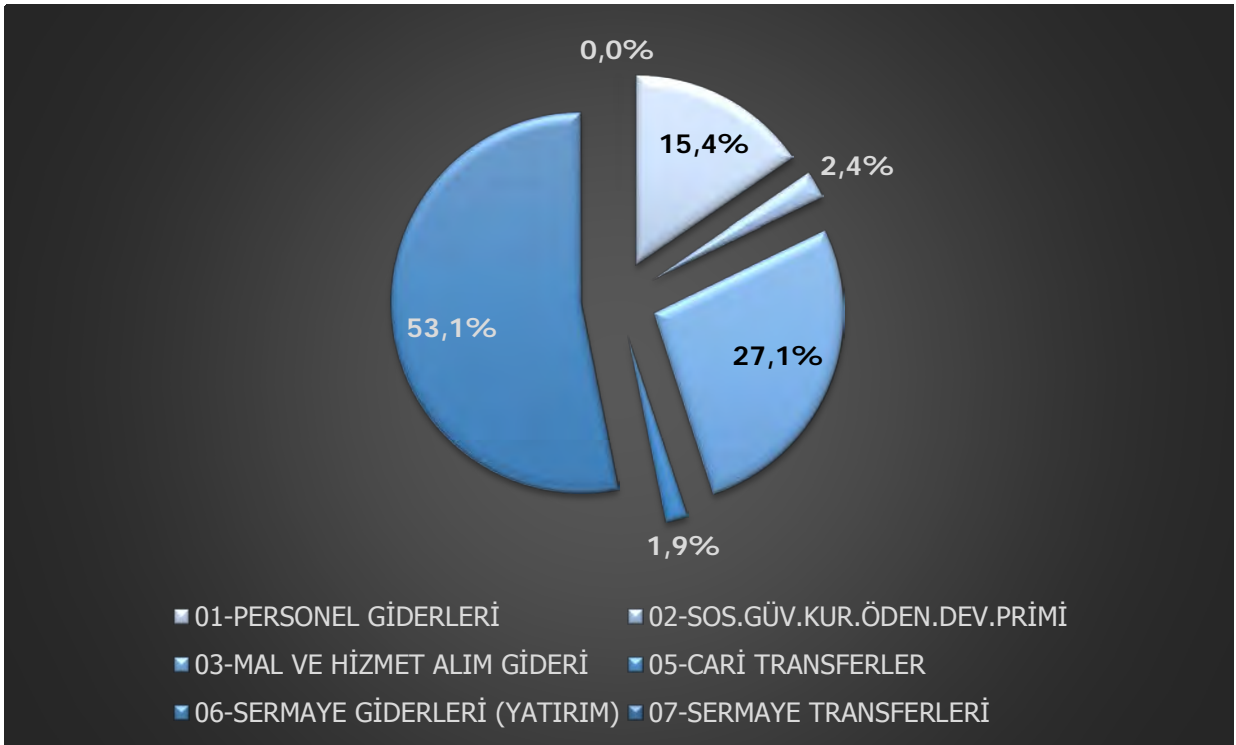

Grafik 8 2013 Yılı Gelirlerinin Dağılımı

2009-2013 ARASI GİDERLERİN DAĞILIMI					
	2009	2010	2011	2012	2013
01-PERSONEL GİDERLERİ	15.517.968,35	16.713.636,36	19.345.508,11	23.621.541,46	29.956.277,94
02-SOS.GÜV.KUR.ÖDEN.DEV.PRİMİ	2.772.758,25	3.075.822,53	3.409.071,37	4.125.534,78	4.695.207,24
03-MAL VE HİZMET ALIM GİDERİ	15.432.614,27	20.387.725,38	32.571.768,00	38.673.189,79	52.685.154,03
04-FAİZ GİDERLERİ	-	-	-	-	-
05-CARİ TRANSFERLER	2.162.462,57	2.804.449,03	2.793.295,96	2.795.298,00	3.716.118,52
06-SERMAYE GİDERLERİ (YATIRIM)	25.245.287,45	45.541.126,66	40.766.014,24	50.067.764,60	103.204.859,27
07-SERMAYE TRANSFERLERİ	1.207.323,58	38.623,00	85.917,16	195.245,19	65.526,61
09-YEDEK ÖDENEK	-	-	-	-	-
TOPLAM	62.338.414,47	88.561.382,96	98.971.574,84	119.478.573,82	194.323.153,61

Tablo 70 2009-2013 Arası Giderlerin Dağılımı

Batman İl Özel İdaresi 2013 yılı giderlerinin yüzdesel dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafik 9 2013 Yılı Giderlerinin Dağılımı

4. BİLGİ VE TEKNOLOJİK YAPI

a) Bilgi İşlem Yapısı

Batman İl Özel İdaresi'nde kullanılan bilgisayar donanımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

DONANIMLAR	
Donanım	Adet
Server	1
Yedekleme Ünitesi	1
PC	80
Laptop	9
Lazer Yazıcı	41
Lazer Yazıcı (Fax Özellikli)	12
Fotokopi Makinası	3
Plotter (Grafik ve Çizim Yazıcısı)	2
Güç Kaynağı	80
Projeksiyon Cihazı	2
Kamera Sistemi	2

Tablo 71 Batman İl Özel İdaresi Bilgi İşlem Donanım Envanteri

Batman İl Özel İdaresi'nde kullanılan bilgisayar yazılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

YAZILIMLAR
Microsoft Windows İşletim Sistemleri
Microsoft Office 2010
Güvenlik Duvarı Fortigate
Antivürüs EsedNod32

Tablo 72 Batman İl Özel İdaresi Bilgi İşlem Yazılım Envanteri

b) Araç Parkı

Resim 9 Batman İl Özel İdaresi Araçları

ARAÇ LİSTESİ		
SIRA NO	ARAÇ VE MAKİNANIN CİNS VE ÖZELLİĞİ	ADEDİ
1	BİNEK ARAÇ (BENZİNLİ)	9
2	BİNEK ARAÇ (DİZEL)	1
3	BİNEK ARAÇ (DİZEL) (VALİLİK EMRİNDE)	3
4	PKAP (4X2)	3
5	PKAP (4X4)	8
6	PKAP (4X4) (VALİLİK EMRİNDE)	1
7	CORNECT (VALİLİK EMRİNDE)	3
8	MİNİBÜS VİP (VALİLİK EMRİNDE)	1
9	MİNİBÜS (VALİLİK EMRİNDE)	1
10	MİNİBÜS	4
11	PANELVAN	1
12	CENAZE NAKİL ARACI	2
13	DAMPERLİ KAMYON (BMC 14, MERCEDES 10 ADET)	24
14	DAMPERLİ KAMYON (BIÇAKLI MERCEDES 3 ADET)	3
15	AKAR-YAKIT TANKERİ (10000 LİTRE KAPASİTELİ)	1
16	VİDANJÖR (5000 TEMİZSU 8000 PİS SU KAPASİTELİ)	1
17	BMC FATİH SU TANKERİ	1
18	MAN SU TANKERİ	2
19	MAN SEYYAR TAMİR ARACI	1
20	MERCEDES SEYYAR TAMİR ARACI	1
21	FORD ÇÖP KAMYONU	2
22	BMC FATİH ASFALT YAMA ROBOTU	1
23	ÇEKİCİ (TREYLER 1 İVECO, 1 MAN)	2
24	LOWBET SAL	4
25	TRAKTÖR TİPİ KANAL KAZICI	4
26	LODER YÜKLEYİCİ (1 CAT, 3 KOMATSU, 2 HİTACHİ)	6
27	GREYDER (5 MİTSUBUSHİ, 3 CAT 120M)	8
28	PALETLİ EKSKAVATÖR (1 CAT, 4 HİTACHİ)	5
29	DOZER (2 D7G, 1 D7E)	3
30	SİLİNDİR (2 HAM, 1 CAT)	3
31	BAHÇE TRAKTÖRÜ	1
32	FORKLİFT	1
33	FORD İTFAİYE ARACI (EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ EMRİNDE)	1
34	TOPLU TAŞIMA ARACI YARIM OTOBÜS	1
		113
KİRALIK ARAÇLAR		
1	BİNEK HİZMET ARACI	12
2	4X4 ARAZİLİ PKAP	15
3	TOPLU TAŞIMA ARACI MİNİBÜS, YARIM OTOBÜS	6
		33
GENEL TOPLAM		146

Tablo 73 Batman İl Özel İdaresi Araç Envanteri

Batman İl Özel İdaresi tarafından kiralanılan araçlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

KİRALIK ARAÇLAR		
Sıra No	Markası	Türü
1	AUDI	Binek Araç
2	Fluence	Binek Araç
3	Fluence	Binek Araç
4	Fluence	Binek Araç
5	Fluence	Binek Araç
6	Fluence	Binek Araç
7	Fluence	Binek Araç
8	Fluence	Binek Araç
9	Fluence	Binek Araç
10	Fluence	Binek Araç
11	Fluence	Binek Araç
12	Fluence	Binek Araç
13	Mitsubishi	4X4 Arazili Pick-Up
14	Mitsubishi	4X4 Arazili Pick-Up
15	Mitsubishi	4X4 Arazili Pick-Up
16	Mitsubishi	4X4 Arazili Pick-Up
17	Mitsubishi	4X4 Arazili Pick-Up
18	Mitsubishi	4X4 Arazili Pick-Up
19	Mitsubishi	4X4 Arazili Pick-Up
20	Mitsubishi	4X4 Arazili Pick-Up
21	Mitsubishi	4X4 Arazili Pick-Up
22	Mitsubishi	4X4 Arazili Pick-Up
23	Mitsubishi	4X4 Arazili Pick-Up
24	Mitsubishi	4X4 Arazili Pick-Up
25	Mitsubishi	4X4 Arazili Pick-Up
26	Mitsubishi	4X4 Arazili Pick-Up
27	Mitsubishi	4X4 Arazili Pick-Up
28	Master 14+1	Minibüs
29	Master 14+1	Minibüs
30	Master 14+1	Minibüs
31	Otokar Midibüs	Midibüs
32	Otokar Midibüs	Midibüs
33	Otokar Midibüs	Midibüs

Tablo 74 Batman İl Özel İdaresi Kiralık Araç Listesi

5. BATMAN İL ÖZEL İDARESİ VERİLERİ

I. YOL İCMALİ

Yolun Cinsi	I. DERECE ÖNCELİKLİ KÖY YOLLARI		II. DERECE KÖY YOLLARI
	Köy	Km	Km
Beton Yol	0	8,64	4,54
Asfalt Kaplama	237	940,08	20,38
Stabilize Kaplama	180	783,31	20,99
Tesviye Yapım	80	467,99	45,09
Mutasavver Yol	25	96,3	-
Genel Toplam	522	2.296,32	91

Tablo 75 Batman İl Özel İdaresi Yol Envanteri

Resim 10 Yol Çalışmalarından Bir Görüntü

II. ORTAK OLUNAN ŞİRKETLER

Kuruluş	BEYSAN A.Ş. Batman Beton Yapı Elamanları Sanayi ve Anonim Şirketi
Kuruluş Tarihi	7.3.1991
Pay Oranı	6,96%
Şirketin kum yıkama-eleme tesisi, 1 adet lastikli Komatsu kepçe, 4 adet yürüme bandı ve 5 katlı yıkama eleği bulunmaktadır.	
Kuruluş	BAÇIRTAŞ A.Ş. Batman Pamuk Pres ve Çırçır Sanayi Ticaret Anonim Şirketi
Kuruluş Tarihi	21.6.1988
Pay Oranı	12,35%
Şirketin 40 adet çırçır makinası, 1 adet 60 tonluk kantar, 1 adet pres makinası vb. demirbaşları bulunmaktadır.	

Tablo 76 Batman İl Özel İdaresi'nin Ortak Olduğu Şirketler

Ayrıca ilimize bağlı Beşiri ilçesi Örmegözü Köyü sınırları dâhilinde 1995 yılında kurulan Organize Sanayi Bölgesi Başkanlığına, Müdürlüğümüz %0,4 oranında ortak olmuş, kuruluş tarihinden bu güne kadar hissemize düşen paylar Organize Sanayi Bölgesi Başkanlığı hesabına yatırılmıştır.

Resim 11 Yol Açma ve Kurtarma Faaliyetleri

Resim 12 Çöp Toplama Hizmetleri

Resim 13 Kantar Köprüsü

6. PAYDAŞ ANALİZİ

Stratejik Planın temel unsurlarından olan katılımcılığın artırılması, Özel İdarenin etkileşim içinde olduğu tarafların görüşlerinin alınmasına bağlı olduğu için paydaşların belirlenmesi ve paydaş görüşlerinin stratejik plan çalışmalarında değerlendirilmesi oldukça önemsenmiştir.

Paydaşlarla yürütülecek bu çalışmalar, stratejik planın sahiplenilmesini sağlayacak ve uygulama şansını artıracaktır. Diğer yandan, verdiğimiz kamu hizmetlerinin yararlanıcı ihtiyaçları doğrultusunda şekillendirilebilmesi için yararlanıcıların taleplerinin bilinmesi gerekir. Bu nedenle durum analizi kapsamında paydaş analizinin yapılması çok önemlidir.

Stratejik Planlamaya İlişkin Kılavuzda paydaşlar, kuruluşun ürün ve hizmetleri ile ilgisi olan, kuruluştan doğrudan veya dolaylı, olumlu ya da olumsuz yönde etkilenen veya kuruluşu etkileyen kişi, grup veya kurumlar şeklinde tanımlanmıştır. Paydaşlar, iç ve dış paydaşlar ile yararlanıcılar/müşteriler olarak sınıflandırılmaktadır.

İç Paydaşlar: Kuruluştan etkilenen veya kuruluşu etkileyen kuruluş içindeki kişi, grup veya (varsa) ilgili/bağlı kuruluşlardır. Kuruluşun çalışanları, yöneticileri ve kuruluşun bağlı olduğu bakan, iç paydaşlara örnek olarak verilebilir.

Dış Paydaşlar: Kuruluştan etkilenen veya kuruluşu etkileyen kuruluş dışındaki kişi, grup veya kurumlardır. Kuruluş faaliyetleriyle ilişkisi olan diğer kamu ve özel sektör kuruluşları, kuruluşa girdi sağlayanlar, sendikalar, ilgili sektör birlikleri dış paydaşlara örnek olarak verilebilir.

Müşteriler (Yararlanıcılar): Kuruluşun ürettiği ürün ve hizmetleri alan, kullanan veya bunlardan yararlanan kişi, grup veya kurumlardır. Müşteriler dış paydaşların alt kümesidir.

Batman İl Özel İdaresi'nin iç ve dış paydaşları, aşağıdaki tabloda detaylı olarak belirtilmiştir.

İÇ ve DIŞ PAYDAŞLAR	
Batman İl Özel İdaresi Çalışanları	İç Paydaş
Batman Halkı	Müşteri/Yararlanıcı
Resmi Kurum ve Kuruluşları	Dış Paydaş
Muhtarlar	Dış Paydaş
Sivil Toplum Kuruluşları	Dış Paydaş
Özel Kurum ve Kuruluşlar	Dış Paydaş

Tablo 77 Batman İl Özel İdaresi Paydaş Listesi

ÖNCELİKLENDİRİLMİŞ PAYDAŞ TABLOSU			
Öncelik Sırası	Paydaş Adı	Paydaş Türü	Neden Paydaş
1	Batman Halkı	Müşteri (Yararlanıcı)	Hizmeti alanlar olması nedeniyle yararlanıcılardır
2	Sivil Toplum Kuruluşları	Dış Paydaş	Hizmetin üretilmesini dolaylı etkiledikleri nedeniyle dış paydaştır.
3	Resmi Kurum ve Kuruluşlar	Dış Paydaş	Hizmetin üretilmesine doğrudan ya da dolaylı katkı sağladıkları için dış paydaştır
4	Muhtarlar	Dış Paydaş	Hizmetin üretilmesini dolaylı etkiledikleri için dış paydaştır
5	İl Özel İdaresi Personeli	İç Paydaş	Hizmeti planlama, organize etme, kontrol etme ve üretmekle görevli olduklarından iç paydaştır.
6	Özel Kurum ve Kuruluşlar	Dış Paydaş	Hizmetin üretilmesini dolaylı etkiledikleri nedeniyle dış paydaştır

Tablo 78 Önceliklendirilmiş Paydaş Listesi

Dış paydaş olarak belirlenen tüm birimlere gönderilen anket sonuçları titizlikle değerlendirilmiş ve ortaya çıkan sonuçlar stratejik planın en önemli verileri arasında yer almıştır. Anket çalışmasında kurum çalışmaları, kurumsal çalışmalar ve birimlerden memnuniyet dereceleri sorulmuştur.

KURUM ÇALIŞMALARI	Hiç Katılmıyorum	Az Katılmıyorum	Katılmıyorum	Çok Katılmıyorum	Tam Katılmıyorum
	Kurumumuzun, Batman İl Özel İdaresi'nin "Dış Paydaşı" olduğuna inanıyorum.	35%	15%	35%	5%
Kurumumuz, Batman İl Özel İdaresi'nin çalışmalarına giren konularda benzer faaliyetler yürütmektedir.	20%	35%	35%	5%	5%
Kurumumuz, bugüne kadar Batman İl Özel İdaresi ile koordinasyon kurmuş ve ortak çalışmalarda bulunmuştur.	15%	25%	45%	5%	10%
Kurumumuzun, Batman İl Özel İdaresi ile etkin koordinasyon kurması gerektiğine inanıyorum.	21%	16%	32%	16%	16%
Batman İl Özel İdaresi Geçmiş Dönem Stratejik Planı kurumumuz tarafından incelenmiştir.	25%	25%	40%	5%	5%
Batman İl Özel İdaresi'nin Stratejik Planlama çalışmalarına katılmamız yararlı olacaktır.	0%	20%	55%	10%	15%
Kurumumuzun Stratejik Planlama çalışmaları tamamlanmıştır. (Sadece kamu kurumları tarafından cevaplanacaktır.)	0%	26%	63%	11%	0%
Batman İl Özel İdaresi'nin görev, yetki ve sorumlulukları kurumumuz tarafından bilinmektedir.	9%	17%	35%	22%	17%
Vatandaşların yaşamlarını sağlıklı ve huzurlu bir çevrede sürdürebilmeleri için Batman İl Özel İdaresi'nin sunduğu hizmetler yeterlidir.	14%	36%	41%	9%	0%

Batman İl Özel İdaresi'nin geçmiş dönem hazırlamış olduğu Stratejik Planı inceleyenlerin oranı %50 olarak gerçekleşmiştir. Bu durum, dış paydaşlara bu tür raporların ulaştırılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Belirlenen dış paydaşlardan anket formlarına cevap verenlerin %50'si kendilerini Batman İl Özel İdaresi'nin paydaşı olarak görmektedirler. Yine bu paydaşların %45'i İl Özel İdaresi ile benzer faaliyetler sürdürmektedir.

Yine anket formlarına cevap verenlerden, %60'ı kurumumuz ile ortak çalışma yapmış ve koordinasyon kurmuştur.

Katılımcıların %64'ü etkin koordinasyon kurulması gerektiğine inanmaktadır.

Ankete cevap gönderen katılımcıların, büyük çoğunluğu (%80) stratejik planlama çalışmalarına katılmalarının yararlı sonuçlar doğuracağı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Katılımcılar (%77), kurumumuzun görev, yetki ve sorumlulukları hakkında bilgi sahibi olduklarını ve kurumumuzun toplum açısından oldukça önemli görevler üstlendiğini bilmektedirler. Diğer taraftan, anketlere cevap gönderen katılımcıların %50'si kurumumuzun sunduğu hizmetleri yeterli bulmaktadır.

KURUMSAL ÇALIŞMALAR	Katılım Durumu				
	Hiç Katılmıyorum	Az Katılıyorum	Katılıyorum	Çok Katılıyorum	Tam Katılıyorum
Batman İl Özel İdaresi adından sıkça söz ettiren tanınmış bir kurumdur.	35%	4%	26%	13%	22%
Batman İl Özel İdaresi'nin kurumsal yenilenme çalışmaları yeterli oranda kamuoyunda duyulmaktadır.	18%	45%	27%	5%	5%
Batman İl Özel İdaresi görev alanları hakkında kamuoyu bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarına daha fazla zaman ve emek harcanmalıdır.	35%	17%	30%	0%	17%
Batman İl Özel İdaresi, benzer kurumlar içerisinde daha fazla tanınan bir kurumdur.	9%	36%	36%	14%	5%
Paydaşlar, olası problemlerde yetkililere kolaylıkla ulaşmaktadır.	14%	32%	41%	5%	9%
Faaliyetlerde kamuoyu bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarına daha fazla zaman ve emek harcanmalıdır.	9%	5%	59%	9%	18%

Batman İl Özel İdaresi Yönetiminin kurumsal kültürü sahiplendikleri gözlenmektedir.	5%	32%	45%	14%	5%
Batman İl Özel İdaresi Üst Yönetimine kolaylıkla ulaşılabilmektedir.	22%	0%	52%	22%	4%
Batman İl Özel İdaresi Üst Yönetimi, kurumsal gelişim çalışmalarına geniş katılımı sağlamaktadırlar.	13%	35%	39%	9%	4%
Batman İl Özel İdaresi etkili ve önemli kamu kurumlarından birisidir.	13%	9%	35%	17%	26%
Batman İl Özel İdaresi hizmetlerinin toplumsal hayata olumlu katkısı vardır.	17%	17%	30%	17%	17%
Batman İl Özel İdaresi'nin "Tarihi ve kültürel mirasını, 21. yüzyılın dinamizmi ile sentezleyerek, vatandaş odaklı, yenilikçi, şeffaf ve katılımıcılığı esas alan, toplumsal gelişme sürecinde liderlik rolü üstlenmiş bir kamu kuruluşu olmaktadır." vizyonu Batman'ın geleceğine yön verme hususunda yeterlidir.	9%	26%	48%	13%	4%
Batman İl Özel İdaresi'nin gerçekleştirmiş olduğu çalışma ve faaliyetler Batman halkını yakından ilgilendirmektedir.	22%	9%	35%	17%	17%
Batman İl Özel İdaresi sosyal, kültürel ve ekonomik yönden Batman'ın gelişmesine katkı sağlayıcı önemli hizmetler sunmaktadır.	13%	17%	48%	13%	9%
Batman İl Özel İdaresi zihinsel, fiziksel ve psikososyal açıdan Batman halkının yetkinleşmesine katkı sağlayacak hizmetler sunmaktadır.	13%	26%	48%	4%	9%
Batman İl Özel İdaresi çağdaş yaşam şartlarını sağlamak için gerekli proje ve planlamaları yapmaktadır.	9%	26%	48%	13%	4%
Batman İl Özel İdaresi Batman halkının yaşam kalitesini yükseltecek tüm hizmetleri sunmak için çalışmaktadır.	9%	13%	57%	9%	13%
Batman İl Özel İdaresi hizmetlerin sunumunda kararlılık ve süreklilik gözetmektedir.	4%	13%	52%	13%	17%
Batman İl Özel İdaresi hizmetlerin planlanmasında ve sunumunda tarafsız davranmaktadır.	30%	26%	30%	0%	13%
Batman İl Özel İdaresi kamu kurum ve kuruluşları ile müşterek projeler üretmekte, kamu kurum ve kuruluşlarına karşılıksız destek olmaktadır.	9%	43%	35%	9%	4%
Genişleyen hizmet sınırları ve artan nüfus karşısında Batman İl Özel İdaresi hizmet ve faaliyetleri düzenli olarak devam edebilmektedir.	4%	17%	52%	13%	13%
Kamu hizmetlerine dönük başarılı faaliyet ve projeler Batman İl Özel İdaresince desteklenmektedir	9%	13%	61%	13%	4%
Batman halkının bilinç düzeyinin artırılmasına yönelik etkinlik ve hizmetlere büyük önem verilmektedir	9%	43%	39%	0%	9%
Batman halkının görüş, öneri, dilek ve şikâyetleri dikkate alınmaktadır.	9%	43%	35%	4%	9%
Batman İl Özel İdaresi faaliyetleri planlarken ve yürütürken diğer idarelerle birlikte hareket etmektedir.	4%	26%	52%	13%	4%

Anketi cevaplayan katılımcıların %65'i, kurumumuzu adından sıkça söz ettiren bir kurum olarak görmekte birlikte, kurumsal yenilenme çalışmalarının yeterince kamuoyuna duyurulmadığı (%64) ifade edilmektedir.

Ayrıca katılımcılarca (%48) kamuoyu bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarına daha fazla emek ve zaman harcanması gerektiği düşünülmektedir. Ancak yine de katılımcılar, İl Özel İdaresi'nin benzer kurumlar arasında daha fazla tanınan bir kurum olarak görmektedirler. (%55)

Ankete katılan katılımcıların %55'i olası problemler için kurum yetkililerine kolayca ulaşabilmektedir.

Kurumumuz vizyonunu yeterli bulanların oranı %65 olup, kurumumuz faaliyetlerinin Batman halkını yakından ilgilendirdiği bilinmektedir. (%70)

Ankete cevap veren kurumlardan %61'i Batman halkının zihinsel, fiziksel ve psikososyal açıdan yetkinleşmesine katkı sağlayacak hizmetler sunacağını düşünmektedir. Diğer taraftan, katılımcıların %65'i, proje ve planlamalarının çağdaş yaşam şartlarını sağlamaya yönelik olduğunu düşünmektedir.

Ankete katılanların %83'ü hizmet sunumumuzda kararlılığı ve süreklilik gözettiğimizi, ayrıca %43'ü faaliyetleri yürütürken tarafsız davrandığımızı düşünmektedir.

Ankete katılanların %48'i kurumumuzun diğer kamu kurum ve kuruluşları ile yürütülen müşterek projelere karşılıksız destek verdiğini düşünmektedir.

Diğer taraftan, katılımcıların %78'i, hizmet sınırları ve artan nüfus karşısında hizmet ve faaliyetleri düzenli olarak sürdürdüğünü düşünmektedir.

Yine katılımcıların %78'i, kamu hizmetlerine dönük başarılı faaliyet ve projelerin kurumumuz tarafından desteklendiğini düşünmektedir.

Batman İl Özel İdaresi'nin halkın bilinç düzeyinin arttırılmasına yönelik etkinlik ve hizmetlere büyük önem vermediğini düşünenlerin oranı %48 olarak ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların %52'si görüş, şikâyet, öneri ve dileklerinin dikkate alınmadığını düşünmektedir.

Katılımcıların sadece %30'u faaliyetleri planlarken ve yürütürken diğer idarelerle birlikte hareket edilmediğini düşünmektedir.

Ayrıca dış paydaşlara kurumumuz bünyesindeki birimlerden memnuniyet dereceleri sorulmuş ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Birimler	Çok Memnunu m	Orta Düzeyde Memnunu m	Memnunu m	Memnu n Değilim	Hiç Memnu n Değilim	Fikri m Yok
Destek Hizmetleri Müdürlüğü	8%	42%	33%	17%	0%	0%
İmar ve Kentsel İyileştirme Müdürlüğü	15%	31%	31%	15%	8%	0%
İşletme Müdürlüğü	0%	46%	15%	0%	0%	38%
Mali Hizmetler Birim Müdürlüğü	8%	17%	42%	8%	8%	17%
Su ve Kanal Hizmetleri Müdürlüğü	25%	33%	8%	17%	0%	17%
Plan Proje Yatırım ve İnşaat Müdürlüğü	0%	50%	17%	33%	0%	0%
Yol ve Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü	25%	25%	17%	33%	0%	0%
Encümen Müdürlüğü	15%	23%	38%	0%	0%	23%
Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü	8%	38%	23%	0%	8%	23%
İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü	8%	42%	25%	17%	0%	8%
Yapı Denetim Müdürlüğü	11%	44%	11%	11%	11%	11%
Kültür ve Sosyal İşler Müdürü	9%	36%	18%	9%	9%	18%
Sivil Savunma Uzmanı	8%	50%	25%	0%	0%	17%
Bilgi İşlem Müdürlüğü	8%	33%	25%	8%	8%	17%

7. GÜÇLÜ VE ZAYIF YÖNLER, BATMAN İÇİN FIRSATLAR VE TEHDİTLER

Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan “Kamu İdareleri için Stratejik Planlama Kılavuzu’nda, Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler Analizi (GZFT) kuruluşun kendisinin ve kuruluşu etkileyen koşulların sistematik olarak incelendiği bir yöntem olarak tanımlanmıştır. Bu kapsamda, kuruluşun güçlü ve zayıf yönleri ile kuruluş dışında oluşabilecek fırsatlar ve tehditler belirlenmekte, bu analiz stratejik planlama sürecinin diğer aşamalarına da temel teşkil etmektedir.

GZFT Analizi, mevcut durum analizi kapsamında yapılmakta olup, kuruluş içi analiz ve çevre analizinde kullanılabilir temel yöntemlerden birisidir. Bu analizde kullanılan tanımlar aşağıdadır.

Güçlü yönler, kuruluşun amaçlarına ulaşması için yararlanılabileceği olumlu hususlardır. Zayıf yönler ise kuruluşun başarılı olmasına engel teşkil edebilecek eksiklikler, diğer bir ifadeyle, aşılması gereken olumsuz hususlardır. Belirlenecek güçlü yönler kuruluşun hedeflerine, zayıf yönler ise kuruluşun alacağı tedbirlere ışık tutacaktır.

Fırsatlar, kuruluşun kontrolü dışında gerçekleşen ve kuruluşu avantaj sağlaması muhtemel olan etkenler ya da durumlardır. Tehditler ise, kuruluşun kontrolü dışında gerçekleşen, olumsuz etkilerinin engellenmesi veya sınırlandırılması gereken unsurlardır.

Stratejik Planın önemli bir unsuru olan GZFT Analizi, paydaş anket sonuçlarından, kurum çalışanlarının görüşlerinden, Batman ile ilgili hazırlanan araştırma ve raporların incelenerek değerlendirilmesi sonrasında ortaya çıkmıştır.

Bu kapsamda yapılan çalışmalar sonrasında ortaya çıkan GZFT verileri aşağıdadır. Bu veriler, amaç ve hedeflerin belirlenmesi, strateji ya da faaliyetlerin şekillenmesinde önemli ölçüde kullanılmıştır. Bu yöntemle hazırlanan Plan, katılımcı bir yapıya kavuşmuş, sorunların tespitinde ve çözümlerin üretilmesinde kalıcı bir çalışma olarak ortaya konulmuştur.

GÜÇLÜ YÖNLER

Karar organlarının uyumlu çalışması,
Yerel yönetimlerin yetki, görev, sorumluluk ve gücünün artması,
Yerel medyanın etkin kullanılması ve bilgi ekranları ile halka hizmetlerin duyurulması
Sosyal medyanın aktif olarak kullanılarak halka hizmetlerin duyurulması ve beklentilerin alınması,
Projelerin üretilerek AB ve Kalkınma Ajansından destek sağlanması,
DİKA üyeliği,
Hizmet edilen toplumda uyandırılan güven,
Kurum Web sayfasının aktif olması,
Makine parkımızın yeterli oluşu,
Taşıt Takip Sisteminin kullanılması,
İlçelerde şantiye ağımızın mevcut olması,
Mahalli müşterek niteliğindeki hizmetlerin yerine getirilmesinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarına verilen güçlü destek,
PDKS ile personel takibinin yapıyor olması,
Akaryakıt istasyonunun varlığı,
Personel eğitim seviyesinin yüksek olması

ZAYIF YÖNLER

Kent kültürü ve kentlilik bilincinin yeterince gelişmemiş olması,
Kurum çalışanları için düzenlenen sosyal ve kültürel etkinliklerin az olması,
Tarıma elverişli arazilerin yeterince korunamaması,
Tarımsal yayım ve haberleşme eksikliği,
Kapsamlı tarımsal envanter çalışmasının olmaması,
İl Özel İdareleri'nin öz kaynaklarının az olması,
Sürekli değişen ve eklenen yasalar sonucu kurumsal yapı bütünlüğünün sağlanamaması,
Doğal kaynak suları envanterinin yetersizliği,
Kamulaştırma işlemlerinin zorluğu ve bedelinin yüksek oluşu nedenleri ile hizmetlerin etkinliğinin azalması,
Kalifiye ve yetkin personel eksikliği,
Hizmetiçi eğitimlerin yetersizliği,
Turizm ve kültürel alanda tanıtım eksikliği,
Dağınık ve imarsız yerleşimin varlığı,
İç kontrol sisteminin etkin olmaması,
Süreç yönetim ve performans sisteminin kurulmamış olması,

FIRSATLAR

Havaalanı, demiryolu ulaşım ağına sahip olunması,
Üniversitenin varlığı,
Tekstilkent altyapısının kurulması,
Güçlü ve katılımcılığa açık yerel yönetim anlayışının gelişmesi,
Kamu yönetimi reformları ile bürokrasinin yeniden yapılandırılması,
İlimizde ulaşım sorununun bulunmaması,
Tarım ve turizmin çeşitlendirilmesine uygun imkânların bulunması (inanç, av, doğa, arkeoloji, termal vb.),
Spora, eğitime ve sosyal hizmetlere destek verilmesi,
İlimizin iklim olarak uzun inşaat sezonuna imkân tanınması,
Doğalgaz projesi ile ilimizde doğalgaz kullanımı,
Jeotermal enerji,
Petrolün varlığı ve buna bağlı yapılan yatırımlar

TEHDİTLER

Sanayileşmenin getirdiği çevre sorunları,
İlimizin yoğun göç alması,
Genç ve nitelikli işgücünün kırsal alanlardan göçü,
üretken faktörlerin kaybı ve nüfusun yaşlanması,
Kanun ve yönetmeliklerin sık değişmesi,
Fizibilitesiz ve plansız yatırımlar,
Yer altı ve yer üstü su kaynaklarının plansız
kullanımı,
Tarım arazilerinin tarım dışı kullanımı,
Tarımsal ilaç ve gübre tüketiminin kontrol
edilememesi,
Küresel ısınma ve kuraklık,
Tarım alanlarında anız yakmalar nedeniyle sık sık
yaşanan yangın ve çevre kirliliği,
İlimizin 1. ve 2. derecede deprem kuşağında
oluşu,
Orman ve yeşil kuşağın az olması,
Çarpık kentleşmenin sürmesi,
Sanayi yatırımlarının il merkezinde ve tarım
alanlarında yoğunlaşması

E. AMAÇ VE HEDEFLER

Hazırlanan 2015-2019 Stratejik Planında 6 amaç yer almaktadır. Bu amaçlar gelecek dönemde kurumumuzun vatandaşa yerel hizmet sunumunda öncelikli hizmet sunacağı alanları ortaya koymakta ve tanımlamaktadır. 6 amaç altında 25 hedef bulunmaktadır. Hedefler, nihai amacı sağlamaya yönelik olarak hayata geçirilecek öncelikli alt alanları belirlemekte, stratejiler ise faaliyetlerin çerçevesini çizmektedir

Stratejik planımız Misyon, Vizyon ve Temel değerlerden sonra amaçların ve amaçlara ilişkin açıklamaların yer aldığı bu bölümle devam etmektedir. Amaçlar alt stratejik hedeflere ayrılmış ve hedeflerin niçin seçildiğine ilişkin kısa değerlendirmeler yapılmıştır. Her hedefe ait stratejiler ve performans göstergeleri belirlenmiştir. Amaç ve hedeflere yönelik hangi faaliyetlerin gerçekleştirileceği ve maliyetleri 2015-2019 yılları arası hazırlanacak performans programlarında ortaya konulacaktır.

AMAÇ 1	HİZMET KALİTESİNİN SÜREKLİLİĞİNİ SAĞLAYARAK KIRSALDA YAŞAYAN HALKIMIZIN EĞİTİM, SPOR, SOSYAL VE KÜLTÜREL ALANLARDA GELİŞMESİNİ ARTIRMAK, İLİMİZİN TURİZM POTANSİYELİNE YÖNELİK ÇALIŞMALARLA DESTEK VERMEK
HEDEF 1.1	İLİMİZDE BULUNAN EĞİTİM KURUMLARININ KALİTESİNİN YÜKSELMESİNE KATKIDA BULUNULMASI, YENİ KURUM BİNALARININ MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ İLE BİRLİKTE YAPILMASI VE MEVCUT BİNA, TESİS, ARAÇ VE GEREÇLERİN BAKIM VE ONARIMININ PERİYODİK OLARAK GERÇEKLEŞTİRİLMESİ
HEDEF 1.2	İLİMİZİN TANITIMINI SAĞLAMAK İÇİN KÜLTÜREL FAALİYETLERE VE TURİZM FAALİYETLERİNE DESTEK VERİLMESİ
HEDEF 1.3.	SPORTİF FAALİYETLERİN AKSAMADAN YAPILABİLMESİ VE HER YAŞTA VATANDAŞIN SPORTİF ETKİNLİKLERE KATILABİLMESİ İÇİN SPOR TESİSLERİNİN İHTİYAÇ DUYDUĞU BAKIM ONARIM VE MALZEMELERİN ALIM İŞLERİN YÜRÜTÜLMESİ
HEDEF 1.4.	SAĞLIĞA YÖNELİK PROJELERE DESTEK VEREREK HALKIMIZIN SAĞLIĞINA YÖNELİK HİZMETLERİN SUNULMASI
HEDEF 1.5.	KIRSALDA YAŞAYAN VATANDAŞLARIMIZ ve ÇOCUKLARIMIZ İÇİN KÜLTÜREL ve SOSYAL PROJELERİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ

AMAÇ 2	KAYNAKLARIN (İNSAN, PARA, MALZEME, VB.) EN UYGUN VE EN VERİMLİ ŞEKİLDE KULLANILMASINI SAĞLAYARAK HİZMET VE FAALİYETLERİ EKONOMİK VE ETKİN BİR ŞEKİLDE YERİNE GETİRMEK VE KURUMSAL KAPASİTEYİ ARTTIRMAK
HEDEF 2.1	İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİNİN KURUMSAL YÖNETİM VE VERİMLİLİK ESASLARINA YÖNELİK GELİŞTİRİLMESİ, ÇALIŞANLARIN KAPASİTE, VERİMLİLİK VE MOTİVASYONLARININ ARTTIRILMASINA YÖNELİK ÇALIŞMALARIN YAPILMASI
HEDEF 2.2.	BATMAN İL ÖZEL İDARESİ'NİN YAPTIĞI İŞ VE EYLEMLERİN, ALINAN KARARLARIN HUKUKA VE MEVZUATA UYGUN OLMASININ SAĞLANMASI
HEDEF 2.3.	KALİTE VE ZAMAN KRİTERLERİNİ GÖZETEREK SATINALMA FAALİYETLERİNİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ VE DESTEK HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ
HEDEF 2.4	HİZMET SÜREKLİLİĞİ VE HİZMET KALİTESİNİN ARTTIRILMASI İÇİN MAKİNE PARKININ FAAL TUTULMASI
HEDEF 2.5.	MİSYONUN ETKİN OLARAK SÜRDÜRÜLMESİ, VİZYONUN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ İÇİN KAYNAK İHTİYACININ KARŞILANMASI, FİNANSAL YÖNETİMİN YAPILANMASI VE BÜTÇELEME-RAPORLAMA KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ İÇİN MALİ YÖNETİMİN GÜÇLENDİRİLMESİNİN SAĞLANMASI
HEDEF 2.6.	GENEL BÜTÇE İÇİNDEKİ KURUMLAR VE BATMAN İL ÖZEL İDARESİNİN YATIRIM PROGRAMI DÂHİLİNDEKİ PROJE VE YAKLAŞIK MALİYETLERİN HAZIRLANMASI, BUNLARIN ONAYLANMASI, GEREKTİĞİNDE İNŞAATLARIN YAPILMASI VEYA YAPTIRILMASI
HEDEF 2.7.	HİZMETLERİN ZAMANINDA ETKİN, VERİMLİ YÜRÜTÜLMESİ VE HATALARIN ASGARI DÜZEYE İNDİRİLMESİNİN SAĞLANMASI,
HEDEF 2.8.	TEKNOLOJİK AÇIDAN İYİLEŞTİRME ÇALIŞMALARININ YAPILMASI VE ÇALIŞANLARIN DONANIM, YAZILIM VE BİLGİ TEKNOLOJİLERİ BAKIM İHTİYACININ KARŞILANMASI
HEDEF 2.9.	İÇ KONTROL VE ÖN MALİ KONTROL SİSTEMLERİNİN ETKİNLEŞTİRİLMESİ
AMAÇ 3	İL ÖZEL İDARESİ'NİN YETKİLİ OLDUĞU ALANLARDA HUZURLU, SAĞLIKLI, GÜVENLİ VE KALİTELİ BİR KENT YAŞAMI OLUŞTURMAK, ÇEVRE VE DOĞAL KAYNAKLARIN KORUNMASINI SAĞLAMAK
HEDEF 3.1.	HİZMET SINIRLARIMIZ İÇİNDEKİ YERLEŞİM YERLERİNİN ÇEVRE VE STANDARTLARINI YÜKSELTMEK İÇİN YAPILAN TEMİZLİK (ÇÖP TOPLAMA), VE İLAÇLAMA ÇALIŞMALARININ ETKİN BİR ŞEKİLDE YÜRÜTÜLMESİNİN SAĞLANMASI
HEDEF 3.2.	RUHSATSIZ İŞYERLERİNİN ÇALIŞMASININ ÖNLENMESİ
HEDEF 3.3.	HALKIMIZIN SAĞLIĞININ VE HUZURUNUN KORUNMASI İÇİN DENETİM ÇALIŞMALARININ YAPILMASI VE ŞİKAYETLERİN MİNİMUMA İNDİRİLMESİ
HEDEF 3.4.	SORUMLULUK ALANIMIZ İÇİNDE HALKIMIZIN YETERLİ VE SAĞLIKLI İÇME SUYUNA KAVUŞTURULMASI, GRUP VE MÜNFERİT İÇME SUYU TESİSLERİNİN SAĞLIKLI ÇALIŞMASININ TEMİN EDİLMESİ
HEDEF 3.5.	SORUMLULUK ALANIMIZ İÇİNDE KANALİZASYON SİSTEMLERİNİN SAĞLIKLI, ETKİN VE SÜRDÜRÜLEBİLİR HALE GETİRİLMESİ

AMAÇ 4	YOL, EMLAK, YAPI VE İMAR HİZMETLERİ İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTLEŞMEYİ SAĞLAMAK
HEDEF 4.1.	YAŞAM KALİTESİNİN YÜKSELTİLMESİ İÇİN ALT VE ÜST ÖLÇEKLİ PLANLARIN YAPILMASININ VE UYGULANMASININ SAĞLANMASI
HEDEF 4.2.	YOL AĞIMIZDAKİ YOLLARIN MEVCUT DURUMLARININ KORUNMASI, RUTİN OLARAK BAKIM VE ONARIMLARININ YAPILMASI VE YOLLARIN MEVCUT DURUMLARIN İYİLEŞTİRİLMESİ
HEDEF 4.3.	KAÇAK YAPILARI ÖNLEMELİK İÇİN ÇALIŞMALARIN YÜRÜTÜLMESİ ve HİZMET ALANIMIZDAKİ TAŞINMAZLARIN KAMU YARARINA KULLANILMASININ SAĞLANMASI
AMAÇ 5	ACİL DURUM, AFET, SİVİL SAVUNMA, ARAMA VE KURTARITMA HİZMETLERİNİN ETKİN BİR ŞEKİLDE YÜRÜTÜLMESİNİ SAĞLAMAK
HEDEF 5.1	BATMAN GENELİNDE VE ÇEVRE İLLERDE MEYDANA GELEBİLECEK DEPREM, SEL, ÇIĞ, KAYBOLMA, BOĞULMA, TOPRAK KAYMASI VE TRAFİK KAZASI GİBİ OLAYLARA ZAMANINDA, ETKİLİ BİR ŞEKİLDE MÜDAHALE EDEREK BU TÜR OLAYLARDA CAN VE MAL KAYBININ EN AZA İNDİRİLMESİ İÇİN BİLGİLENDİRME FAALİYETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ VE AFETLERE KARŞI KORUMA TEDBİRLERİNİN ÖĞRETİLMESİ
AMAÇ 6	TARIMSAL VE KIRSAL KALKINMA İÇİN KAYNAKLARIN ETKİN KULLANILMASINI SAĞLAYARAK VERİMLİLİĞİ ARTTIRMAK
HEDEF 6.1	MODERN YÖNTEMLERİ GELİŞTİREREK TARIMSAL VERİMLİLİĞİN ARTTIRILMASI VE HAYVANCILIĞIN GELİŞTİRİLMESİ İÇİN ÇALIŞMALAR YAPILMASI
HEDEF 6.2	TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ ETKİLİ VE DOĞRU KULLANILMASININ SAĞLANMASI VE VERİMLİLİĞİN ARTTIRILMASI

Tablo 79 Batman İl Özel İdaresi Amaç ve Hedefleri

1. AMAÇ - HİZMET KALİTESİNİN SÜREKLİLİĞİNİ SAĞLAYARAK KIRSALDA YAŞAYAN HALKIMIZIN EĞİTİM, SPOR, SOSYAL VE KÜLTÜREL ALANLARDA GELİŞMESİNİ ARTIRMAK, İLİMİZİN TURİZM POTANSİYELİNE YÖNELİK ÇALIŞMALARA DESTEK VERMEK

HEDEF 1.1. İLİMİZDE BULUNAN EĞİTİM KURUMLARININ KALİTESİNİN YÜKSELMESİNE KATKIDA BULUNULMASI, YENİ KURUM BİNALARININ MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ İLE BİRLİKTE YAPILMASI VE MEVCUT BİNA, TESİS, ARAÇ VE GEREÇLERİN BAKIM VE ONARIMININ PERİYODİK OLARAK GERÇEKLEŞTİRİLMESİ

Stratejiler:

- Milli Eğitim Müdürlüğü bütçesi doğrultusunda aktarılan ödeneklere göre yeni okul projeleri gerçekleştirilmesi.
- Mevcut eğitim binalarının bakım ve onarımları yapılacaktır.
- Ek derslik ihtiyaçlarının ortaya çıkması durumunda çalışmalar yapılacaktır.
- Okulların ihtiyaç duyduğu malzeme alımları için destek verilecektir.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Bakım ve onarımı yapılan okul sayısı	175	180	185

HEDEF 1.2. İLİMİZİN TANITIMINI SAĞLAMAK İÇİN KÜLTÜREL FAALİYETLERE VE TURİZM FAALİYETLERİNE DESTEK VERİLMESİ

- İlimizin turizm potansiyelinin geliştirilmesine yönelik çalışmalara destek verilecek ve tanıtım faaliyetleri yapılacaktır.
- İlimizin tarihi ve kültürel dokusuna ilişkin farkındalığın artırılması için çalışmalar yürütülecektir.
- Kültür ve turizm müdürlüğü bütçesi doğrultusunda tarihi eser onarım projeleri gerçekleştirilecek ve faaliyetler sürdürülecektir.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Kurumumuzun kültür ve turizm faaliyetlerine yönelik çalışmalarından vatandaşların memnuniyet oranı (%)	-	%30	%90

HEDEF 1.3. SPORİF FAALİYETLERİN AKSAMADAN YAPILABİLMESİ VE HER YAŞTA VATANDAŞIN SPORİF ETKİNLİKLERE KATILABİLMESİ İÇİN SPOR TESİSLERİNİN İHTİYAÇ DUYDUĞU BAKIM ONARIM VE MALZEMELERİN ALIM İŞLERİN YÜRÜTÜLMESİ

Stratejiler:

- Spor tesislerinin bakım ve onarım işlemleri yapılacaktır.
- Bütçelenen alanlarda yeni spor tesisleri yapılacaktır.
- İl genelinde spor kulüplerine destek olunacaktır.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Kurumumuzun spor faaliyetlerine yönelik çalışmalarından vatandaşların memnuniyet oranı (%)	-	%70	%100

HEDEF 1.4. SAĞLIĞA YÖNELİK PROJELERE DESTEK VEREREK HALKIMIZIN SAĞLIĞINA YÖNELİK HİZMETLERİN SUNULMASI

Stratejiler:

- Sağlık Müdürlüğü tarafından geliştirilen projelere destek verilecektir.
- İhtiyaç duyulan alanlarda sağlık ocaklarının ve hastanelerin bakımları, onarımları ve malzeme teminleri için aktarılan ödenek doğrultusunda çalışmalar yürütülecektir.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Kurumumuzun sağlık faaliyetlerine yönelik çalışmalarından vatandaşların memnuniyet oranı (%)	%92	%95	%97

HEDEF 1.5. KIRSALDA YAŞAYAN VATANDAŞLARIMIZ ve ÇOCUKLARIMIZ İÇİN KÜLTÜREL ve SOSYAL PROJELERİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ

Stratejiler:

- Köy okullarında park ve oyun alanları yapılacaktır.
- Seyyar platform ile halkımıza sinema ve tiyatro gösterileri düzenlenecektir.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Projelendirilen park ve oyun alanlarının tamamlanma oranı(%)	-	%60	%90
Düzenlenen etkinliklerden vatandaşların memnuniyet oranı (%)	-	%60	%90

2. AMAÇ - KAYNAKLARIN (İNSAN, PARA, MALZEME, VB.) EN UYGUN VE EN VERİMLİ ŞEKİLDE KULLANILMASINI SAĞLAYARAK HİZMET VE FAALİYETLERİ EKONOMİK VE ETKİN BİR ŞEKİLDE YERİNE GETİRMEK VE KURUMSAL KAPASİTEYİ ARTTIRMAK

HEDEF 2.1. İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİNİN KURUMSAL YÖNETİM VE VERİMLİLİK ESASLARINA YÖNELİK GELİŞTİRİLMESİ, ÇALIŞANLARIN KAPASİTE, VERİMLİLİK VE MOTİVASYONLARININ ARTTIRILMASINA YÖNELİK ÇALIŞMALARIN YAPILMASI

Stratejiler:

- Hizmet ihtiyacının gerektirdiği sayıda ve nitelikte personelin, İnsan Kaynakları Yönetimi anlayışı içinde çalışmasını sağlayarak personelin, performans, kariyer ve liyakatine göre istihdam edilmesi sağlanacaktır.
- Özlük haklarının iyileştirilmesi suretiyle çalışanların iş verimliliğini, çalışma ve yaşama standartlarını yükseltmek için çalışmalar yürütülecektir.
- Eğitim ihtiyaç analizleri yapılarak birimler bazında eğitim ihtiyaçları tespit edilerek çalışanların hizmetçi eğitimlere katılması sağlanacaktır.
- Süreç yönetim sistemi ve performans değerlendirme sisteminin geliştirilmesi için çalışmalar yapılacaktır.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Düzenlenen hizmet içi eğitim sayısı	1	2	5
Çalışanların eğitimlerden memnuniyet oranı (%)	%90	%92	%95

HEDEF 2.2. BATMAN İL ÖZEL İDARESİ'NİN YAPTIĞI İŞ VE EYLEMLERİN, ALINAN KARARLARIN HUKUKA VE MEVZUATA UYGUN OLMASININ SAĞLANMASI

Stratejiler:

- Hukuk süreçleri analiz edilerek hukuk davalarında kapasite güçlendirilecektir.
- Mevzuat takip sistemi geliştirilecektir.
- Hizmet birimlerinde hukuksal düzenlemelerle ve sonuçlarıyla ilgili farkındalık artırılacaktır.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Çalışanların tarafından talep edilen hukuki görüşlerin karşılanma oranı (%)	%95	%100	%100

HEDEF 2.3 KALİTE VE ZAMAN KRİTERLERİNİ GÖZETEREK SATINALMA FAALİYETLERİNİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ VE DESTEK HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ

Stratejiler:

- Birimlerin ihtiyaç duyduğu demirbaş, büro, işyeri mal ve malzemeler, makine ve teçhizatlar en kısa sürede en ekonomik ve en son bilgi ve iletişim teknolojisine uygun şekilde tedarik edilecektir.
- Destek hizmetlerinin sunumunda bilgi ve iletişim teknolojilerinden azami ölçüde yararlanılacaktır.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Çalışanların destek hizmetlerinden genel memnuniyet oranı (%)	%90	%95	%100

HEDEF 2.4. HİZMET SÜREKLİLİĞİ VE HİZMET KALİTESİNİN ARTTIRILMASI İÇİN MAKİNE PARKININ FAAL TUTULMASI

Stratejiler:

- Hizmet sürekliliğinin sağlanabilmesi için mevcut araç ve gereçlerimizin bakımları yapılacaktır.
- İhtiyaç duyulan alanlarda yeni araç alımı ve kiralamaları yapılacaktır.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Çalışanların araç bakım ve onarım hizmetlerinden memnuniyet oranı (%)	%95	%100	%100

HEDEF 2.5. MİSYONUN ETKİN OLARAK SÜRDÜRÜLMESİ, VİZYONUN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ İÇİN KAYNAK İHTİYACININ KARŞILANMASI, FİNANSAL YÖNETİMİN YAPILANMASI VE BÜTÇELEME-RAPORLAMA KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ İÇİN MALİ YÖNETİMİN GÜÇLENDİRİLMESİNİN SAĞLANMASI

Stratejiler:

- Misyonu sürdürmek ve vizyonumuzu gerçekleştirmeye yönelik gelir arttırıcı çalışmalar yapılacaktır.
- Bütçenin etkin yönetilmesi sağlanacaktır.
- Bütçe, muhasebe ve finans bilgileri periyodik olarak ilgililere ve kamuoyuna açıklanacaktır.
- Kaynakların performans programına uygun olarak tahsisini sağlanacaktır.
- Taşınır ve taşınmaz kayıt sisteminin etkinleştirilmesi sağlanacaktır.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Gider bütçesi gerçekleşme oranı	%100	%100	%100
Gelir bütçesi gerçekleşme oranı	%100	%100	%100

HEDEF 2.6. GENEL BÜTÇE İÇİNDEKİ KURUMLAR VE BATMAN İL ÖZEL İDARESİNİN YATIRIM PROGRAMI DÂHİLİNDEKİ PROJE VE YAKLAŞIK MALİYETLERİN HAZIRLANMASI, BUNLARIN ONAYLANMASI, GEREKTİĞİNDE İNŞAATLARIN YAPILMASI VEYA YAPTIRILMASI

Stratejiler:

- Ödenek tahsis edilen kamu kurum ve kuruluşlarının bu ödenekleri etkili bir şekilde kullanmak suretiyle belirlediği yapım hedeflerin gerçekleştirilmesi için destek olunacaktır.
- Yatırımlara ait ihale öncesi arazi ve proje çalışmaları yapılacaktır.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Genel bütçe için kurumların verilen hizmetlerden Memnuniyet oranı (%)	%95	%100	%100

HEDEF 2.7. HİZMETLERİN ZAMANINDA ETKİN, VERİMLİ YÜRÜTÜLMESİ VE HATALARIN ASGARI DÜZEYE İNDİRİLMESİNİN SAĞLANMASI

Stratejiler:

- Birimler arasında ve diğer kurumlarla olan yazışmalar ve gelen giden evraklar doğru bir şekilde ve zamanında ilgili yerlere gönderilerek, gerektiğinde bulunmasını kolaylaştıracak şekilde kayıt altına alınacaktır.
- İl Genel Meclisince ve İl Encümenince alınan kararlar zamanında ve hatasız bir şekilde başta Valilik Makamı olmak üzere ilgili birimlere gönderilecektir. Alınan kararlar doğrultusunda yapılacak hizmetlerde herhangi bir aksama veya gecikmeye sebebiyet vermemek amacıyla bu görev titizlikle ve zamanında gerçekleştirilecektir.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
İl genel meclisi kararlarının süresinde elektronik ortama aktarım oranı (%)	%100	%100	%100
Evrakların ilk seferde doğru birime ulaşma oranı (%)	%80	%90	%100

HEDEF 2.8. TEKNOLOJİK AÇIDAN İYİLEŞTİRME ÇALIŞMALARININ YAPILMASI VE ÇALIŞANLARIN DONANIM, YAZILIM VE BİLGİ TEKNOLOJİLERİ BAKIM İHTİYACININ KARŞILANMASI

Stratejiler:

- Çalışanlar tarafından ihtiyaç duyulan bilgi işlem donanım ve yazılımları etkin şekilde temin edilecektir.
- Çalışanların ihtiyaç duyduğu bakım ve onarımlar hızlı ve etkili olarak sağlanacaktır.
- Bilgi teknolojileri altyapısının geliştirilmesi ve etkin işletilmesi sağlanacaktır.
- E-İçişleri modüllerinin etkin bir biçimde kullanılması sağlanacaktır.
- CBS (Coğrafi Bilgi Sistemi) aktif hale getirilerek vatandaşın ve diğer kurumların kullanımına sunulacaktır.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Arıza taleplerinin karşılanma süresi (saat)	2	1	0,5
Bakım ve onarım taleplerinin karşılanma süresi (gün)	5	3	2
Çalışanların bilgi işlem hizmetlerinden memnuniyet oranı (%)	%60	%80	%100

HEDEF 2.9. İÇ KONTROL VE ÖN MALİ KONTROL SİSTEMLERİNİN ETKİNLEŞTİRİLMESİ

Stratejiler:

- Mevcut iç kontrol uyum eylem planı, gözden geçirilerek mevcut durum analizi yapılarak önceliklerin ve sorunların belirlenmesi sağlanarak revize edilecektir.
- Ön mali kontrol sisteminin etkinliği arttırılacaktır.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
İç kontrol uyum eylem planı gerçekleştirme oranı (%)	-	%70	%100

3. AMAÇ - İL ÖZEL İDARESİ'NİN YETKİLİ OLDUĞU ALANLARDA HUZURLU, SAĞLIKLI, GÜVENLİ VE KALİTELİ BİR KENT YAŞAMI OLUŞTURMAK, ÇEVRE VE DOĞAL KAYNAKLARIN KORUNMASINI SAĞLAMAK

HEDEF 3.1. HİZMET SINIRLARIMIZ İÇİNDEKİ YERLEŞİM YERLERİNİN ÇEVRE VE STANDARTLARINI YÜKSELTMEK İÇİN YAPILAN TEMİZLİK (ÇÖP TOPLAMA), VE İLAÇLAMA ÇALIŞMALARININ ETKİN BİR ŞEKİLDE YÜRÜTÜLMESİNİN SAĞLANMASI

Stratejiler:

- Sorumluluk alanımızdaki köylerin ve mezraların katı atık toplama faaliyetleri sürdürülecektir.
- Vektörel mücadele kapsamında ilaçlama faaliyetleri sürdürülecektir.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Temizliği yapılan köy ve mezra sayısı	36	43	43
İlaçlama yapılan köy ve mezra sayısı	82	107	107
Vatandaşların verilen temizlik hizmetlerinden memnuniyet oranı (%)	%90	%100	%100

HEDEF 3.2. RUHSATSIZ İŞYERLERİNİN ÇALIŞMASININ ÖNLENMESİ**Stratejiler:**

- I(a) grubu maden işletmelerinin ruhsatlı ve yasal sınırlar içinde çalışmalarını için denetimler artırılacaktır.
- Ruhsatsız çalıştığı tespit edilen iş yerleri için kapatma işlemleri uygulanacaktır.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Yapılan ruhsat denetim sayısı	29	39	52

HEDEF 3.3. HALKIMIZIN SAĞLIĞININ VE HUZURUNUN KORUNMASI İÇİN DENETİM ÇALIŞMALARININ YAPILMASI VE ŞİKAYETLERİN MİNİMUMA İNDİRİLMESİ**Stratejiler:**

- Yetki sınırlarımız dâhilindeki işyerlerinin denetimi için çalışmalar sürdürülecektir.
- Yasalara uygun faaliyet göstermeyen işyerleri için yaptırımlar uygulanacaktır.
- İşyerlerinde sınıflama özelliklerinin korunup korunmadığı kontrol edilecek, halkın sağlığını ve güvenliğini tehdit eden unsurların ortadan kaldırılması için ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile ortak çalışmalar yaparak gerekli tedbirler alınacaktır.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Yapılan denetim sayısı	2	11	21
Vatandaşların sağlığa yönelik yapılan denetimlerden memnuniyet oranı (%)	-	%20	%80

HEDEF 3.4. SORUMLULUK ALANIMIZ İÇİNDE HALKIMIZIN YETERLİ VE SAĞLIKLI İÇME SUYUNA KAVUŞTURULMASI, GRUP VE MÜNFERİT İÇME SUYU TESİSLERİNİN SAĞLIKLI ÇALIŞMASININ TEMİN EDİLMESİ

Stratejiler:

- İşletme ömrünü tamamlayan alanlarda terfi ve isale hattı yenilemeleri yapılacaktır.
- İçme suyu yetersiz olan veya olmayan yerlerde içme suyu projeleri yapılacaktır.
- Gerekli alanlarda sondaj kuyusu çalışmaları yapılacaktır.
- Köylerimizin içme suyu depolarının ve klorlama sistemlerinin düzenli olarak çalışıp çalışmadığını denetleyerek tüm köylerimizde içme suyu numuneleri alınıp analizler yapılacaktır.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Vatandaşların içme suyu çalışmalarından memnuniyet oranı (%)	-	%80	%90

HEDEF 3.5. SORUMLULUK ALANIMIZ İÇİNDE KANALİZASYON SİSTEMLERİNİN SAĞLIKLI, ETKİN VE SÜRDÜRÜLEBİLİR HALE GETİRİLMESİ

Stratejiler:

- Yağmur sularının kanalizasyon sistemlerinde aşırı yük oluşturması engellenecektir.
- İhtiyaç olan yerlerde yeni kanalizasyon sistemlerinin yapılması ve mevcutların onarımları devam edecektir.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Vatandaşların kanalizasyon çalışmalarından memnuniyet oranı (%)	-	%80	%90

4. AMAÇ - YOL, EMLAK, YAPI VE İMAR HİZMETLERİ İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTLEŞMEYİ SAĞLAMAK

HEDEF 4.1. YAŞAM KALİTESİNİN YÜKSELTİLMESİ İÇİN ALT VE ÜST ÖLÇEKLİ PLANLARIN YAPILMASININ VE UYGULANMASININ SAĞLANMASI

Stratejiler:

- Çevre düzeni planına uygun olarak köylerin imar ve vaziyet planları hazırlanacaktır.
- Yeni köy alanları belirlenerek mekânsal gelişmeye yön verilecektir.
- 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı uygulaması hayata geçirilecektir.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
İmar ve vaziyet planları tamamlanan alanların toplam alana oranı (%)			

HEDEF 4.2. YOL AĞIMIZDAKİ YOLLARIN MEVCUT DURUMLARININ KORUNMASI, RUTİN OLARAK BAKIM VE ONARIMLARININ YAPILMASI VE YOLLARIN MEVCUT DURUMLARIN İYİLEŞTİRİLMESİ

Stratejiler:

- İhtiyaç olan alanlarda stabilize kaplamalar yapılacaktır.
- Stabilize yapılan yolların asfalt kaplama yola kavuşturulması sağlanacaktır.
- İhtiyaç olan yollarda bakım ve onarımlar yapılacaktır.
- Asfalt yapım faaliyetleri devam edecektir.
- Köy tanıtım ve trafik levha eksikleri periyodik olarak kontrol edilecek ve tamamlanacaktır.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Vatandaşların yol ve ulaşım hizmetlerinden memnuniyet oranı (%)	%90	%100	%100

HEDEF 4.3. KAÇAK YAPILARI ÖNLEMELİK İÇİN ÇALIŞMALARIN YÜRÜTÜLMESİ ve HİZMET ALANIMIZDAKİ TAŞINMAZLARIN KAMU YARARINA KULLANILMASININ SAĞLANMASI**Stratejiler:**

- Kamuya ait taşınmazların haksız işgalleri önlenecektir.
- Mera ve tarım arazileri işgallerinin önüne geçilmesi için çalışmalar yapılacaktır.
- Kaçak yapılaşmayı önlemek için projeler üretilerek hayata geçirilecektir.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Vatandaşların kaçak yapılaşma ile mücadeleden memnuniyet oranı (%)	-	%80	%90

5. AMAÇ - ACİL DURUM, AFET, SİVİL SAVUNMA, ARAMA VE KURTARMA HİZMETLERİNİN ETKİN BİR ŞEKİLDE YÜRÜTÜLMESİNİ SAĞLAMAK

HEDEF 5.1. BATMAN GENELİNDE VE ÇEVRE İLLERDE MEYDANA GELEBİLECEK DEPREM, SEL, ÇIĞ, KAYBOLMA, BOĞULMA, TOPRAK KAYMASI VE TRAFİK KAZASI GİBİ OLAYLARA ZAMANINDA, ETKİLİ BİR ŞEKİLDE MÜDAHALE EDEREK BU TÜR OLAYLARDA CAN VE MAL KAYBININ EN AZA İNDİRİLMESİ İÇİN BİLGİLENDİRME FAALİYETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ VE AFETLERE KARŞI KORUMA TEDBİRLERİNİN ÖĞRETİLMESİ

Stratejiler:

- Eğitim personel arttırılacak ve teknolojik araç, gereçler yeterli sayıya çıkarılacaktır.
- Afet durumlarında can ve mal kaybının en aza indirilmesi için gerekli eğitim ve tatbikatların yapılması sağlanacaktır.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Vatandaşların acil durum, afet sivil savunma, arama ve kurtarma faaliyetlerine yönelik çalışmalarından memnuniyet oranı (%)	%80	%90	%95

6. AMAÇ - TARIMSAL VE KIRSAL KALKINMA İÇİN KAYNAKLARIN ETKİN KULLANILMASINI SAĞLAYARAK VERİMLİLİĞİ ARTTIRMAK

HEDEF 6.1. MODERN YÖNTEMLERİ GELİŞTİREREK TARIMSAL VERİMLİLİĞİN ARTTIRILMASI VE HAYVANCILIĞIN GELİŞTİRİLMESİ İÇİN ÇALIŞMALAR YAPILMASI

Stratejiler:

- İlimizin kalkınmasını sağlamaya yönelik yeni tarım tekniklerinin geliştirilmesi ve yeni ürün üretilebilmesi için projelere gerçekleştirilecektir.
- Hayvancılık alanında yapılacak çalışmalarla üreticilere destek olunacaktır.
- Verimlilik artışına yönelik eğitim çalışmaları gerçekleştirilecektir.
- Gıda, Tarım ve İl Müdürlüğü ile yapılacak çalışmalarla ilimizde bulunan hayvanları salgın hastalıklara karşı korumak ve bunların hayvansal üretimini arttırmak için çalışmalarda bulunulacak ve hayvan yetiştiricilerin gelir düzeyi arttırılacaktır.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Vatandaşların tarım ve hayvancılığa yönelik kurumumuz tarafından yapılan çalışmalardan memnuniyet oranı (%)	-	%80	%90

HEDEF 6.2. TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ ETKİLİ VE DOĞRU KULLANILMASININ SAĞLANMASI VE VERİMLİLİĞİN ARTTIRILMASI

Stratejiler:

- Tarımsal üretimde ve hayvan sulamalarında kıt kaynak olan suyun doğru kullanılmasına yönelik çalışmalar yürütülerek su kaynaklarının korunması sağlanacaktır.

Performans Göstergesi	Mevcut Durum	2015 Hedefi	2019 Hedefi
Vatandaşların su kaynaklarına yönelik yapılan çalışmalardan memnuniyet oranı (%)	-	%80	%90

F. İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Planın onaylanması ve uygulamaya konulması ile birlikte planda yer alan hedeflerin izleme süreci başlatılacaktır. Stratejilerin uygulanmasından sonra elde edilecek sonuçlar, büyük ölçüde muhasebe verileri olarak ele alınarak irdelenecek, farklılıklar yorumlanacak ve bir sonraki dönem için kararlar alınacaktır. Sonuçların izlenmesi, faaliyet sonuçlarına dair geri beslemenin kontrolünü, başka bir ifade ile amaçlar ve başarı standartları ile sonuçlar arasındaki uyumun değerlendirilmesini ve çevredeki gelişmelerin stratejik gözlemlerinin Kurumumuz tarafından sürekli yapılmasını sağlayacaktır.

Planda yer alan hedeflerin gerçekleştirilmelerine ilişkin gelişmeler 1 yıllık periyotlarla raporlanacaktır. Bu raporlama sisteminde planın uygulanmasına ilişkin gelişmelerin yanı sıra gerçekleştirilmeyen faaliyetlerin nedenleri, çözüm önerilerinin yer alması sağlanacaktır.

Söz konusu raporlama ile uygulamaların izlenmesi ve gerekli değerlendirmelerin yapılarak faaliyetlerin sürekli iyileştirilmesinin sağlanması öngörülmektedir.

İzleme raporları da göz önüne alınarak, performans hedeflerinin uygulama sonuçları ile karşılaştırılacaktır. Performansın izlenmesi, izleme faaliyetinin temelini oluşturduğundan performans göstergeleri ile ilgili veriler düzenli olarak toplanıp değerlendirilecektir.

Stratejik planın uygulama aşamasında yapılacak değerlendirme çalışmaları sayesinde veriler elde edilecek ve bu çerçevede uygulamalar ya aynen sürdürülecek ya da revize edilerek güncelleme çalışmaları yapılacaktır.

Bu şekilde faaliyetlerimizin izleme ve değerlendirmeye tabi tutulması sayesinde stratejik planımız bir belge olmaktan çıkarak hayata geçecektir.